

Issued on 17-11-'59

Volume. III

No. 5

6th March, 1959.
(Friday)

Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

Part II—Proceedings other than Questions and Answers

CONTENTS

	Pages
Budget for 1959-60—Voting of Demands for Grants	... 384-404
Demand No. XXIV—Industries—Rs. 1,68,66,200	
Demand No. XLII—Capital outlay on Industrial Development (Road Transport Corporation)	
—Rs. 2,98,31,800	
—Passed	
Business of the House	... 404-406
Budget for 1959-60—Voting of Demands for Grants	... 406-468
Demand No. XXV—Other Miscellaneous Departments	
—Rs. 1,29,94,500	
—Not concluded	
Business of the House	... 468

NOTE: * at the commencement of the speech denotes confirmation not received in time from the Member.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

[Part II—Proceedings other than Questions and Answers]
OFFICIAL REPORT

*Thirty-ninth day of the Eighth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 6th March, 1959

The House met at Half Past Eight of the Clock

[MR. SPEAKER IN THE CHAIR]

QUESTIONS AND ANSWERS

(SEE PART I)

BUDGET FOR 1959-60

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND No. XXIV — Industries Rs. 1,68,66,200

DEMAND No. XLII—Capital outlay on Industrial
Development (Road Transport Corporation)
Rs. 2,98,31,800

*(ముఖ్యమంత్రి) శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : అవ్యక్తమనోహరము. నిన్న
వర్తమానము సంబంధించిన డిమాండుపై 1 రి గురు సభ్యులు పాల్గొన్నారు.
కొందరు చాలా ముఖ్యమయిన సలహాలను చేశారు. వారిసలహాలను జాగ్రత్తగా
చూసుకున్నాము.

Smt. Masooma Begum (Pathergatti): May I re-
quest the hon. Chief Minister to speak in English be-
cause he has already delivered 3 speeches in Telugu,
and we would at least like one in English.

Sri N. Sanjeeva Reddy: If the Speaker has no
objection, I do not mind speaking in English.

Mr. Speaker: You can give a gist in English,
but let the speech be in Telugu.

Smt. Masooma Begum : Already, he has delivered three speeches in Telugu and we have been sitting here quietly and patiently. Now, the others should sit here quietly and patiently.

Mr. Speaker : You may speak in Telugu and give a gist in English, as I have already said.

Sri N. Sanjeeva Reddy : Thank you, Sir. I shall make such a speech in Telugu that she will understand, here and there.

పలువురు సభ్యులు చాల ఉపయోగకరమైన సలహాలు యిచ్చినారు. చెన్నా రెడ్డిగారు చర్చ ప్రారంభము చేశారు. వారు అనుభవపూర్వకముగా చెప్పారు ప్రైవేటాక్షాదాని మనుష్యులగురించి, పరిశ్రమలగురించి బాగా తెలిసినవారు. నేనుకూడా త్వచ్ఛా వారిచ్చిన సలహాలు బాగున్నవి కాని ఈ సలహాలు వారు మంత్రవర్గముతో ఉన్నపుడు యిచ్చివుంటే ఎంతో బాగుంటే, దా అనిపించింది నాకు ఇప్పుడయిచ్చిన సలహాలు అప్పుడు ఎక్కడవిచ్చిన దానికంటే మేముగా వుండేదిదా! ఈ పరిశ్రమలస్థితి ఇట్లా వుండేదా అనిపిస్తుంది. అప్పుడు తోచలేదేమో. ఇప్పుడు opposition benches లో కూర్చోన్న సభ్యులవారే వారికి ఈ సలహాలు తోచివుంటువని అనుకుంటాను. వారు సలహాలు చేయక మునుపే నేను కొన్ని హాటించాను. కొన్ని చర్యలు పుచ్చుకొన్నానని చెప్పడానికి గర్విస్తున్నాను. ఇక్కడి వ్యక్తులను, పరిశ్రమలను అర్థము చేసుకొన్నాం. 'రెండేళ్ళు పట్టిందని చెప్పాను. ఈ demand ను move చేస్తున్నప్పుడు ఎవరిని ఎక్కడ బాధపెడుతామోనని, బాగ్రత్తగా చూతున్నానని చెప్పాను. ఎవరివద్ద నుంచి వచ్చినవై నా మంచిసలహాలు అయితే అంగీకరించాలి అని అనుకుంటున్నాను. వీటిలో Regional imbalance వుంది. ఇక్కడి మనము చూడగా పరిశ్రమలు లేవని అందరూ అంటున్నవిషయమే కాని కొత్తవిషయం ఏమీ కాదు. Private sector మంచిదా, public sector మంచిదా అని చెన్నా రెడ్డిగారికి సందేహము వచ్చినది. అనుభవము కలిగిన పారిశ్రామిక వేర్తలను ఈ పరిశ్రమలను నిర్వహించుటకు వేస్తే మంచిదికాని, ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులను నియమించడము మంచిదకాదనే సందేహమును చెబుచున్నారు. 20 ఏళ్ళ అనుభవము చూచిన తరువాత కదా ఇప్పుడు మనము తీసుకుంటున్నది! 20 ఏళ్ళ నుంచి వారి పేకులతో వున్నది. పరిశ్రమల స్థితి ఎట్లావుందో చూస్తూనే ఉన్నాముకదా? అనుభవము కలిగిన ఉద్యోగస్థులను పెట్టితే వారిమీద, వారి services మీద మన control వుంటుంది. అవకాశవకలు ఇరుగుకుండా వీలు అవుతుండేమోననే ఉద్దేశముతో మార్చాము. సిండ్రిఫ్యాక్టరీనిబాగా వడపడము లేదా? Technical knowledge కలిగినవారు కావలెనంటే తీసుకుంటాము.

Public sector లో ఉద్యోగస్థులచేత నడవడం ప్రమాదకరమనే వాదనతో నేను పీఠవించలేకుండా పున్నాను. సప్తము వచ్చినా ఉద్యోగస్థులద్వారా నడిపించుకొనుట మంచిదిని నా అభిప్రాయము. అధికారాలు మనచేతిలో వుంటాయి. పారిశ్రామిక వేత్తలు 20 సం॥ల నుంచి ప్రయత్నము చేశారు. fail అయినారు. ప్రజలయొక్క డబ్బు వృధా అయింది. కాబట్టి వీలైనంత వరకు ప్రభుత్వమే స్వాధీనము చేసుకొని నడవడానికి నిశ్చయించుకొన్నది. Experts to be consulted అన్నారు. I think I have already taken that step. మొగు అన్ని తెలుసునని మేము చెప్పడము లేదు. అన్నీ తెలియక పోవచ్చునని భూదంగముగా చెప్పుచునే పున్నాను. పీఠిక పమీ తెలియదని సరళిగను గావుగాను ఆశేపించారు. గారుమాడ ముఖ్యమంత్రి కానచ్చు వారు గ్రామము సర్వజ్ఞులా? మనమంతా ప్రజలచేతి ఎన్నుకొంటున్న వారలము. మనకు అన్ని నియమాలు తెలుసును అని అనుకోంటే పమీ లాభము? We take the assistance and advice of the experts. We are politicians and elected by the people—representatives of the people.

We have already constituted an advisory committee with experts like Ramakrishna from Andhra Pradesh and other experts from Bombay and Delhi. I have taken on the committee almost the maximum number of people who have got varied experience. The Committee is constituted. It has met already thrice. Wherever there is doubt, I am referring that subject to the Committee. They go to the industry; they see the industry; study that problem and then come with a report. After that, we take a decision.

Advices ఇవ్వడానికి experts తో కూడిన ఒక సలహా సంఘము వుంది. అది చాల మంచి కమిటీ. ఎవరైనా పేర్లవారు మంచి సలహాలు ఇవ్వడానికి సిద్ధముగా ఉంటే వారి పేర్లనుకూడ ఆ కమిటీలో చేర్చవచ్చు. దానికి limit ఏమీలేదు. కాని ఇప్పుడువున్న experts చాలు అనుకొన్నాము. అప్పుడేవారు 2, 3 sub-committees ను కూడ వేసి పరిశీలించి కొన్ని సలహాలు ఇచ్చారు. వారిచ్చిన సలహాలలో ఎంతవరకు పిలుస్తామో ఆలోచిస్తున్నాము. Alcohol చాల తక్కువరేటులో ఇస్తున్నారని అన్నారు. Alcohol factory నూటికి మారు పాళ్ళు ప్రభుత్వానిదే. అందులో ఎవ్వరికీ shares లేవు. బోధన్ లో Power alcohol factory ఒకటి ఉంది. ఈ Power alcohol ను Sir Silks వారికి సరఫరా చేస్తున్నారు. హైదరాబాదు మార్కెట్టులో loose గా ఒక్కొక్క గాలను రు 1-8-0 కి రు 1-12-0 కి అమ్ముతున్నారు. మనము ఈ Sir

Silk వారికి supply చేయవలసిన period ఎంతోమీరినది. ఎంతోమీరినది నిరుటి సంవత్సరానికి ముగిసింది. Re-examination పోరాడు, ధరలు పెంచడానికి ఒక Board Member ను పంపాము. ధరను ఎంతవరకైనా అవకాశము వుంది—పంచనచ్చును అని సూచన ఇచ్చారు. ఆ సూచనను ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. 4 అకారీ, 6 అకారీలో పంపిణీ చేయడానికి అనుబంధం ఉన్నది. ఈ విధముగా పెంచిన అక్షల మీద ఆదాయము వస్తుంది.

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి (బుద్ధారం): ఎప్పుడు ఎంత ఇస్తున్నాము?

శ్రీ యన్. సంతోషరెడ్డి: ఎప్పుడో చేసిన agreement ప్రకారము 14 అకారీలకు ఇస్తున్నారు. ధరను పెంచటానికి “మీకు అధికారము ఉంది” పూర్తి అనడముతోనే నిద్రనుంచి మేల్కొన్నట్లు అయింది. పాత agreement నీసి నూతనం. ధర ఎక్కిందానికి ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడు అధికారం వుంది అంటే Sir Silk వారి నష్టాలన్నీ కలిగియు, అంశాలు నష్టంలే దీని ఎక్కడడానికి అధికారము వుంది. మైసూరులో రూ 1-2-0 కు కొంటున్నారు. ఇక్కడ 0-14-0 ధర మాత్రమే వుంది. మీకు ఇవ్వము, బాంసులో ఎక్కువ ధరలు అమ్ముకొంటామని అనడానికి వీలులేదు. కానీ ఆ factory ల తయారైన power alcohol అంగను మనకు కావలసినది ఉంచుకొని మిగిలినదంతా వారికి అమ్మవలసినదే. కొన్నాళ్ళ తరువాత ఈ power alcohol ను 10 లక్షలకు పెంచుకొనుకోండి. అప్పుడు తయారైన produce అంగనా ఎక్కువ సరఫరా చేయవలసినదే. ఇదో contract చేసుకొన్నాము. 1 సంవత్సరాలకు, 10 సంవత్సరాలకు contract ముగియ వలయునుకదా!

Even that additional quantity produced we are obliged to supply under the contract. Some time-limit must be there. But here is a contract without any time limit. It is a *present* to me by Dr. M. Channa Reddy.

మార్చడానికి అధికారము ఏమైతే ఉన్నదో Legal Department వారు examine చేశారు.

Sri R. Narayana Reddy (Bhongir): Why does he not say, colleague or predecessor, in the Congress Government?

Sri N. Sanjeeva Reddy: Yes, it is true. If Mr. Narayanareddy has raised it, I would have given a different reply. It is only last week that he (Dr. M. Channa Reddy) joined the good company of Mr. Narayana Reddy.

Mr. Speaker : He has not joined.

Sri N. Sanjeeva Reddy : It may be so, Sir. But they both form part of the opposition.

రాం గను ప్రభుత్వము అధికారములో వుందనికాదు. వారు raise చేశాడు కాబట్టి చెప్పబడ్డాయి. ధరలవిషయములో 3, 4 సార్లు Cabinet లో discuss చేశాను. ఈ విషయము మిగిలిన మంత్రిలకు కూడ తెలియాలి అనే ఉద్దేశములతో Consult చేశాను.

I thought every colleague of mine in the Cabinet must know about a decision like this.

దీనిని మార్చడానికి అవకాశము వుందా లేదా అని Legal department ను consult చేశామని మనవిచేశాను. Legal department కే కాదు. Advocate General కు కూడా పంపించి తెలుసుకొన్నాము.

ఏమిటో ఇప్పుడు మార్చడానికి సందులేదు. పోనీ Legislature వారు మార్చడానికి వీలున్నదా అని అలోచిస్తేకూడా వీలున్నట్లులేదు. It is a contract, we cannot change it except with the concurrence and permission of the President of India, పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించాలంటే, ధరలు కొంచెం తక్కువగా ఉండటమే మంచిదని కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు నలహా ఇచ్చారు. సేనుకుండా ధర కొంచెం తగ్గించి ఉంచడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. Market లో, loose గా అమ్మేదానిని bulk supply లో అదే ధర ఉంచలేము. Normal గా bulk supply కొనేవాళ్లు తక్కువధర కే కొంటారు. అందుకు అంగీకరిస్తున్నాను. ఏదో నాలుగణాలు శక్తివగా ఉంచవచ్చుకాని ఇంక ఏదో ఉండడానికి మేము అంగీకరించమని, notice ఇచ్చాము. మీనుండి ఈధర charge చేస్తున్నామని చెప్పాము మీకు విక్రయించి వారు అన్నారు. ఎప్పుడైనా power Alcohol ధర పెంచితే arbitration కు పోవాలి. ఆ arbitration దేనిమీద base చేసి వారు Judgment చెప్పాలి? Contract లో కొన్ని conditions ఉన్నాయి. ఆ factory Sir silk యొక్క (లాభాన్ని తీసుకొని, దానిలోని) లాభనష్టాలను తీసుకొని, అక్కడ లాభంవస్తేనే ఈధర పెంచాలి. ఇంకా అక్కడ లాభం రావడంలేదని తెలుసు. ఈ clause పైన arbitration కు పంపి లాభమేమిటి? What is the point of sending it to arbitration when there is a clear clause- "When only that factory makes some profits the price can be increased." నేను ఇంకొకటికూడా అడిగాను. "Suppose we mortgage the secretariat; has not somebody got the right

to change it? Legislature కు ఉందినే నా ఉద్దేశం. కాని దానికొకటి కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. అప్పుడు ఎట్లు ప్రాముఖ్యతలో, సరే ప్రాముఖ్యతలో నాకు తెలియదు. కాని agreement కదలానికి పిలువేసి ఇలాగా, చాలా tight గా ఉంది. దానికి చెన్నా రెడ్డిగారు నన్ను ఆ పిలిస్తే ఏమీ అన్న గలను. I wanted to avoid all this, I did not want to... ఏదో ఏదో చెయ్యాలికాని, ఇక్కడ అంతా చెప్పుకోవడం దేనికి? రద్దులో, రద్దులో ఎందుకని చూస్తే, వారే ఎందుకు హెచ్చించలేదని అంటే, ఇది వర్తిస్తుంది! కాని చెబుతున్నాను వారికి. ధర హెచ్చించినట్లు notice ఇచ్చాము.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి : ఆ contract ను scrap చేసి పరిస్థితి ఏట్లానా ఉంటే ఆలోచించండి.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : దానిని legislation ద్వారా scrap చేయడానికి పిలువన్నదా అని కూడా ఆలోచించాము. not through Government order. Contract ను break చేయడం అవుతుంది. కాబట్టి legislation చేయాలన్నా సరే President permission కావాలి, ఇంకా ఏమో కావాలి. కాబట్టి ఈ విషయం అంత సులభంగా లేదు. That point is further being examined. ఇంతలోపల వారు అంగీకరిస్తే సరి. లేదంటే 'if you don't accept, at least increase up to annas 2 or 3 or 4 or something' పెంచడానికి అధికారం ఉన్నది కాబట్టి చెప్తున్నాము అని చెప్పాము. I have told them already. This aspect was examined. దీనినికూడా కొన్ని అడ్డంకులు ఉన్నాయి అంటున్నారు. ఫ్లోరైడ్ గ్రరనుంచి ఆమోదం కావాలని అంటున్నారు. It is being examined any way. That is the last resort. ఇంతకుమించి మనం చేయగలిగింది ఏమీలేదు, హాళ్ళకు legal గా ఏమీ పక్కాలున్నాయో? ఇంకా ఏ ఇబ్బందులున్నాయో అని examine చేస్తున్నాము. ధర హెచ్చించినట్లు notice ఇచ్చాము. "We are going to collect this" అన్నాము. ఈ రకంగా ఎది తగాదాలతో ఉంది. బోధనలో ఒక Co-operative Sugar Factory కావాలన్నారు. చాలా సంఘోషం. చివరకు, శ్రీకాకుళం వారు డబ్బు వసూలు చేసుకొన్నట్లు బోధన వారుకూడా share capital త్వరగా వసూలు చేసుకుంటే, అక్కడ sugar factory చెట్టడానికి ఏలాంటి ఆశ్చర్యం లేదు. దానికికూడా Government of India కు ప్రాసి తెప్పించు కొందాము.

"Contribution by factories to political parties is bad" అన్నారు. న్యాయమైన truth చెప్పారు. దానిని ఎవరైనా కాదనగలరా? ఈనాడు చెన్నా రెడ్డిగారు ఎన్నో మంచి విషయాలు చెబుతున్నారు. మీరు నంబ

శ్వరాలక్రమం ఈ విషయాలు చెప్పివుంటే ఎంత బాగుండేది? అని నాకు అనిపిస్తోంది. Floor Cross చేసిన ఏడునాతనే ఈ సత్యాలు తెలుస్తాయా? ముందు ఎందుకు తెలియలేదు? అని అడుగుతున్నాను. Human being is the same, whether he is in the opposition or in the Government Party wherever he is. Some simple facts like this, will have to be admitted by any body Mr. Speaker sir, to which ever party he may belong; some honest truths will have to be admitted. ఎంత బాగుంటే ఇది రాజకీయ పార్టీలకు ప్రభుత్వ పరిశ్రమల share నుంచి ఇవ్వబడదని నేను అంగీకరిస్తున్నాను. ఈ factories ఏ విధంగా పనిచేస్తున్నాయో అర్థం చేసుకోవడానికి నాకు రెండు సంవత్సరాలు పట్టింది. Poor people కి, leper clinic కి, elementary school కి ఇస్తామని ఆ ఉత్తర్వు లేదు. రాజకీయ పార్టీలకు ఒక్క రూపాయకూడా ఇవ్వరాదు. I have issued orders last year, that every Government representative whether he is Government officer or nominated man should oppose ti tooth and nail, and see that it is not given. That circular was issued by me last year. ఇప్పుడు చెన్నా రెడ్డిగారు చెప్పిన తరువాతగాని నాకు జ్ఞాపకం రాలేదు. ఎక్కడ ఏమి జరుగుతున్నదీ తెలిసినా ఏడాది కీ నాకు రెండు సంవత్సరాలు పట్టింది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగి ఎవరయినా దీనిని oppose చేయాలని ప్రభుత్వం circular జారీ చేసింది. It is a circular to all Government Directors. వ్యక్తిగతంగా ఎవరికో, రహస్యంగా చెప్పింది కాదు. Government has issued a circular to every Government representative in a factory. ఏలాంటి డబ్బు అయినా సరే—మనకు majority shares లేనిచోట్ల మనవాడు ఒక్కడే ఉండవచ్చు, మిగిలినవారు వదిలించి ఉండవచ్చు; అలాంటిచోట వారు ఇచ్చుకొంటే ఇచ్చుకొంటారు. At least in some factories majority of Directors మనం వారు ఉన్నచోట్ల ఏలాంటి డబ్బు అయినా సరే....

శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణారాజు (వడమలపేట): ఎవరయినా ఇచ్చారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి: ఈ వద్దకులు ఉన్నాయని ఏడువళ్ళ క్రిందటనే చెప్పి, చేయించిఉంటే ఎంత బాగుండేది? అని నేను చెప్పింది దేనికి? ఇక్కడ అలవాట్లు ఉన్నాయి. కాబట్టే ఆ వద్దకులు అరికట్టడానికి last year circular issue చేయించినందుకు సంతోషిస్తున్నాను. ఇకముందు ఇలాంటివి జరగడానికి చిట్టచేతుండా చేస్తాను అని చెబుతున్నాను. గతసంవత్సరంనుంచి ఏమైనా

ఉంటే కలిసి మాట్లాడుకొందాము. (3) చెన్నా లోకాలు point out నాకు అన్నింటికంటే అప్పురాన్ని తగ్గించింది. కాబట్టి మంచి తెలియనివారు; ఈ కలెంకారానున్నాడు అనియనివారు, కలెంకారా factories అనియనివారు చెప్పారంటే ఎటువంటి సేద లేదు. చెన్నా రెడ్డిగారు చెప్పడం నాకు అన్నింటికంటే అప్పురన్నాడు. ముఖ్యమంత్రిగారు లం ల.

(4) రాజగోపాలనాయుడుగారు మాట్లాడుతూ చిత్తూరు sugar factory ని ఎవరికి చెప్పారు. నేను కూడా అప్పుడుంటే చెప్పాను. సభ్యులు, చిత్తూరు జిల్లా డివిజన్ గా sugar factory కావాని అక్కడ మాట్లాడి నేను కూడా ఒక్క, ఎట్టానయినా ఇచ్చినా ఉంటుంది. (5) రాజగోపాలనాయుడు ప్రారంభంలో చెప్పి; చుప్రారంభంలో చెప్పి అయినా అలాగే ఉంటుంది. That was my feeling. ఆ విషయం decide చేయడం వేరొకటి. చిత్తూరులో రాజగోపాలనాయుడుతోకానీ sugar factory ఎక్కడో ఉంటుంది. వేరొకటి ఉంటుంది. చిత్తూరు ప్రారంభంలో sugar factories ఉంటాయి. ఇప్పుడు మాట్లాడుతూ ఒకటి పూర్తిగా ఉన్నా. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించారు. అలాగే ఇచ్చింది. I would have immediately sanctioned one Sugar Factory at Chittoor out of the two granted by Government of India. ప్రభుత్వానికి తెలియకుండానే Chittoor Sugar Factory President గారు బోయి "మీరు మూడవ స్థానం ఇవ్వండి" అని అడగడం వెట్టి వచ్చారు. How can I rob this on him and on Chittoor district? When the President of Chittoor Sugar Factory goes and says "I am satisfied. If third place is given to me", how can I force. Therefore, I was helpless. ఏ President ఒప్పుకున్నాడు? అని ప్రశ్నించాను, please put up the file అన్నాడు. Secretariat లో Vizag and Srikakulam కి ఇచ్చామంటే, చిత్తురుకు ఎవరికి ఇవ్వలేదని ప్రశ్నించాను. చిత్తురు Sugar Factory President గారి తమకు 3rd place ఇస్తే చాలునని ఒప్పుకున్నాడు. I did not believe that the President of Chittoor Co-operative Society would go and sign and ask for a third place; and I got the file. I am surprised and shocked to see that the President betrayed Chittoor and said that third place is enough for him.

Sri R. B. Ramakrishna Raju : Is it Central Bank, Sir ?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : No Sir, I am talking of Co-operative Sugar Factory and not bank. నన్ను తప్పుపడితే ఏమి లాభం ? When the President himself says that he is satisfied with 3rd place, I immediately accepted that and said "all right." చివ్తూరు వెనుక బడ్డ జిల్లా అని నాకు తెలుసు. కాని నన్ను తప్పుపట్టి లాభ మేమిటి ?

శ్రీ సుదర్శనరావు, శ్రీ చిన్నప్ప, శ్రీ ముత్యాలరావు మొదలైన వారు Cottage Industries ఎక్కువచేయాలని చెప్పారు ఒక పెద్దపరిశ్రమను ఒక చోట పెట్టి గ్రామగ్రామానికి మనం ఏమీ ఇవ్వలేము. కాబట్టి Cottage Industries ని ఎక్కువగా అభివృద్ధిచేయాలనే నా ఉద్దేశం కాని ఏదో పడిపోయిన politician ను re-habilitate చేయడానికి ఈ Cottage Industries కావాలనే విధంగా నర్సింగరావుగారు మాట్లాడారు. అనుభవం తక్కువ, Cottage Industries మీద నమ్మకం లేదు. Gandhian methods, hand pound rice, soap వగైరా గురించి వారి కేమీ తెలుసు ? ఒకేసారి పై politics లోకి jump చేసిన politician అయిన. He is a young man who came just to the top over-night, గాంధీ రాజకీయాలలోపడి ఈ soap making, hand pounding చేసినవారై తే శాలుసు. వారు అంతా fallen politicians to be re-habilitated

They have religious faith in hand-pounding rice, soap-making, etc. They have not asked for a seat in the Legislature; they are not hankering after a minister-ship: all that they say is 'give us an opportunity to do like this. We will employ some thousands.'

వాళ్ళకు ఒక పూలమాల వేసేవారు కూడ ఎవరూ ఉండరు, ఏదో అంబర చర్మ పెట్టుకొని చేస్తూన్నప్పుడు వస్తేకొంత నష్టం వస్తుంది.

We can never compete with machinery. Hand-pounded rice cannot be sold at the same price as mill rice or hand-spun cloth cannot be sold at the same price as the mill cloth, but with some religious fervour they are doing it. They have done it for 20 or 30 years. They are not fallen politicians; they are pure and simple politicians. If the Government or the co-operative society loses a little it does not matter. I am afraid Sri Narsingarao has not understood the economics of this sector.....

శ్రీ పి. నరసింగరావు (హజారానాద్ - జనరల్): గౌరవనీయ మంత్రిగారు ఉన్నవాణ్ణి నేను.

Sri N. Sanjiva Reddy: Still, if he has not understood, it is worse.

బస్సుగూట్ల వేషనలై వేషన్ గురించి కొంతమంది మిస్ట్రులు చెప్పారు. దానివిషయమై కార్పొరేషన్ వారిని అడిగి rough idea ఉన్నట్లునని నేను నేను చెప్పాను. They have given me some indication. వారు కూడా correct గా చేశారని కాదు. I think ultimately Government will have to tell them. కార్పొరేషన్ కే సంపూర్ణాధికారం ఇవ్వబడినది ప్రధుత్వానికే పూర్తి అధికారం ఉండాలని నిరవసరములు ఉన్నాయి. I agree Government must have a voice. If they are going wrong, Government will have certainly to correct them. ఈ బస్సులను జాతీయం చేయటానికి rough గా 10 కోట్లు అవునునని వారు చెప్పారు. It will take about 8 to 9 years. They have phased the programme.

Here is a tentative programme drawn up by them. Kistna District- they hope to complete with an additional capital of Rs. 50 lakhs in the years 1958-59 and 1959-60. 1958-59 is almost over; there are only another 24 or 25 days. In 1959-60 with an additional capital of Rs. 50 lakhs they hope to complete it. They hope to take up West Godavari partly in 1959-60 along with Kistna in the next year with an additional Rs. 1 crore. In 1960-61 they hope to complete the whole of West Godavari with additional Rs. 40 lakhs. That means, West Godavari and Kistna they hope to complete bus nationalisation with nearly Rs. 2 crores in the second year.

East Godavari and Guntur in 1961-62 — Additional Rs. 1 crore.

Guntur and Nellore in 1962-63 — Additional Rs. 1 crore.

Nellore and Chittoor 1963-64 — Rs. 1 crore

Kurnool and Cuddapah 1964-65 — Rs. 1 crore.

Anantapur and Visakapatnam — 1965-66 — Rs. 1 crore.

The number of vehicles wanted is 1500 and they want Rs. 8 to 9 crores. This is the tentative programme. I do not think they have yet drawn up the routes.

ఈ రూటు ఆ రూటు అనే వర్గీకరించడా, ఒక కార్యక్రమం ప్రకారం చేస్తారు. మొత్తం 1500 బస్సులు కావాలని ఉంటుంది. 8, 9 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. వీలైనంత త్వరలో ఒక ప్లాన్ ప్రకారం ఇదంతా జరుగుతుంది. శ్రీ వాసువ దేవనాయక్ గారు పరిశ్రమలగురించి చెప్పారు.

He also made a mention that Bengal Coal is much cheaper than Kothagudem coal and asked whether we could not reduce the capital cost. Here, it is almost a nationalised industry. The amenities given here, I am told, are by far better than those in the other coal fields, whether buildings, scales of pay or other amenities. Everything, compared to other coal fields, I am told, is by far better. If we want to make the coal cheaper, we will have to cut down some of the amenities, which, of course, we are not prepared to do. The only possibility of making coal cheaper than the Bengal coal is through increased production. We are making efforts to increase production so that the cost of coal may come down and so that it may compare favourable with coal from other areas. But we are having an advantage. In the whole of South India, there are no coal fields. Therefore, though the cost of production and the cost of coal are a little higher, the transport costs are saved. The transport of Bengal and Bihar coal to the South is costing crores of rupees; that is saved by the consumers. So, even though the price is slightly higher here, it is cheaper than the Bengal or Bihar coal for consumers in South India in as much as they can save the transport costs. We are, as I have already said, trying to increase production also. In the coming two years we are trying to increase the production from 2 million to 3 million tons. We have reached the target of 2 million tons in the past one year, which is a good increase and in the coming two years we will have to increase it to 3 million tons. We have just started new pits at Kothagudem. I visited Bellampalli also recently; the production there is going up very well and I am sure we are going to reach the 3 millions target in the next two years. Then, perhaps it will be a little cheaper.

సాగునీటి సౌకర్యం, 1958-59 లో సాగునీటి సౌకర్యం
వగా కేటాయించినట్లుగా చెప్పారు. ఈ ఏడాది allotments Foreign Ex-
change కోసం కూడా ఖర్చు పెంచాలి. కాబట్టి ఇది మొత్తం 10
లక్షలు కంటే ఎక్కువ. Foreign exchange కోసం సాగునీటి సౌకర్యం
కోసం అందుచేత ఈ బడ్జెట్ లో కొంత realism గా allotments
ఇవ్వాలని ముఖ్యమంత్రి చెప్పినట్లుగా 'వ్యాసు శ్రీరామ' గ్రామాలకు, శ్రీశైలం
రావుగారు బునిగు పరిశ్రమను గురించి చెప్పారు. Joint Director ఈ పరి-
శ్రమను ఈ బడ్జెట్ లో ఉన్నట్లుగా ప్రతిష్టాపన చేయాలి. దానికి సాగునీటి
ఉపకరణాలను చెయ్యవలసి. శ్రీ శ్రీనివాసరావుగారు hand-looms కోసం
జనులను ప్రోత్సహించే లక్ష్యం ఉంది. Hand-looms ఇంజనీరింగ్ కు
ఇంజనీరింగ్, ఇంజనీరింగ్ కు community లకు ఆసక్తి ఉంది. అందుకే
వారిని ప్రోత్సహించే ప్రయత్నం చేయవలసి. అందుకే community
basis అనే పద్ధతిని రాసుకొంటుంది. మొత్తం పరిశ్రమ కోసం
పని, ఆ సహాయం అందరూ వర్తిస్తుంది.

We are encouraging handlooms on the industry basis. Harijans have separate facilities in other direc-
tions but not in industry. Supposing there are labourers in Kothagudem, we do not make distinction between labourer and labourer on the basis of the community to which he belongs. There are amenities which are given to all labourers. Similarly, in the handloom industry there may be different communities— there may be Muslims and there may be Harijans. The amenities given are afforded to all communities in the particular industry, whether he is a Harijan or a Muslim or of any other community.

కొంతమంది ముస్లింలు మాట్లాడుతూ "మంగళగిరిలోని సాగునీటి సౌకర్యం ప్రభుత్వం మాంచెట్టగా నిర్మాణం చేస్తానని చెప్పింది" అని చెప్పారు. (శ్రీ) ఈ సంగతి రావుగారు కూడా చెప్పారు. ఏవిధంగా మాంచెట్టగా చేస్తారో తెలియదు. రామగుండం పవరు ఇంతవరకు బెల్లంపల్లికి రాలేదు. బోయిన సంవత్సరం మే బెల్లంపల్లికి extend చేశారు. బెల్లంపల్లి రామగుండంకు ప్రక్కనే ఉన్నప్పటికీ, ఇంకా అక్కడకు supply కాలేదు. It is only last year that we extended the line to Ballampalli. I hear that even now the full quantity is not available.

'మాంచెట్ట' కావాలంటే దానికి కొన్ని efforts అవసరం. అక్కడ ఫర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ ఉంది. దానిని అక్కడ ఎందుకు locate చేశారో అంగరూ-
గుర్తించాలి.

Is there raw material here? Or what is the additional advantage. It was located there not on the basis of raw material and not on the basis of additional amenities there. They simply located it. మాంచెస్టర్ చీయాలనే అక్కడే ఉంచారు. మాంచెస్టరు కావాలంటే raw material ఉండాలి.

Whenever you locate an industry in a particular place you must be sure of the raw material and you must be sure of the consumer locality. Industries cannot be located like that. If, for instance, facilities are available at Kothagudem, there is no point in locating an industry in some other place simply because we want to compete with Manchester. We need not compete with Manchester at all; we must give up that fantastic plan.

నువ్వరంగిల్లులో ఉన్న అంగుర చక్కా కేంద్రానికి వెళ్ళినప్పుడు 7.8 వేలు ఉర్పయిందని చెప్పారు. 7.8 వేలు ఎందుకీ ఉర్పయిందో నాకు తెలియలేదు.

అక్కడ షేమియూనా తప్ప గెజేమీలేదు They cannot be exhibiting in the sun. అక్కడ ఉన్న రేలు రోడ్లు, టిపార్టీలు లేవు. కనీసం కూలీ ద్రింగింగ్ వాటా ను, గిద్దెనా సందేహం ఉంటే దాని organiser (శ్రీ) రాజలింగం గారు ఉన్నారు. వారిలో చెప్పండి. దానిలో వృద్ధి నా wastage ఉంటే I am sure Sri Rajalingam will take steps to control that and see that it is verified.

మిగిలిన సరికొద్దములలోని ఇప్పిందులకు గురించి ప్రారంభోపన్యాసంలోనే చెప్పాను. బిల్లా దింపేసేటవారికి కొత్తగా అప్పులిచ్చారా అని శ్రీ నరసింగ రావుగారు అడిగారు. I can assure that since 1956 not one rupee was given. అది సర్ సిల్కు నుంచి తప్ప మిగిలినవాటి నుంచి పనులు అవుతున్నది. సర్ సిల్కులో మాత్రం production సరిగా లేకపోవడంవల్లనో, మరేకారణాలవల్లనో లాభం ఎక్కువగా లేకుండాపోతున్నది. మిగిలినవాటి నుంచి, సర్ ఖూర్ పేపర్ మిల్సు కానివ్వండి, మరోటి కానివ్వండి మేము సరిగా collect చేస్తున్నాము. ఒక్క సర్ సిల్కు మాత్రమే బకాయి వడ్డది. 1956 నుంచి ఒక్క రూపాయి అయినా కొత్తగా అప్పు ఇవ్వలేదు. అట్టి సందేహం ఉండనక్కరలేదు. సర్ సిల్కులో ప్రభుత్వం డబ్బు చాదావురు. 30 లక్షల వరకు ఉన్నది. మనము ఇంకా ఎక్కువగా ఇచ్చేటట్టుగా ఉంటే ప్రభుత్వమే దానిని తీసుకోవచ్చు. మనకు ఆకంపెనీ ఈయవలసిన డబ్బును share capital క్రింద convert చేసుకోవచ్చును. కాబట్టి కొత్తగా అప్పులిచ్చే విషయంలేదు.

వదైనా పీలుంటే 4½% వడ్డీతో సహా రాబట్టుకోడానికీ ప్రయత్నం చేసుకు
కాని కొత్తగా అప్పలిచ్చే ప్రశ్న కదు ఇందులో చాలి బట్టుకొన దీనివల్ల
అందరు చాలా constructive గా useful suggestions చేశారు. Cottage
industries ను అభివృద్ధిచేయాలన్నారు. వాని ఆశీర్వాదం కోరినా
మనము ముందుకు పోతున్నామే అనే నిశ్చయం ఉంది. ఇది ఉన్నది.
కాని ఇప్పుడు అను సర్దుకొని, ఉన్న అవకాశాలలో ముందుకు వెళ్ళాలి. దీనిని
సమర్థులైన సూచకలకు ఈ సహకారానికీ చాలా సహకారం. ఈ దిశగా వెళ్ళు
ఏకగ్రీవంగా పాప్ కేయనలరని కోరుకున్నాము.

DEMAND No. XXIV — Industries - Rs. 1,68,66,200

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(చేతి వృత్తులు గల రుమ్మర్లకు, ఎరుకలకు, సమూహానికి 100 100 100)
 చేసుకుని శివించుటకు ప్రభుత్వం హామీ యేమీ సహాయం చేయవలసి యుష్
 విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చుటగా.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(తోలు పరిశ్రమలద్వారా జీవించినవారికి విశ్రాంతిని ఇవ్వడం
ప్రభుత్వం ఇంగవరలు ఏ విధమైన సహాయం చేస్తుందో గుర్తుంచుకోవాలి.
ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురాగల సులభం.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(విజయనగరం బాలుకా గంగచోళ్ళ పెంతు గ్రామంలో న. 11 నీటిపా
వర్షాటుచేసుకుని, వాళ్ళ సొంత శక్తితో బొర్లె పని రాసు జయ్యగి ప్రస్తుతం
20 మంది పనిచేస్తూ ఇంకా అభివృద్ధిచేసుకుని బొన్లెపనిచల గురువంటిమూలు
బ్రతుకుటకు సహాయం గురంది ప్రభుత్వంకి ప్రాముఖ్యమును పొందినట్లు
తీసుకోవందుకు.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(To discuss about the general policy of the Government in regard to the promotion of Industries in the State)

To impress upon the Government the necessity to encourage Leather Workers' Co-operative Societies by entrusting all Government requirements in leather goods to such Societies ;

To discuss about the failure of the Government to start Tanning Unit at Eluru (West Godavari) so far though provision for the same has been made two years back ,

To discuss about the failure of the Government to take steps for an amendment of the Shops and Establishment Act so as to enable the merchant clerks also to benefit therefrom :

To impress upon the Government the necessity to open Training Centres in all towns to rehabilitate the un-employed Harijan tanners.)

The motion was negtived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(To discuss about the Government's policy for not arranging the payment of the bonus to the sugarcane growers.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(వి. ఎస్. ఆర్. ముగరు ఫ్యాక్టరీ తుంపాలకు చెరకును తీసికొనిపోవు బండ్లను అచ్చట నిలిపి ఉంచుటకు తగుస్థలమును ప్రత్యేకించుటకు తగు ఏర్పాటు చేయనందుకు.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(ముగరు ఫ్యాక్టరీలో గురించి శ్రీ టి.ఎస్. వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారి కమిటీ చారి రికమండేషన్లు ఇంతవరకు అమలుజరుపుటకు ప్రయత్నించనందుకు.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(That Government failed to give importance to
the industrialisation of the State.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(That Government are not having the data regard-
ing large scale industries to be started in the State.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(Non-sending of tannery map for building at
Jogipet, Taluk Andole.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(Non-opening of a Home Industries Centre at
every Taluk of Andhra Pradesh.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(Non-approving of an Ambarcharka Sangha at
Jogipet, Andole Taluk.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(Non approving of a brass training centre at Re-
good Village, Andole Taluk.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(To discuss the retrogressive measures of the
Government in handing over Government concerns to
private Managements and to avoid mismanagement in
industries.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(To discuss the failure of the Government to nationalize the Bodhan Sugar Factory in which Government have 75% of the shares.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(To discuss the failure of the Government to take suitable measures for expediting construction of Cement Factory at Vizianagaram, a licence in favour of which was granted long back.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(To discuss the failure of the Government to subsidise small-scale and medium size industries with a view to improving their production quality and create their marketing facilities.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(To discuss the failure of the Government to improve the existing industries in public sector in particular Praga Tools Corporation.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(To discuss the failure of the Government to improve the wage structure in the industries either Government owned or managed or when the Government have more than 5% of the shares on a part with wage structure existing even in Private Industry.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industry by Re. 1

(To discuss the failure of the Government to reconstitute the Industrial Tribunal by increasing the strength to more than one and not more than three.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(Not opening the Industrial Training Centre at Nirmal according to the decision of the District Planning and Development Committee.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(Not getting sufficient funds to the Leather Societies in Adilabad District.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(Not granting of loans to Industrial Societies at the societies level.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(Not arranging the Trainees for toy makers at Nirmal Toy Society.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ రూపకావర్ణమున ఏ ఒక్క ప్రధాన పరిశ్రమ 2 వ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో స్థాపించేందుకు ఇంజనీరింగు స్కూలు ఏర్పాటు చేయవలదు.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(ప్రభుత్వ అధికంగా పండ్ల సుంకాలు ప్రాంతంలో ఒక సిగరెట్ల ఫ్యాక్టరీని స్థాపించేందుకు తగు స్థలి చేయవలదు.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(బెజవాడ జంధ్ర సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలోనూ, కాడపల్లి సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలోనూ తయారైన సిమెంటు అమ్మకంలేక నిల్వ వుండిపోతున్నప్పటికి ఇతర ప్రాంతాలకు ఎగుమతి అయ్యేందుకు తగు యేర్పాట్లు చేయవలదు.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(ప్రభుత్వ పరిశ్రమ నిర్వహణలో జరుగుతున్న అసమర్థ విధానాలను గురించి, ప్రధాన మంత్రి పరిశ్రమలలో పెట్టబడిన ప్రభుత్వ ధనం సద్వినియోగం అయ్యేట్లు తగు అవకాశాలు చేయవలసినవి, కుటీర పరిశ్రమలకు తగు ప్రోత్సాహము ఆకరణశీల్య చూపవలసినవి, ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసిన పారిశ్రామికాభివృద్ధి కలహాసంఘం ప్రతిపక్షాలకు ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వవలసినవి, రాష్ట్రంలోని మూలకైన్ సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ ఉండినందున అమ్మకం అయ్యేందుకు వచ్చిన ఎగుమతి హక్కులు వదిలి పర్వాట్లు చూపవలసినవి, ఇనుపరాయి స్టీలు ట్రేడింగు కార్పొరేషను ద్వారా ఎగుమతి చేసేందులకు పూనుకోవలసినవి, ఇనుపరాయి నిష్కారంగా లభించే ప్రాంతంలో ముడి ఇనుము తయారుచేసే లిక్విడేషన్ ఫర్మను స్థాపించవలసినవి)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(To discuss the failure of the Government in re-organising the various Industries in which the ex-Hyderabad Government invested large amount.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(To discuss the policy of the Government in reducing the capital value of number of industries and selling them to the private persons instead of Government itself running them.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(To discuss the failure of the Government in collecting the loan amount due from Sir Silk Factory now being managed by Birla Brothers.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for Industries by Rs. 100

(To discuss the policy of Government of handing over profitable industrial concerns to private persons and selling the others to private persons after reducing the certified value.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(To discuss the failure of Government in taking necessary steps for promoting Industrialisation of our State.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(వ్యవసాయ కార్మికులలోని నిరుద్యోగమును నివారించుటగాను, బుడవరక్రమలు తగినన్ని రోజువోపుట, భారీపరిశ్రమలను ఏర్పాటుచేయుటకు కేంద్రప్రభుత్వముచుండ ఎటువై ధనము కేనందుట.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(The failure of Government to erect a demonstration plant to manufacture sugar out of Neeru.)

To reduce the allotment of Rs. 1,68,66,200 for
Industries by Rs. 100

(The failure of Government to encourage Khand-sari sugar plants in our State to help ryots in non-sugar factory areas.)

The motions were negatived.

**DEMAND No. XLII—Capital Outlay on Industrial
Development - Rs. 2,98,31,800**

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,98,31,800 for
Capital Outlay on Industrial Development by Re. 1

(To criticise the Government's failure to improve the condition of the existing industries owned by the Government and the Industries in which the Government has major percentage of shares and its complete failure to get the centrally sponsored heavy Industries for the State during the Second Plan.)

The motion was negatived.

A poll was demanded by Sri P. Narsinga Rao.

The House then divided :

Ayes : 38 — Noes : 122.

The motion was negatived.

DEMAND No. XXIV—Industries - Rs. 1,68,66,200.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,68,66,200 for the year 1959-60 under demand No. XXIV — Industries.”

The motion was adopted.

(The grant was made)

DEMAND No. XLII—Capital Outlay on Industrial Development - Rs. 2,98,31,800.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 2,98,31,800 for the year 1959-60 under Demand No. XLII — Capital Outlay on Industrial Development.”

The motion was adopted.

(The grant was made)

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker : Before we go to the next demand, I wish to make an announcement.

శ్రీ మధవరావుగారు ప్రభుత్వపక్షం వారితో కలిసి ఓట్ చేశారు. వారు కూడా కాంగ్రెస్ తెలిస్టేచర్ పార్టీలో సభ్యులుగా చేరడమే ఇందుకు కారణం. వారు వాకు ప్రాసినజాబు చదువుతాను.

“As I have joined the Congress Legislature Party I would request you to allot my seat on the Congress Benches.”

అని వారు ప్రశాసారు. కాబట్టి వారికి కాంగ్రెస్ బెంచ్ లో సీట్ ఈయడమైనది.

శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు కూడా శ్రీ మధవరావుగారు వారి నుంచి విడిపోయారని చెప్పారు. అయితే శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారి గ్రూప్ అంటూ లేదు. కనుక వారి కాగితం యొక్క అవసరం లేదు. ఇప్పుడు నేషనలిస్ట్

ఉన్నవల్లా రెండు పెద్దపార్టీలు, ముగ్గురు సభ్యులున్న provincial party (అదే ప్రజాపార్టీ).

Sri J. T. Fernandez (Nominated) : Mr. Speaker, Sir, I have a submission to make to which I request you to give serious consideration. The Chief Minister has been making some important policy speeches in the last few days which we are trying to follow as carefully as possible, but handicapped as I am, I am not able to get the complete sense of it. Moreover, very often they contain commitments and pledges. I, therefore, request that a translation of these speeches be recorded in the official proceedings so that it will be available for reference to Members.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మనం పెట్టుకొన్నటువంటి నిబంధన "Any member may with permission address the Assembly in any other language" అని ఉన్నది. ఇతే ఇంగ్లీషులోనే మాట్లాడాలనే బాధ్యత మీదే నప్పటికీ proceedings లో అదంతా మరల translate చేయాలి అని అందువల్ల అవసరమైన సభ్యులు మంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్లి అందుకోవచ్చు. I don't think I can ask translations for every speech in Telugu, but I think his Department must have assisted in preparing a note in English. You can therefore go to him and see that note. There is no objection.

Sri J. T. Fernandez : There are commitments and promises on the part of the Government and, therefore, I wanted them to be recorded in the form of translations. Only the Ministers' speeches on policy matters might be translated. It is not much and involves only some clerical work.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Summary పేరేనా ఇంగ్లీషులో ఇచ్చే ఇవ్వచ్చు.

Sri N. Sanjeeva Reddy : That can be done.—

I know that 50% of my speech is a mixture of Telugu and English and it is difficult for some members like Smt. Masooma Begum and Mr. Fernandez to know, but we have to pull on. I know that some members do not follow it because they do not know Telugu; actually some of them are struggling to learn Telugu.

కొందరు గౌరవ సభ్యులు : Legislature Secretariat లో అది translate చేయించవచ్చును.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వాళ్ళంతా రిప్పజేస్తారండి. ఇంకా కావలసినవన్నీ, మా Secretary సహాయంతో గాని లేక Departmental Secretary సహాయముతో గాని ఒక statement మినిస్టర్లచే prepare చేసి ఇవ్వవచ్చు Ministers can give a gist in English. అది record లో పోతుంది. అది members కు ఉపయోగపడుతుంది. Kindly ask the respective departments to do so. I cannot allow all the big speeches to be translated here.

శ్రీ డి. రామబ్రహ్మం (కుప్పం): ఇక్కడ Chief Minister గాని, ఇతర Ministers గాని మోట్లాడినటువంటివి Hindu Paper లోను ఇతర దినపత్రికలలోను సర్కులరాయి కనుక సభ్యులు ఆ పత్రికలు చదువుకొని విషయాలు తెలుసుకోవచ్చు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ముందుగానే note prepare చేసుకోవడం శ్రద్ధము ఇక్కడ speech అయిన పదిహారనే దాన్ని translate చేయించాలి. అది ఎవ్వరూ translate చేయవలెను? అనే విషయము తెలుపాలి మోట్లాడుకోవచ్చును తమ chambers లో ఈ విషయం గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు మోట్లాడతామని అన్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సరే. Now we go to the next demand.

Demand XXV—Other Miscellaneous Departments *Rs. 1,29,94,500*

The Minister for Local Administration and Labour
(Sri D. Sanjivayya) : Sir, I beg to move :

Mr. Speaker Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,29,94,500 under Demand No. XXV—Other Miscellaneous Departments.

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : అధ్యక్షా, ఈ పద్దుమీద చాల చిన్న చిన్న శాఖలకు సంబంధించినటువంటి విషయాలన్నీ చర్చకు వస్తాయి. ఇందులో ముఖ్యంగా, Labour, Factories, Steam Boilers Examinations, Statistics, Administration of Indian Partnership Act, 1932, Preservation and translation of ancient manuscripts, Fire Services, Department of Women Welfare, Religious Endowments, Andhra Pradesh

పాస్టి అనిగాని, శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారి గ్రూప్ అనిగాని ప్రత్యేకంగా Life Insurance Fund, National Employment Service or Children's protection establishment, Home for beggars, Food administration and Food production, Insurance Premium against air risk, Rent control in the city of Hyderabad. Schemes in the Second Five Year Plan—ఇవన్నీ వస్తాయి. ఈరోజు ముఖ్యంగా ప్రతిపాదిస్తూ నేను పెద్దఉపన్యాసం చేయదలచుకో తీసు. ముఖ్యంగా గ్రామ శాసన సభ్యులకు ముందు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చి, పాటిగట్టికి వెళ్ళిని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినట్లయితే, వాటికి సమాధానం ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను అందువల్ల ఎక్కువ సమయము ఇప్పుడు నేను పీఠానికి వస్తున్నాను. ఆఖరున నేను సమాధానము చేస్తే కుప్పాడు నాకు అధిగ్రహీత సమయము ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

ఈనాడు, కార్మిక శాఖకు సంబంధించి ఒకటి సంవత్సరం గానూ పూడా కలిగిస్తున్నది. యావత్ భారతదేశములో వివిధ రంగాల్లోని సమస్యలను ఏవిధంగా పరిష్కారం చేస్తున్నారు? ఆయా రంగాల్లో రంగానికి సంబంధించినటువంటి శాసనములను వాటివల్ల ఉన్నదా అనేటవంటి సంగతిని మనం ఒక్కసారి చూచుకొన్నట్లైతే, మన రాష్ట్రములో ఈ కార్మిక రంగములో ఎక్కువ శాతం లభిస్తున్నదని తేలుచున్నది. గగి సంవత్సరం, అంటే 1958 వైమానంలో అనుబంధము, రంగప్రగతి పాద్యమంది కార్మికులు కష్టం చేస్తూనే ప్రభుత్వానికి తెలియపరచారు. ముఖ్యంగా A. P. T. U. C. కి సంబంధించిన వారు, మజదూరు సంఘానికి సంబంధించినటువంటి వారు, అక్కడ దాదాపు 30 వేల కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు అని ఆ సంఘాల నాయకులు చెప్పుతూ వచ్చారు. వారి ప్రిజెంటేషన్ తెలియపరచుటకు గాని, తేలిక ఆ పమ్మెగాని కారణం, ప్రభుత్వం వారు నియమించినటువంటి పానుమంతరావు కమిటీ వారు చేసినటువంటి సూచనలను కొన్నింటిని ప్రభుత్వము అంగీకరించిన వరువాత, ఇంకా కొన్ని గోరాలకు మాకు చాలావేది నేను తెలియపరుస్తున్నాను. అప్పుడు ప్రభుత్వం వారు ఆ కార్మిక సంఘాలకు సంబంధించిన నాయకులందరినీ పిలిపించి సంప్రదింపులు జరిపి, రెండుమూడు రోజులు ఉదయం, సాయంత్రము టూర్నిని చేశారో ఇటువంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమం జరుగుతున్నది, దేశంలో అందరూ, కారు యజమానులైనా గాని, కార్మికులైనా గాని తేలిక ఇతర రంగాలలో పనిచేసేవారైనా సరే, ఎటువంటి త్యాగాలు చేయవలసి ఉంటుందో వాటిన్నింటినీ ప్రధానంగా వివరించి వందవర్ష ప్రణాళిక గురించి అన్నీ చెప్పిన తరువాత, ఆ కార్మిక నాయకులు నిజంగా సహృదయ భావంతో కొన్ని

విషయాలను అంగీకరించినారు. ఇక నిజంగా ప్రజలు అత్యవసరంగా తీర్చవలసిన సందర్భంలో ప్రభుత్వంకూడ కొన్ని అంగీకరించినది. ఆ తరువాత ఆ సమ్మె విరమింపబడినది. ఆ సమ్మె విరమింపచేసే సందర్భములో కూడ I. N. T. U. C. నాయకులు కొంత బాధ్యత వహించారు. అటు A. P. T. U. C. నాయకులతోటి, ఇటు మజదూరు సింఘ నాయకులతోటి సంగప్రతింపులు జరిపి, ప్రభుత్వముతో కూడ సంప్రదింపులు జరిపి, ఈ ఇరువురిమధ్య సామరస్యం చేకూర్చడానికి వారుకూడ ఎంతో కృషిచేశారు. ఈ సంసర్భంలో A. P. T. U. C. కార్మికులకు, వారి నాయకులకు, మజదూరు సింఘ కార్మికులకు, వారి నాయకులకు, తరువాత I. N. T. U. C. నాయకులకు ప్రభుత్వం తరఫున అభివృద్ధి కలు తెలుపవలసిన అగత్యం ఉన్నది. సాధారణంగా కార్మికసమస్యలు ఏదైనా ఉంటే, Labour Officer దగ్గరకు వెళ్ళడం. అక్కడ అది చాకపోతే, Assistant Commissioner దగ్గరకు వెళ్ళడం. అక్కడకూడా చాకపోతే, మంత్రిదగ్గరకు వస్తారేమోనని అనుకొంటూ ఉంటిని. మద్రాసులో అట్లే జరుగుతూ ఉండినది. అటువంటి practice ఉండినది. కాని ఇక్కడ అట్లాకాదు. ఏ చిన్నవిషయానికి Labour Officer దగ్గరకు వెళ్ళకుండా నేరుగా ఈ శాఖను నిర్వహించే మంత్రిగారిదగ్గరకు వస్తున్నారు. మరి ఆ విషయాలు విషయ పరిస్థితులలోకి పోకుండా వెనువెంటనే తగినటువంటి ఉత్తరువులు అఫీసర్లకు ఇచ్చి, సరియైన పద్ధతిలో పరిష్కారం చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. ఇది నాకు ప్రత్యేకంగా ఉండేటటువంటి సౌలభ్యం ఇక్కడ. ఇది నాకు చాల సంగోపాన్ని కలిగించినటువంటి విషయము. ఎంత చిన్నవిషయమైనా సరే, ఒక వేళ ఏదైనా ఊరేగింపు చేసినా, ట్రంకేజై నా చేసినా, జరుగు అంటారు ఇక్కడ— అటువంటి సందర్భంలో కూడ ప్రభుత్వాన్ని తిట్టడం అనేది నేను చూడలేదు. ఏదో కార్మికమంత్రి ముర్దాబాద్ అనో లేకపోతే, ప్రభుత్వం ముర్దాబాద్ అనో, అటువంటి slogans కూడ నాకు వినపడడంలేదు. ఇంకా ప్రభుత్వానికి జిందాబాద్ అనే మాటలు చెబుతూ ప్రభుత్వాన్ని పొగుడుతూ, కార్మికులకు ఈ కష్టాలు ఉన్నాయి, వీటిని ప్రభుత్వము తీర్చాలని చెప్పుకొంటూ నాటిని నడుపుతారు. రెండవదానివల్ల, కార్మికులకు ప్రభుత్వములో సంపూర్ణ విశ్వాసము ఉన్నదనే విషయం నాకు తెలుస్తున్నది. అందువల్ల కార్మిక నాయకులు, యంతకు పూర్వము యిచ్చిన సహకారము యిక ముందుకూడ యిస్తారనే ఆశ, నమ్మకము, నాకు ఉన్నది.

హనుమంతరావు కమిటీ సిఫార్సులు అంగీకరించిన సందర్భములో ప్రభుత్వానికి అర్థికంగా ఎన్ని యిబ్బందులున్నా చిన్న జీతాలు తెచ్చుకొని బాధలు పడుతున్న కార్మికులకు సహాయము చేయుట ప్రభుత్వబాధ్యత అని

అర్థం అది రూ 20, 25 లు నిమిషకునేవారికి రూ 18 లు basic pay అయితే వారికి కూడా రూ 25 లు కనీస వేతనం ఇవ్వాలని నిర్ణయించారు. ఇది ప్రభుత్వరంగంలోని వారు సంబంధించి అమలు చేస్తున్నారు. ప్రైవేటు ఉద్యోగి మెంబర్స్ వారిని కూడా కొందరిని సమావేశముచేసి ఆ కార్యాచరణలో వారికి చేప్పాము. ప్రభుత్వము అంగీకరించి నిర్ధారణలను ప్రైవేటు మీ కి ముందుగా అంగీకరించవలెనని, అలా వారు తప్పకుండా చేయాలని నిర్ణయించారు. కానీ కొంతమంది సూపర్వైజర్లు పాటింపలేక చట్టరీత్యా చర్య తీసుకొనుటకు అవకాశంలేదు. అందువల్ల రాష్ట్ర సాయకులకు మనవిచేశాము. వారు ముందరపు కమిటీ సిఫార్సుల ప్రకారము ప్రభుత్వము అంగీకరించడమే కాకుండా అందువల్ల చట్టాని యనుసరించుటకు తెలివిన సందర్భములో యునుము మలు వ్యతిరేక భాగమున అనుసరించి వారికి తరైక సౌకర్యములు చేయించి ఇంటి industrial dispute క్రింద ఒక issue గా raise చేసి కోర్టుకు సంస్కరించు అవకాశము ఉన్నదని తెలిపినాము. ఆ విధముగా కోర్టులు కూడా వచ్చివవి. కోర్టులు పరిష్కారము చేస్తున్నవి.

పరిష్కారములలో చాలా అభివృద్ధులు కలుగుతున్నవి. రాష్ట్ర న్యాయకులు తెలుసున్నారు. Industrial Disputes Act రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు చేసిన చట్టముకాదు. కేంద్రప్రభుత్వం చేసిన చట్టము. ఇటీవల చట్టంలో నైసిబాబుగోడేజం మొత్తానికి సంబంధించి నివిధరాస్థాయిలనుంచి ఎక్కడ కాళామంబ్రులు, ఉద్యోగులు సమావేశమైనారు. ఎట్టి ఎట్టి కార్యకర్తలూ నాయకులను సంబంధం ఉన్నట్లంది. ఆ సమావేశములో మేము భాగస్వామ్య ప్రభుత్వమునకు తెలిపినాము. Industrial Disputes Act లో గానీ, Trade Unions Act లో గానీ, యితర కేంద్రప్రభుత్వ చట్టాలలోగాని కొన్ని సూపాలు ఉన్నవని, వాటిని సవరించాలని సూచించాము. తప్పకుండా సవరించుచు అంగీకరించినారు. సవరించేవరకు ముందర చట్టప్రకారమున అడ్డుగా ఉంటుంది. ఆ చట్టాన్ని సవరించుకొనుటకు మనకు అవకాశములేదని రాష్ట్ర చారిత్రక తర్ఫీదు సవరిస్తారని అభిప్రాయము.

Industrial Tribunal లు, Labour Court లు disputes సంబంధించి సందర్భంలో ఒక విధముగా అందరూ తెలుసుకోవాలి. అంతకుముందు conciliation విషయమునగా సాగితే అప్పుడు యజమానులకు, కార్మికులకు ఒప్పందము కుదిరితే కోర్టుకు వెళ్ళి అగత్యములేదు. ప్రభుత్వము ఆ రంగములోకిరాదు. Conciliation విఫలమైతే, Labour Commissioner ద్వారా ప్రభుత్వానికి వస్తుంది. అప్పుడు ప్రభుత్వము చూచి న్యాయస్థానమునకు పంపుటకు అర్హతలు ఉన్నవో లేదో అలోచించి పంపించాలి. కానీ

పచ్చినటువంటి కేసులు అన్నింటినీ పంపిస్తే యిప్పుడు ఉండే రెండు Labour Courts చాలవు. ఒక ట్రైబ్యునల్ చాలదు. ఇంకా 10, 12 లెబర్ కోర్టు రెండు మూడు ట్రైబ్యునల్స్ పెట్టవలసివస్తుంది. అందువల్లనే ప్రభుత్వానికి అది కారముకూడ ఇచ్చారు. అయితే ఈ అధికారము ఉన్నదికదా అని ప్రభుత్వము దానిని దుర్వినియోగము చేయడం మనవి చేస్తున్నాను. నిజమైన కష్టములుండి ఎక్కడియినా యింకా వివాదగ్రస్తములైన సమస్యలు ఉంటే వాటిని Industrial Tribunal కు గానీ, Industrial Court కు గానీ పంపిస్తున్నాము. నా సమాధానములో ఇంకా statistics చెబుతాను. ఎన్ని వివాదాలు వచ్చినవో, ఎన్ని conciliation లో సభలీకృతమైనవో, ఎన్ని వివాదాలు కోర్టుకు పంపామో చెబుతాను. ఒక పీఠముం ఖచ్చితముగా చెప్పగలను. ప్రభుత్వము నకు వచ్చిన కేసులలో నూటికి 90 వంతులు Industrial Tribunal కు, కోర్టులకు పంపుట రద్దీనైంది. కాని ప్రభుత్వమును refer చేసిన కేసులు నూటికి నూరుపాళ్ళు వెనువెంటనే, అప్రంతరం పెట్టకుండా Industrial Court కు పంపవలెనని కార్మిక నాయకులు కోరుతున్నారు. నేను ఇతర రాష్ట్రముల విషయములు తెలుసుకొన్నాను. — అస్సాము రాష్ట్రమునకు సంబంధించి, గవర్నమెంటు interfere కాకుండా, వచ్చిన ప్రతి కేసు న్యాయస్థానములకు పంపుతున్నారు. అయితే మిగతా రాష్ట్రములలో ఆ విధముగ చేయుటలేదు. కేంద్రప్రభుత్వ కార్మిక శాఖకు అధిపతిగా ఉన్న శ్రీ నందాగారి అభిప్రాయము కనుక్కొన్నాను—సాధ్యమయినంతవరకు పంపించవలసినదే గానీ, అన్నీ పంపించడము కాకుండానే అభిప్రాయముతో ఉన్నారు. సాధ్యమైనంతవరకు అన్నీ పంపిస్తున్నాము. కాని న్యాయస్థానములో ఒక లీడ్లు వచ్చిన తరువాత దానికి అందగూ బద్దలై ఉండాలి. అందులో ఆ danger ఉన్నది. ఒక ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన వ్యవహారము వచ్చినట్లై ఆ ఫ్యాక్టరీ పేరు చెప్పను. నా సమక్షములో ఆ యజమానులు కార్మికులకు ఇచ్చే జీతాలు హెచ్చిస్తామని చెప్పారు. కాని కార్మికులు ఒప్పుకొనలేదు. అది న్యాయస్థానమునకు పంపిస్తే (ఫ్యాక్టరీ వారు 0-6-0 లు హెచ్చు చేస్తామంటే) న్యాయస్థానంవారు 0-1-0 హెచ్చు చేయనునీ తీర్మానం చేశారు. అందువల్ల కార్మికుల శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకొని కోర్టులకు పంపకుండా negotiations, consultations ద్వారా పరిష్కారం చేస్తూంటారు. కాబట్టి కార్మికుల practical realities దృష్టిలో పెట్టుకొని పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నించాలి. ప్రభుత్వం ఏమి చెప్పినా, లేబర్ అఫీసర్లు ఏమి చెప్పినా, యజమానులు ఏమి చెప్పినా యివన్నీ లాభదాయకం కాదు, ఏరంతా శతృవులు అనే భావంతో వెళ్ళితే వారికే ముప్పు కలుగుతుందని అనుకుంటున్నాను. అందువల్ల ముమ్మందు కార్మికులు దేశశ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకొని, విశాలభావంతో ముందుకు పోతారని ఆశిస్తున్నాను.

అంక్షన్స్ యత్ ట్రేబ్లస్ నగ్ గాని, తేబ్లస్ గాని అంక్షన్ అవార్డు, a decision యిచ్చిన కులవార వాటిని అమలు చేయని గుజరాతులు ఉన్నారు. వారిమీద కులకర్తలు శిరుకొనుటకు ప్రభుత్వమునకు అధికారము ఉన్నది. ఆ విధముగా కులకర్తలు శిరుకొనిన సంఘటనలు అనేకములు ఉన్నవి. ఈనాడు యజమానులపై ప్రభుత్వం ఎంతో సానుభూతి కలిగి కులకర్తలని కార్మిక నాయకులు అనుకుంటే అంతకు తే సారపామైననగగి ఏమీగిదు ఫ్యాక్టరీలకు సంబంధించి అనే చట్టములు ఉన్నవి. ఏగిని అమలుజరుగుటకు అనేక ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని పూర్వము అంధ్రరాష్ట్రములో జరిగినవిధమునగ ఈ పాతపైదరాజాదు, - శిలంగాణం బిల్లాలో జరగలేదు. ఇప్పుడిప్పుడే కొత్తగా Assistant Inspectors of Labour, మిగిలా ఉద్యోగులను నియమించి, కలెగరాం గొమ్మిడిగొలలో అలా ఫ్యాక్టరీగట్టాలు, minimum wages అమలుపరచడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అన్ని సంవత్సరములకాని అలవాటు లేకుండున కార్మికులేమిచ్చి, యావట్టాన్ని అమలుపరిస్తే కష్టముగా ఉన్నదని అంటున్నారు. ఉద్యోగులను కార్మికులయ్యుకొని శ్రేయస్సుచ్చిప్త్య, వారికి ఖాళీధికంగా గొంబలాకాన్ని చేకూర్చే కర్షేమలు అమలుపరచాలని చూస్తుంటే, కార్మికులేమిచ్చి అవిధంగా చెబుచున్నారంటే ఆకర్షణముగా ఉన్నది. వారుకాక కొంతకాలం అలవాటుచేసినగను సహించియందవలెనని అనుకుంటున్నాను.

Minimum wages Act ను సంబంధించి అనేక కేసులు constitute చేశాము. అ కేసులపై స్టే నలవంటి, సిఫార్సులు State Minimum Wages Board ముందుకు వస్తాయి. వారు ఆలోచించిన తరువాత అందులో కార్మిక నాయకులకు స్థానము ఉన్నది. యజమానులకు ప్రాతినిధ్యం ఉన్నది. విరంధరు కూర్చోని — ఆలోచన చేసి సలహాచెబితే వాటిని ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుంది. కాని ఈబోర్డులో వారులేరు వీరులేరు, — అని చెబితే లాభంలేదు. దిన్నబోర్డుగా చేసినప్పుడు అన్ని shades of opinion కు ప్రాతినిధ్యం యివ్వడానికి సాధ్యం గాదు.

Oil, rice కు సంబంధించిన ఫ్యాక్టరీలలో మినిముమ్ వేజెస్ రివైజ్ చేయడానికి ఇప్పుడిప్పుడే కమిటీలు ఏర్పాటుచేశాము. ఈ కమిటీలు త్వరలో సిఫార్సులు పంపిస్తాయని ఆశిస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఉండే టీకాలు పొచ్చగలవని ఆశ ఉన్నది.

Employment Exchanges గురించి చెబుతాను. 1-11-58 కు పూర్వం అంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడక ముందు హైదరాబాదు రాష్ట్రములో వరంగల్, హైదరాబాదు లోతప్ప Employment Exchanges లేవు. ఇప్పుడు నిజామాబాద్,

అదిలాబాద్, కరీంనగర్ మొదలయినచోట్ల ఏర్పాటుచేసినవి. మహబూబ్ నగర్, మెదక్ జిల్లాలలోతప్ప అన్నిజిల్లాలలోను ఉన్నవి. ఇవి ఏర్పాటుచేసిన కారణం చేత అనేకులకు ఉద్యోగాలు లభిస్తున్నాయి. లెక్కలుచూస్తే పోయినసంవత్సరం కంటే యీసంవత్సరం యింకా ఉద్యోగాలు లభించుండే Live Register లో ఉన్నవారిసంఖ్య ఎక్కువ ఉన్నది. ఎక్కువమంది చదువుకొంటున్నారనే నూట తప్ప, నిరుద్యోగము పొచ్చిందని చెప్పడానికి వీలులేదు, 1959-60 లో మహబూబ్ నగర్, మెదక్ జిల్లాలలోనూడ Employment Exchanges స్థాపించి ఉద్యోగ అవకాశాలు ఇతోధికంగా తెలంగాణా ప్రాంతాలవారికి కల్పించ పలెనని అనుకొంటున్నాము.

ఈ Employment Exchanges కు అయ్యేఖర్చులలో భారత ప్రభుత్వమువారు నూటికి 60 వంతులు భరిస్తున్నారు. రాష్ట్రప్రభుత్వం నూటికి 40 వంతులు భరిస్తోంది.

ఇంకొక మంచి కార్యక్రమం మన రాష్ట్రములో యుపకులకు, చదువు కొన్నవారికి, నిరుద్యోగముతో బాధపడేవారికి—యిటువంటి ఉద్యోగ అవకాశాలు ఉన్నవని, ఫలాని ట్రైనింగ్ అవకాశాలు ఉన్నవని—చెప్పడానికి ప్రత్యేకంగా ఒక ఉపశాఖ ఏర్పాటుచేశాము.

ఆ శాఖవారు చురుకుగా పనిచేస్తున్నారు. మన విద్యార్థులలో, యువకులలో ఇటువంటి ప్రచారం జరగవలసిన అవసరం ఉన్నది. ప్రతిఒక్కరూ నాకు గుమాస్తా పని ఇవ్వమని వస్తున్నారు. “ఈ చదువుకు ఇటువంటి ట్రైనినింగ్ నేర్చుకోవటానికి అవకాశం ఉంది; యీ ట్రైనినింగ్ అయితే యీ ఉద్యోగం వస్తుంది” అనే విషయం చాలామందికి తెలియకుండా ఉంది. అది సురదృష్ట కరమైన విషయము. అలా లేకుండా, యీ నాకు ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజ్ శాఖలో, యీ ఉపశాఖమే ఏర్పాటుచేసి యీ కార్యక్రమం జరుగుతోంది. మునుముందు యీ నిరుద్యోగ సమస్యను సంపూర్ణంగా నిర్మూలిస్తామని చెప్ప లేముగానీ, చాలవరకు తగ్గింది. చాలామందికి ఉద్యోగాలు కల్పించటానికి వీలుగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. నేను ఇంకాక మనవిచేసినట్లు, యీ వద్దు క్రింద చాల చిన్నచిన్న శాఖలు ఉన్నవి. వాటన్నింటి గురించి చెప్పటం అసాధ్యము. గౌరవ సభ్యులు వాటికి సంబంధించిన విషయాలను, వాటిలో గతి లోపాలను సెలవిస్తే, వాటికి సంబంధించిన విషయాలు నా సమాధానంలో చెప్పగలను. గౌరవ సభ్యులు చర్చ ప్రారంభిస్తారని అతిస్తు సెలవుతీసుకుంటాను.

**DEMAND No. XXV—Other Miscellaneous
Departments - Rs. 1,29,94,500**

Sri Pillalamarri Venkateswarlu (Nandigama) :
I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,29,94,500 for
Other Miscellaneous Departments by Re. 1

(To discuss the failure of the Government in enforcing its decision on Hanumantha Rao Committee recommendation in Private Industries as well as State owned or run by the State Industries or establishment.)

To reduce the allotment of Rs. 1,29,94,500 for
Other Miscellaneous Departments by Re. 1

(To discuss the failure of the Government to constitute minimum wages committee with proper representation to various State-wide trade union organisations in proportion to their strength.)

To reduce the allotment of Rs. 1,29,94,500 for
Other Miscellaneous Departments by Re. 1

(To discuss the failure of the Government to make available the existing legal machinery for the settlement of labour disputes.)

To reduce the allotment of Rs. 1,29,94,500 for
Other Miscellaneous Departments by Re. 1

(To discuss the failure of the Government to implement the various decisions of fifteenth and sixteenth Indian Tripartite Labour Conferences.)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri S. Kasi Reddy (Podili) : I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,29,94,500 for
Other Miscellaneous Departments by Rs. 100

(1955 సం.లో అప్పర్ పెస్సారు ప్రాజెక్టులో పనిచేస్తూ, అపాయము, సకుగురి అయిన షేలు ద స్తగిరి అనునవనికి, ఎన్నో పటిష్ట పంపుకున్నప్పటికి కంట్రాక్టరు వద్ద నష్టపరిహారం క్రింది డబ్బు వసూలుచేసి కూడా ప్రభుత్వం గాయపడినవానికి ఇంతవరకు చెల్లించనందులగు.)

Mr. Speaker : Motions moved.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ): అధ్యక్షా! మంత్రి సంగీత వయ్యగారు యీ డిమాండ్లను ప్రతిపాదిస్తూ, అన్ని సంఘాలలో ఉన్నటువంటి వివిధ దృక్పథాలు కలిగినటువంటి, రాష్ట్ర ప్రేజ్ యూనియన్ సంఘాలకు అనుబంధించినటువంటి కార్మికులందరిని అభినందించారు. తేనుకూడ ఆమెరకు నా సంతోషాన్ని తెలియచుకున్నాను. కార్మికులు ఎన్నికష్టాలువున్నా ఓపికతో నమనస్థులను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చున్నారని వారు అన్నారు. వారు చూపిన ఓపికను, వారు ప్రదర్శించిన సహనమును ప్రభుత్వం ఎంతవరకు తనయొక్క చర్యలద్వారా సఫలీకృతం చేసింది? అన్నది యీ కోజన మనముందు ఉన్నటువంటి సమస్య. "అన్ని సంఘాలకు చెందిన కార్మికులు ఓపికతో, సహనంతో నమనస్థులను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నారు. లేబరుమంత్రి మురదాబాద్, ప్రభుత్వం మురదాబాద్ అని నినాదాలు గవ్వ లేదు; అలాంటి ఊరేగింపులులేవు" అని మంత్రిగారు చెప్పారు. మంత్రిగారు యీనాడు ఉన్నటువంటి పరిస్థితులను స్పష్టంగా చెప్పలేదు. "లేబరు పరిస్థితి ఏమిటి? వారి జీవనభృతి ఏవిధంగా ఉన్నది? వారి జీతాలు పెరిగాయో? లేక తరిగాయో? ఎంప్లాయిమెంట్ పోజిషన్ ఎలా ఉన్నది? నిరుద్యోగ సమస్య ఎలాఉంది? దానిని పరిష్కరించుటకు శిశుకొంటున్న చర్యలు ఏమిటి? -- వీటికి సంబంధించిన విషయాలన్నీ మంత్రిగారు వివరించి చెబు తారని ఆశించాను. కాని వారు వాటిని గురించి ఎమాత్రం చెప్పలేదు. బహుశః వారు జవాబులో ఆ విషయాలన్నీ చెప్పటానికి ప్రయత్నిస్తారేమోనని అనుకొంటున్నాను. గత సంవత్సరానికి యీ సంవత్సరానికి కార్మికుల పరిస్థితు లలో ఏమైనా మార్పులు వచ్చాయో? లేబరుకు వ్యాయం కలుగుతూ వచ్చిందా? ట్రేడుయన్ డ్వారా లేబరు సమస్యలన్నీ పరిష్కారం అవు నున్నాయో? ఈరోజున అనేక సంఘాలు రిజిస్ట్రేషన్ కు అప్లయిచేస్తున్నవి, ఆవిధంగా అప్లయిచేసిన సంఘాలు ఎన్ని రిజిస్టరు అవుతున్నాయి? రిజిస్టరు కాకుండా ఉండటానికి కారణాలు ఏమిటి? అనేటటువంటి విషయాలను గురించి పరిశీలన చేయవలసినటువంటి అవసరం ఉన్నది.

నాకు తెలిసిన సమాచారమునుబట్టి మన దేశంలో ఫ్యాక్టరీ కార్మికులకు ఏవరేజ్ వే ఎంత దొరుకుతుందో (మొత్తం ఎమాల్యుమెంట్స్) అంచనా వేస్తే ఆంధ్రదేశంలో సంవత్సరానికి 780.4 రు.లు, అస్సాములో 1525.9 రు.లు, బీహారులో 1235.6 రు.లు, బొంబాయిలో 1404.8 రు.లు, మధ్యప్రదేశ్ లో 982.4 రు.లు, మద్రాసులో 950.1 రు.లు, ఒరిస్సాలో 948.6 రు.లు, పంజాబ్ లో 991 రు.లు, వింధ్యప్రదేశ్ లో 1014 రు.లు, వెస్ట్ బెంగాలులో 1141 రు.లు ఉన్నట్లు తోధపడుతుంది. మిగిలిన రాష్ట్రాలలో స్థానికంగానే

అంధ్రప్రదేశ్ లో కార్మికులకు మొత్తం పచ్చీ సంపాదన చాలా చిన్నదిగా ఉన్నట్లు స్పష్టంగా మనకు బోధపడుతుంది. ఈనాడు ఉన్నట్టి రోజుల్లో కూడా పెరుగుతున్నది. నిమెంట్, షుగరు ఉత్పత్తి పెరిగితే పెరుగుతున్నది. మేసరీ గొడియల ఇండస్ట్రీలో ఉత్పత్తి రోజురోజుకూ పెరుగుతున్నది. దానితోపాటు కార్మికుల చీతాలు ఎంత పెరుగుతున్నాయన్నదిపూర్తిగా ఉన్నట్టి ప్రపంచ సేతగా పెరగటంలేదు. ఏవన్నీ పెరిగినా దాని నమనంది, ఆ మేరకు చీతాల చీతాలు పెరగ లేదు. మిగిలిన దరాష్ట్రంలోను లేనంత తక్కువ సంపాదన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మన ఫ్యాక్టరీ కార్మికులకు రావలసి మనకు చాలాపనిగా ఉన్న విషయము, సిగ్గుపడనలసిన విషయము. ఆ విషయాలను పరిశీలించి, అందుకు కారణాలేమిటో అన్వేషించవలసిందిగా కోరుకున్నాము.

గ్రాంటి సంవత్సరం 19వ ఇండియన్ బిజినెస్ గెజెట్ ప్రకటనలో జరిగింది. ఆ సమావేశానికి మన మంత్రిగారు కూడా హాజరు అయినట్లు తెలుస్తున్నది. దాంట్లో కొన్ని నిర్ణయాలకు వచ్చారు. “దీని పాటు, డిమాండ్ ను పెండ్ ఫైన్ ఇయర్ స్టాన్” కు సంబంధించిన ప్రాధమిక నిర్ణయాలు, అక్కడ ఉన్న సందాగంబద్ధతనుండి (ప్ర) సంపాదనగూడవరకు అందుకు అమోదింపారు. ఆ సూత్రాలు రప్పించడానికి ఉద్దేశించినవి చచ్చారు. మేము అంతా సంతోషించాము. శ్రీ సంపాదనగూడ వాటిని ఎంతవే అదులు అదులు అంతా ఆశించాము. సంవత్సరం గడిచిపోయింది. ఇంతవరకు దాని ప్రవేశం లేదు. నైన్ టూల్ లో అంగీకరించిన పేజీ పాలసీ యొక్క పేజీ పాలసీ అది నీడ్ టీస్ మీద ఆధారపడి ఉంది మంత్రిగారుగాని, ప్రభుత్వంగానీ, నీడ్ టీస్ మీద వర్కవుట్ చేయటంలేదు. యస్. జి. టి. ల విషయంలోగాని, ఎలక్ట్రిసిటీ వర్కవుట్ విషయంలోగాని, పి. డబ్ల్యు. డి. వర్కవుట్ విషయంలోగాని, ప్రభుత్వ పేజీ ఇండస్ట్రీలోని వర్కవుట్ విషయంలోగాని, నీడ్ టీస్ ముఖ్య అలోచించటం లేదు. “మేము ఎంత ఇవ్వగలం?” అనేది దృష్టిలో పెట్టుకొంటున్నారు. “ఎంత ఇవ్వగలము?” అనే దానిని బట్టి కారుండా, కార్మికులు కనీసం ప్రతికటానికి ఎంత తీతం ఉండాలనేది ఆలోచించి, వారికి మినిమం పేజీ నిర్ణయించాలి. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున నెట్లిన కార్మిక శాఖామంత్రి నైన్ టూల్ లో సమావేశమై నీడ్ టీస్ ప్రెసిపుట్ యాక్సెస్ చేస్తాము అని అక్కడ చెప్పి, ఇక్కడకు వచ్చి, కేబినెట్ సమావేశంలోకి వచ్చి వచ్చిన తరువాత, నైన్ టూల్ లో తీసుకొన్న నిర్ణయాలన్నీ ఎల్లా మరచిపోయినారో బోధపడటం లేదు. నైన్ టూల్ లో అంగీకరించిన సూత్రాలను అమలుపరుపుటకు ఎందుకు కృషి చేయటంలేదో తెలియదు.

సామాన్యతరావు కమిటీచేసిన నిర్ణయాలు చూడండి. ఆనాటి పరిస్థితులనుబట్టి వారు అన్ని విషయాలు ఉదత్తప్రాయంగా సూచించారు. వారు నిర్ణయించినవి.

యించిన జీతాలు కార్మికులకు సరిపోతాయా? అనే విషయం అలా ఉన్నప్పటికీ, కనీసం మన ప్రభుత్వం యన్. టి. ఓ. లకు, ఇతర ప్రభుత్వ సెక్టార్ లో ఉన్నటువంటి పరిశ్రమలలోని ఎంప్లాయిస్ కు ఇచ్చే జీతాలకంటే మంచి జీతాలు ఆ కమిటీవారు నిర్ణయించారు బోటల్ ఎనూల్మెంట్ మెంట్ సెక్టారులో అయితే రు. 75 ల వరకు ఉంచడానికి అవకాశం ఉంది. కాని గవర్నమెంట్ ఈ సూత్రాన్ని ఆంగీకరించడంలేదు. రిస్ రూపాయలు మాత్రమే గవర్నమెంట్ అంగీకరించింది. ఈ రిస్ రూపాయలు ఏ basis మీద యిచ్చారు? N. G. O. s కి రిస్ రూపాయలకు పెంచాలన్నారు. కేరళ గవర్నమెంట్ లో class IV employees కు కనీసజీతం 30 రూపాయలు నిర్ణయించారు 32 రూపాయలు D. A. నిర్ణయించారు. Housing accommodation provide చేయడానికి గాని, house rent allowance యివ్వడానికి గాని నిర్ణయించారు. వారి యొక్క బిడ్డలు high school వరకు ఉచితంగా చదువును ఏర్పాటు చేశారు. Madras Government కూడా class IV employees దగ్గరనుంచి అందరికీ increase చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. Madras Government క్రింద ఉన్నటువంటి Electricity Department లో minimum wage రు. 28 గా నిర్ణయించి, D. A. యంతకంటే చాల ఎక్కువగా నిర్ణయించడం జరిగింది. కాని మన ప్రభుత్వం ఎంత తక్కువ యివ్వ గలిగితే అంత తక్కువ యివ్వాలి అనే దృష్టితో వదుస్తున్నది. 1947 దగ్గర నుంచి పరిశీలించి చూసుకున్నట్లయితే 8, 9, 10, 15 రూపాయలు minimum wage గా నిర్ణయించినటువంటి ఘటనలు కూడా ఉన్నాయి. All India Government level లో నందాలాంటివారు, సంజీవయ్యగారి లాంటివారు అక్కడ సమావేశమై అన్నింటికీ కూడా minimum wage నిర్ణయించడానికి అంగీకరించి ఇక్కడికి వచ్చి దాని విషయం ప్రస్తావించకుండా ఉండడం, ఆచరణలో నిరుపయోగం చేయడ మనేది సహించరానటువంటి విషయం. ధవళేశ్వరం P. W. D. Workshop లో చూసినట్లయితే ఈ నాటికి కూడా అక్కడ రు. 1-4-0 యిస్తున్నారు. ఈ విధంగా అధ్వాన్నమైన జీతాలు ఉన్నటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఈనాడు కూడా పూర్వంమాదిగా ఆలోచిస్తే ప్రయోజనం లేదు. డబ్బు ఎక్కడనుంచి వస్తుంది? ఏ విధంగా వస్తుంది? అని ఆలోచిస్తూ కూర్చుంటే మనుష్యులు ఎట్లా బ్రతుకుతారు? ఇతర రాష్ట్రాలలో ఎలా యిస్తున్నారు? మన ప్రక్కన ఉన్న State, Central Government wages pay చేయడానికి తయారు అవుతుంటే మనం ఏదో 28 రూపాయలు యిస్తున్నాం, ఎంత పెంచాం! అబ్బా! అని సంతోషిస్తూ రొమ్ములు

జాదుకుంటే అంధంలేదు. Need base అనేది ప్రధానంగా నృప్తి కోరికపైనే వారి. మీరు నిర్బంధించివేయవంటి దేదీ గు. లు అనుమానం కలిపేవారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : చన్నారెడ్డిగారు most Parliamentary గా through the Speaker మాట్లాడుతున్నారు. మీరుకూడా senior member. So you must set an example. I commend the example of hon. Dr. Chenna Reddy to every other hon. Member. Please cultivate that example.

శ్రీ విల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లు : Thank you, Sir. భవభీష్మరం, సీతా నగరానికి ఈ ప్రభుత్వం దారిని అమలు జరగజేసేది. గౌరవ వీర దూపాయి తై నా మువ్వల అనుకూని, యిక్కడికి వచ్చి ఎంతమంది వారిని అనుబంధించారు లేదు " ప్రతివారిని Finances తో ముడిపెయ్యవచ్చును. Why have the Government formulated that at Nainital Conference? ప్రభుత్వం model employer గా ప్రవర్తించాలని అందరినీ కోరుకుంటున్నారు. Private Establishment తో Government యిచ్చేదానికన్న ఎంతో ఎక్కువగా యిస్తుంటే Government వాటిల్లో అన్నింటికీ అక్కరగా యివ్వడం జరుగుతున్నది. అందువల్ల దీనిని ఇరిగి పరిశీలన చేయవలసిని అవసరం ఉన్నది. Electricity workers కు తోన్న సౌకర్యాలు చేస్తాం అని హామీ ఇవ్వడంవల్ల వారు సమ్మె withdraw చేసుకున్నారు. ప్రభుత్వమే ఈ సమ్మెను withdraw చేయించింది. అది చేసివుంటే వాగ్దానాన్ని రద్దీ చేస్తాం. ఆ Electricity agreement లో ఎమి ఉన్నదో మీకు చెబించి వినాస్తాను. హానునాగ రావు కమిటీ report మీరు ప్రభుత్వం ప్రకటించివుంటుంటే statement లో

"A minimum pay policy inclusive of pay and Dearness Allowance and House Rent Allowance should be fixed at Rs. 60/- for all the workers in the public utility service and atleast Rs. 65/- in other services. The above packet should split up into basic wage of Rs. 26 and the balance as D. A. The D. A. should be linked to the cost of living index and should move up or down as the cost of living index goes up or down. There should be a rational categorization of the workers and the general revision of pay scales of the various types of the workers." అని ఉన్నది.

Pay committee report వస్తే దానికి వేరే చూస్తాం, లేకపోతే దీనిక్రిందకు వస్తాం అన్నారు. Pay committee report క్రిందకు రావేదు. అందువల్ల దీనిక్రిందకు రావాలన్నమాట. But the Government are of

the considered view that it would not be practicable to adopt a principle that the D. A. should be linked up with the cost of living index as the financial commitment would be very heavy and indefinite both in terms of quantum and duration." అని చెప్పూ దానిలో చెప్పినది నిరాకరిస్తూ వచ్చారు. ట. 26,30 అని డేన్సికారం fix చేశారు? దానిమీద D. A. 30 రూ. చేరుతున్నట్టి 50 రూపాయలనే ఉన్నది. అది చాలా చక్కని అని నేను ప్రత్యేకంగా మంత్రి గారి మీ ద్వారా తెలియజేయవలసికావాలేదు. నై నిటార్ agreement లోనే code of conduct లు ఉన్నది. అంటే 'Agreement between the Management and labour to maintain better discipline in industry' కావాలి.

గవర్నమెంటుచూడ ఒక క్యావటలిస్ట్. గవర్నమెంటు తరపున కూడ కొన్ని industries నడుస్తున్నాయి. తాను ideal గా ప్రవర్తించడానికి ప్రయత్నంచేసి తాను ముందు ఆ agreement ను అమలు జరిపి ఆ agreement ను తయారు చేయడానికి కమిటీని వేసి ఉంటే చాలా జాగుండేది. కానీ అటువంటిది యంతరకు ఎక్కడా చేయలేదు. అసలు ఆ ఆలోచన అయినా ఉన్నదో లేదో! నై నిటార్ లో ఏమీ మాట్లాడి వచ్చారోగాని యిక్కడికి రాగానే అన్నీ మిచ్చిపోయారు.

Recognition of Unions ఉన్నది. Recognition of unions కు కూడ యిదే విధమైనటువంటి formulas చేయబడ్డవి. వాదగ్గర ఒక list ఉన్నది. Government industries లో ఉన్నటువంటి Unions, private industries లో ఉన్నటువంటి Unions, Recognised చాబడినటువంటి Unions ఇవన్నీ ఆ list లో ఉన్నాయి. మంత్రిగారికి కావలసి ఉంటే ఒక ఉడవ యిస్తాను లేంపోతే చదివి వినిపించమంటే చదివి వినిపిస్తాను. డ్ల list కాదు తను చూసే వినిపిస్తాను. కొన్నిటిలో single unions ఉన్నాయి. వాటిల్లోకూడ ఒకటి, రెండు recognise చేయబడలేదు. చాలా unions ఉంటే వాటిని ఏవిధంగా deal చేయాలి? వాటికి recognition ఏ ఏ విధంగా యివ్వాలి? అనేదికూడ దానిలో చర్చించబడ్డది కానీ అవన్నీ యంత వరకు పాటించలేదు. Recognition of the Unions అనేది ప్రభుత్వ దృష్టికి రానందుకు చాలా సాధనపడవలసి ఉన్నది. Andhra Pradesh Hospitals Employees' Union అది ఉన్నది. దానికి rival గా వేరే Union లేనేలేదు. అనేక సంవత్సరాలనుంచి పనిచేస్తున్నది. ఎంతో సాధ్యతతో కూడినటువంటి హోర్వం శాసనసభ్యుడైన భద్రంగారి వాయకత్వంక్రింద అది నడుస్తున్నది. కాని

దీనిని ఇంతవరకు గుర్తించలేదు. Andhra Pradesh Municipal & Local Boards Employees' Union అని ఉన్నది. ఇది కూర్చుని సంవత్సరానుంచి పనిచేస్తున్నది. దీనికి కూడ పేరే Union లేదు. దీనిని కూడ గుర్తించలేదు. Highways Employees' Union అని ఉన్నది. దానికి branches ఉన్నాయి. దానిని గుర్తించలేదు. P.W.D. Workers' Union ఉన్నది. దానిని గుర్తించలేదు. Andhra Pradesh Motor Transport Workers' Federation అని ఉన్నది. దానిని ఇంతవరకు గుర్తించలేదు. Mica Workers' Union, Manganese Workers' Union, Electricity Employees' Union ఎన్నో ఉన్నాయి. విటర్నింగ్ దానికి ప్రభుత్వం ఏ విధమైనట్టుపంటి చర్య తీసుకోలేదు. ఒకచోట agreement కు వచ్చి దానిని అమలుజరపడానికి ప్రభుత్వం చాలా వటపటాయస్తున్నది. దానిలో పెద్ద finance commitments ఏమీ ఉండవు. సంవత్సరం దాటిన తరువాత కూడ అమలుజరపకుండా ఎందుకు వటపటాయస్తున్నదో, ఎందువల్ల యింత ఆలస్యం చేస్తున్నదో నాకు బోధపడడం లేదు. ఇక ముందు అయినా వాటిని పెంటనే recognise చేయుటకు ఆలోచిస్తారని నేను అతిస్తున్నాను. Labour Leaders అందరూ code of discipline ను పాటించాలి, ఒకచోట ఒక Union పనిచేస్తుంటే దానికి Rival Union పెట్టించడానికి గాని, పెట్టించేందుకు ప్రోత్సహించడానికి గాని అవసరం ఏమైన ఉన్నదా? అని అడుగుతున్నాను. అలాంటి చేయలేదని చెప్పగలరా? ఉదాహరణకు అలాంటి సంఘటనలు అనేకం చెప్పగలను. నాగార్జునసాగర్ వద్దకు మంత్రులు అనేకసార్లు వెళ్తుంటారు. అక్కడి యూనియన్ కు రైవల్ యూనియన్స్ పెట్టమని ప్రోత్సహిస్తూ ఉంటారు. సింగరేణి కాలరీస్ లో రైవల్ యూనియన్స్ పెట్టమని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. చక్కగా పనిచేస్తున్న ఆర్.టి.డి.లో కూడా రైవల్ యూనియన్స్ పెట్టమని చెబుతున్నారు. అసలు యీవిధముగా రైవల్ యూనియన్స్ పెట్టమని ప్రోత్సహించవలసిన అవసరం ఏమొచ్చింది? అసలు రైవల్ యూనియన్స్ లో చేరదలచుకున్న వారిని చేరనియకుండా తగు ప్రచారమొనర్చి కాట్టకులు సక్రమముగా పనిచేయునట్లు చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వముపై వున్నది. రైవల్ యూనియన్స్ వలన కార్మికులు అనేక విధాలుగా నష్టపడుతున్నారు. ఈనాడు మనము కార్మికుల శ్రేయస్సుకొరకు నిలబడినామని చెబుతూ మరొక వంక వారికి తీరని నష్టాన్ని కలుగజేస్తున్నామని మంత్రులకి నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇందుకు అనేక సంఘటనలను ఉదాహరణగా పేర్కొనగలను. మంత్రులు వెళ్ళి రైవల్ యూనియన్స్ ను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. రికగ్నైజ్డ్ యూనియన్స్ నుండి ఎవరైతే ప్రతినిధులు తమ సాధకబాధకాలు చెప్పకొన

డానికి వెడితే వారిని కలుసుకొనడానికి నిరాకరిస్తారు. రై వల్ యూనియన్స్ నుండి ఎవరై నా వస్తే వారికి ఆహ్వానాలు, సురక్షాలు జరుపుతున్నాం. అవన్నీ ప్రైవేట్ గా వ్యక్తిగతంగా చేసుకొనమనండి, మారు అభ్యంతరం లేదు. కానీ శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా కాకుండా, ట్రాన్స్ ఫార్మ్ సుంత్రిగా కాకుండా వారిని పిలుచుకుని డిస్ కర్టు యిచ్చుకోమనండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు. లేబర్ లీడర్స్ యూనియన్ ద్వారా ప్రతినిధులుగా వచ్చినపుడు కనీసం వారిని కలుసుకొనడానికి కూడ నిరాకరించడం ఏమి న్యాయంగా వుంటుందో అలోచించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. This will not help the development of trade unionism. మేము రై వల్ యూనియన్స్ ను ఎన్నటికీ ప్రోత్సహించము, ప్రోత్సహించుటలేదు. కాని ప్రభుత్వం మాత్రం ప్రోత్సహిస్తున్నది. That is a wrong policy which they are pursuing.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : ప్రభుత్వమేమీ ప్రోత్సహించుట లేదు.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి : మంత్రులు ప్రోత్సహిస్తున్నారు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : ప్రభుత్వానికి, మంత్రులకు భేదం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మంత్రులన్నా, ప్రభుత్వమన్నా ఒక్కటే.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : అందుకనే ప్రభుత్వమన్నా, మంత్రులన్నా ఒక్కటేనని శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డిగారికి మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి : కాబినెట్ డిస్ సైడ్ చేయకపోవచ్చు. మంత్రులు వ్యక్తిగతంగా వెళ్లి రై వల్ యూనియన్స్ ను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. మా పద్ధతిలోగట్టావుంది. అవిషయమే మేము చెబుతున్నాం.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : తరువాత విషయం, ఇంప్లీమెంటేషన్ ఆఫ్ ది యాక్టు. మేము ఇంతకుముందు బడ్జెటు సమావేశాల్లో యీ విషయాన్ని గురించి చెప్పాము. కార్మికులపై ప్రభుత్వమునకు నిజముగా అభిమానమున్నచో లేబరు డిపార్టుమెంటును ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేయండి. తక్కిన అమూల బావను ఐటమ్స్ అన్నీ చేరే డిపార్టుమెంటుగా ఏర్పాటు చేయండి. ఈ రోజున ఫ్యాక్టరీ యాక్టు ఏవిధముగా అమలు జరుగుతున్నదో ఒక్కసారి చూడండి. అక్కడి స్టాఫ్ ఏ విధముగా పనిచేస్తున్నది? అనే విషయంలోకి వేను పోవడంలేదు. చిలకలూరి పేటలో ఒక రాత్రి కార్మికులచే పని చేయిస్తుండగా పట్టుకుంటే కూడా వేను పెట్టబడలేదు. ఈ విధముగా వేసులు పెట్టబడని సంఘటనలు అనేకము మంత్రిగారిదృష్టికి తీసుకురాగలము. దీనికి కారణమేమిటో చెప్పవలసినదిగా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. అదే సందర్భములో అక్కడ 200 మందిని

ప్రాసిబ్యూట చేశారు. రిపోర్టు అయింది. యూనియన్ కూడా అక్కడి కార్మికుల ప్రతినిధులకు తెలియజేసింది. అంతవరకు బరిగివప్పటికీ కూడా అక్కడ కేసు పెట్టబడలేదు.

సుంగళద్రా ఇండస్ట్రీలు (బిర్లా) లో కార్మికులకు తగిన వసతులు లేవు. వారికి ఎటువంటి సౌకర్యాలు కల్పించబడలేదు. బిర్లాగారి లోలికి పోవడానికి యూనియన్ గారికి, కాలినెట్ కు వలస అవుతుందా? ఏమో! నానుమూరం నిమ్మకం తదు. ఒక ప్రక్క మేము ఇండస్ట్రీయల్స్టు ఏజంట్ గాని ఏమీకాదు. చాలా సంతోషం. కానీ అలా చెబుతూ యీవిధంగా ప్రవర్తించడమువల్ల ఎవరికి మంద్రుల మోటలపై పిలువ వుండదు. దీనిని గురించి ఆలోచించవలసి నదిగా కోరుకున్నాను. ఇంక ఫ్యాక్టరీయార్డు ఏవిధముగా అనుబంధమున్నదో చూద్దాం. ఆంధ్రప్రాంతమునకు సంబంధించినంతవరకు మొత్తం రి సర్కిల్స్ వున్నాయి. ఏటిలోని 3 సర్కిల్స్ లో ఇన్ స్పెక్టర్స్ ఆఫ్ ఫ్యాక్టరీస్ నీసలేదు. ఇంక యిది ఎట్లా అమలు జరుగుతుంది? ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రాంతమునకు అనేక చిన్నచిన్న ఫ్యాక్టరీలు వున్నాయి. Very wide and far off distributed. అందువలన యిది సక్రమముగా అమలు జరుగవలయునన్న మినిమమ్ పేజెస్ యొక్క కూడా సత్వరమే introduce చేయవలసిన అవసరమున్నది. సరుపాత ప్లాఫ్ ను కూడా పెంచవలసిన అవశ్యకత యున్నది. గత కొనసంవత్సరములో మంత్రిగారు ఫ్యాక్టరీ ఇన్ స్పెక్టర్స్ ను నియమించమన్నట్లుగా తెలిపారు. ప్రభుత్వం యోచించిందని చెప్పారు. ఇంతవరకు అది అమలు జరుగలేదు. అదేవిధంగా షాపు మరియు ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు యొక్క యాక్టు వుంది. ముఖ్యంగా హోటల్స్, మొదలైన పెద్ద సంస్థలు డిస్ క్రిమిడికి వస్తాయి. డిపార్టు మెంటులో తగినంత ప్లాఫ్ లేకపోవడంవలన యీ యాక్టు కూడా సక్రమముగా అమలు జరుగుటలేదు. ఈనాడు హోటల్ వర్కర్స్ యొక్క పరిస్థితి మరి అధ్వాన్నంగా వుంది. ఇక్కడ ఉన్న మైసూగుకేఫ్, టూల్ మొదలైన పెద్ద పెద్ద సంస్థల వారు కొన్ని అడుగు సంపాదించి మన కళ్ళ ఎదుటనే మేకలు కట్టుకుంటున్నాడు; అలాంటివారు వర్కర్స్ 12 నుండి 25 రూపాయలవరకు మాత్రమే జీతాలు ఇస్తున్నారంటే—it is a disgrace for any society or any Government. అందువలన మంత్రిగారి దృష్టికి ఈ విషయమును తీసుకువస్తున్నాను. Take firm action and see that they are paid at least a living wage. దీనిని అడ్డుదిక్ కేవన్ కు సంపించేప్పుడు సెలవులు, జీతాలు మొదలైన విషయాలన్నీ వదిలేసి అదేమి దురదృష్టమో—లోనను విషయం పరిశీలించాలి. జీతాలు లేవుగాని, లోనను విషయం చూస్తారట! ఇది ఎట్లావుందో ఆలోచించండి. మద్రాసు రాష్ట్రములో ఇది ప్రబోధముగ అమలు జరుగుతున్నది.

మన రాష్ట్రములో చూడ ఈ యాక్టు అన్ని ప్రాంతాలలో సక్రమముగ అమలు జరుగునట్లు చూడాలి. ముఖ్యంగా హోటల్ వర్కర్లుకు మినిమం పేషెన్ నిర్ణయించవలెనని కోరుతున్నాను. ఆయా హోటల్స్ యజమానుల భవనాలను, పలుకుబడిని భాతరుచేయక అవసరమైతే రెంటుపై ప్రాసిక్యూట్ చేయడానికి మంత్రివర్గం శ్రద్ధతీసుకొనవలెనని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు సూచించిన—నేనైతే aspiration అంటాను, వారి సూటల్లో అయితే రిమూర్కు—రిమూర్కు చేశారు... ఏదో చిల్లిపడచ దానిలో, ఎక్కిపోవలసివస్తుంది... అని మేము చూస్తూ చిల్లిపడచలో ఎక్కడ చిల్లిపడచలేదు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం పట్లో నడుపుతున్న చిల్లిపడచలో రమ్మలి చెయ్యవట్టుకుని జూగినా మేము రాము. మా చెయ్యి పట్టుకుంటే వానిని కూడా బయటికి లాగడానికి మేము ప్రయత్నం చేస్తాము. అది సాధ్యం అవుతుందేమో, ఆలోచించండి.

ప్రభుత్వం ఈ రోజున చేస్తున్నది ఏమిటి? పే ఏమిటికీ మంత్రివర్గం ఏమిటో, ఆ వ్యవహారం అంతా చెప్పాము. ఇప్పుడు మళ్ళీ ఆ విషయంలో నేను పోదలచుకోలేదు. ఎలక్ట్రిసిటీ, సి. న్యూట్రి. డి. ఇతర కార్మికులు సమ్మె చేసిన సందర్భములో—ప్రభుత్వమువారు ఒక అండర్ స్టాండింగ్ కు వచ్చారు. సమ్మె అయిపోయింది. బహుశా ఏమి అండర్ స్టాండింగ్ కు వచ్చారో సర్వీసులు చూస్తున్నదేమో ప్రభుత్వము? అనిపిస్తున్నది ప్రభుత్వ భోరణి.

"To consider categorisation of workers by a special officer in Telangana; if the electricity department, of Andhra region is not covered by the Pay Committee the Government will examine categorisation of workers there also with a view to bringing about uniformity in the entire State as far as possible."

ఒక Special Officer ను appoint చేస్తాం అనుకున్నారు.

"Appointment of a special officer to go into the question of classification of workers in Andhra region and assign permanent cadres; payment of increased pays with arrears *within two months*; implementation of the decisions arrived at in the previous meeting with the departmental authorities; enforcement of the Provident Fund Act."

ఇది ఆ రోజున అనుకున్నది. దీనిని ఎందుకు అమలు జరుపలేదు? కేసు అడ్డుకున్నాను. ఆఫీసర్ ను నియమిస్తామన్న సమయం దాటిపోయింది.

రెండు నెలలలో రిపోర్టు యివ్వాలి అన్నారు. ఇంతవరకు అఫీసరును నియమించలేదు.

What is it you have done? Even the Minister is responsible for not appointing the Special Officer. That point must be made clear, Sir.

ఈ ధోరణిని అవలంబిస్తుంటే ప్రభుత్వం మాటలను ఏ రకంగా నమ్మమంటారు? సవనన అయితే ఎవరికి కావాలి? చాలావాటికి అడ్డుడికేసులు పెంపించాము అంటున్నారు. నిజమే, పంపించాము. కాదనడం లేదు. జేఎస్. సెలవలు. డియర్ నెస్ అలవెన్సు, హౌస్ రెంట్ అలవెన్సు—ఇవన్నీ వచ్చిపెట్టి బోనసువంటి చిన్న విషయాన్ని ఎందుకు పంపించారు? దీనివలన వచ్చే చిక్కెమిటంటే—మిగిలినవాటికోసం agitate చేయడానికి వీలు ఉండదు. ఈ విషయం గుర్తి దృష్టిలో పెట్టుకుని అటువంటి పొరబాటు జరగకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు మరొక విషయం చెప్పారు. హాగ్ నెలును అటువంటి సంఘటనలు. ఏలూరులో నమ్మే జరిగింది. వారు అడ్డుడికేసులలో అణాకంటే ఎక్కువ యివ్వడానికి వీలులేదని తీర్పుచెబించారు నమ్మే చేశారు. వంటనే జేజెస్ పెంచారు.

Adjudication ఉన్నది. Adjudication Tribunals ను ప్రభుత్వం appoint చేస్తుంది. Hindu Law కు వలె వాటికి ఒక code లేదు. Labour code లేదు. ఈ విషయం నేను ఇడివరకుకూడ చెప్పాను. It is almost a compulsory arbitration. Compulsory arbitration వంటిది మనం suggest చేసేటప్పుడు కొన్ని కట్టుబాట్లు, నియమాలు, మూత్రాలు ఉండాలి. Minimum wage అంటే ఏమిటి? Adjudication Tribunals దగ్గరకుపోయి “నై నిటాల్ కాన్ ఫరెన్సులో మా మంత్రిగారు, ఇండియా గవర్నమెంటు మంత్రి తీందూ హార్పుని తీర్మానాలు pass చేశారు. Wage అంటే need-base గా ఉండాలి.” అన్నారు అంటే “I do not care for it” అంటారు ఒకరు. Adjudication లో దీనిమీద ఏమి నిర్ణయానికి కావాలో నాకు ప్రోధవడం లేదు. Adjudication Tribunals లో Judges ను రెండు సంవత్సరాలుగా extend చేయవలసిన అవసరం ఎందువల్ల వచ్చింది? ఎన్ని Judgments చూచినా labour కు అనుకూలంగా లేవు. All Judgments are favouring the capitalists. అటువంటప్పుడు వాటిని ఎందుకు extend చేయాలి? ఈనాడు Adjudication Tribunal ఒక తీర్పు ఇస్తుంది. అది labour కు వ్యతిరేకంగా ఉంటుంది. అట్లాంటి సందర్భాలలో ఆ తీర్పుకు ప్రభుత్వం ముద్రచేస్తేనే ఆ order అవుతుంది. A Judgment given by the High Court and a Judgment given by the Tribunal are two different things. A

High Court Judgment is final once for all. కాని Tribunal తీర్పుకు ప్రభుత్వముద్ర పడితేనే దానికి విలువ ఉంటుంది. లేకపోతే అది చిట్టకాగితం అయిపోతుంది Labour కు వ్యతిరేకంగా ఉన్న తీర్పులను చిట్టకాగితాలుగా చూడవలసిందిపోయి labour కు వ్యతిరేకంగా ఉన్నవాటిని ప్రభుత్వం ఆమోదించడం సరైనది కాదు. "నా ఎదుట ఆరణాలకు నిప్పులుంటే ఒక్క అణా కూడ ఎక్కువ ఇవ్వడానికి బిలులేదు." అని ఒక తీర్పు చెప్పారు. ఈ విషయం మంత్రిగారు కూడా చెప్పారు. Government has got the right to change it. అవసరమైతేప్పుడు వాటిని మార్చమని మంత్రిగారికి ప్రార్థించి చెబుతున్నాను. ఈనాటి social system లో రైతులు అనుకూలంగా లేని పరిస్థితులను తొలగించుటలో ప్రభుత్వం నిజంగా తేరుపడుతుంటే పహించదలచుకుంటే లోటులను గాని, discrepancy గాని సవరించే అధికారి ఉన్నది. అట్లా సవరించమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు నాకు ఎంతో time లేదుకనుక ఎక్కువగా చెప్పటలేదు. ఏదో మాటవరసకు చెప్పే వద్దతికాదు నాది. Discriminations జరుగుతున్నాయి. ఈనాడు R. T. C. ఒక well established union. Minimum wages నిర్ణయించడంలో Advisory Board చెప్పినవాటిని అంగీకరించవచ్చు; ఇంకా ఏమైనా చేసుకోవచ్చు కాని, వారి ప్రతినిధిని అందులో వేయలేదు. ఒక ఆఫీసరును వేశారు. వారి ప్రతినిధిని కూడా పేస్తే ఎంతో బాగుండు. మరి, ఎందువల్ల కేయిలేదో నాకు తెలియదు. Rice mills, flour mills కు సంబంధించి 5, 6 కమిటీలు వేశారు. వాటిలో Trade Union Congress కు రు. 85 వేలు, I. N. T. U. C. కి రు. 30 వేలు, H. M. S. కి రు. 12 వేలు బలం ఉన్నది. ఫ్యాక్టరీలో బలంగా ఉన్న యూనియన్ కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వకుండా ఎక్కడో ఉన్నటువంటి leaders ను కమిటీలలో వేస్తారు. వారికి పనికిల్పించాలంటే చేరే కల్పించుకోవచ్చును. కాని వారు ఉండడంవల్ల Labour కు నష్టం వస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. Labour Advisory Board ఉన్నది Labour అంటే ఎప్పుడూ కూడా వ్యతిరేకంగా మాట్లాడే వ్యక్తిని తెచ్చి అందులో సభ్యుడుగా వేశారు. నాకు తెలుసుకాని. వారిపేరు చెప్పడంలేదు. Registration విషయంలో కూడా discrimination జరుగుతోంది. ఎవరో ఒక పలుకుబడి వారు పచ్చి అభ్యంతరం చెబితే ఆ రిజిస్ట్రేషను ఆగిపోతుంది. ఎటీవల 'Handloom Co-operative Society' అని ఒక సంఘం పెట్టుకొని రిజిస్ట్రేషన్ కోసం వెడితే అది రిజిస్ట్రేషన్ కాలేదు. Demand అంగీకరించవచ్చు. లేకపోతే లేదుకాని రిజిస్ట్రేషను చేయడంలో తప్పేమిటి? మద్రాసు గవర్నమెంటు ప్రత్యేకంగా, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్లకు ఒక ఆర్డరు communicate చేసింది. సొసైటీ పెట్టుకున్న వారిని సంప్రదించి రిజిస్టరు చేయాలని అందులో పేర్కొన్నారు. మరి, మన రాష్ట్రంలో యిటువంటివి ఇంకా రిజిస్టరు కాకుండా

ఉండడాని? ఇంకా ఏమిటి? నైటిటూల్ సోషలిజం? “స్ట్రైట్ లిను
సర్వీస్ రివల్యూషనరీ, rival union వుంటారు, labour కు లాభం
ఉలిగేటట్లుగా చేశారు” అన్నారు. స్ట్రైట్ లిను ఉన్నప్పుడు, వాని
యూనాను ప్రభుత్వ సంస్థలలోని labour కు కూడా అనుకూలమైన పరిస్థితులు
ఉన్నాయి.

ఈ మధ్య ఎలాంటి సమాజ మెట్టు ఉంది. గేటు ఎరువైనా? ప్రభుత్వం నడుగుదామనుకున్నాను. ఎటువంటి సమస్యకానీ కూడా ఉన్నాయి కాదు. ఆ సమస్యను break చేయడానికిగాను ప్రయత్నంగా కొన్ని తై సమస్యలు ఇచ్చారు. అందుకేగానీ ఇవ్వలేదు. రీలంస్ రావడంతోను, గాంధీజీని పోగులాడి టై సమస్యలను పరిష్కరించారు. ఇంకా ఏమిటి? ఇవ్వడానికి కారణం ఏమిటి? What is the explanation? తై సమస్యలు సమస్యకు పూర్వం ఇచ్చినా ఆ సమస్య ఇచ్చినా మరొక కారణం వాడుకోడానికి విలువలేదు. ఇది ప్రత్యేకంగా సమస్యను break చేయడానికి కాదు. ఏమిట? అలాంటిది? ఆ సమస్య దాని నుంచి మరచిపోయారు. అదేమిట? అలాంటిది లేదా అనేదికాదు. పట్టించుకోలేదు. సమస్య ఎట్లా break చేయాలనే అనిచిన సమస్య: ఇంకొకటిగా మారుతుంది. సమస్యలు అలాగే సందర్భాలలో ప్రభుత్వం వారు తమ పాలిసిని change చేసుకోవలసి ఉంటుంది. సమస్యలు అలాగే అలాగే వచ్చుకాదు. “సమస్య” అనేది వారి fundamental rights లో ఒకటి అని విషయం ముందరిగాను చెప్పింది. అందుకే ముందుగా. Labour కు ఉన్న అన్ని demands మిద కూడా సమస్య ఉన్నాయి. సమస్య ప్రారంభించడం కోసం గోలీమలను ఇచ్చి వారిమీద. అలాంటి? Lock-out చేస్తే పంటనే పంటలో పెట్టాలా? strike చేసేవాండానికి పోయిందా? కాంటియనెన్స్ గా సమస్య పొగ నీయాలి. కాదు, ఏమిట? కష్టపడేవాండాను చూడటం కోసం. ప్రభుత్వం తటస్థంగా ఉండాలి. Law and order కు సంబంధించిన సందర్భాల్లో ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించాలి. Picketing ఎందుకంటే చేయడానికి సలహా?.... నిలబడి బ్రతికేమిటా? మో గోలీమల ఉద్దంగా గోలీమల మో గోలీమలగా ఉండి చెప్పింది మో... ఇవన్నీ సర్వ ముందుకోవాలి. వీటి ప్రయోజనం, చేయాలి కానీ, గుడిసెలలో ఉన్న వారిని తీసుకువచ్చి arrest చేయాలి. ఎందుకు? ఇటువంటి ఘటనలు ఆ సందర్భంలో ఉన్నాయి. ఇట్లా ఎందువల్ల అలాంటి? Labour Policy radical గా మారవలసిన అవసరం ఉన్నది; మో రూపంలో కోరుకున్నాను. ఈనాడు co-operation ఇస్తే విషయం ఏమిట? సమస్యలేదు. చెప్పినది అలాంటి అంశాలు చెప్పడానికి, అందుకే చేయకపోవే ఎందువల్ల చేయలేదు? చచ్చి ఉండి కూడా మేము తయారుగా ఉంటామనే విషయాన్ని మీ ద్వారా ముందరి

గారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. సమయం ఇచ్చిన మీదట ధన్యవాదం అర్పిస్తాను. సెలవులనుకుంటున్నాను.

شری ٹی۔ انجیا۔ مسٹر اسکر سر۔ آج ہمارے لیبر منسٹر صاحب نے لیبر کی پرسنیلٹی کا نقشہ ہمارے سامنے رکھا ہے۔ لیبر منسٹر صاحب ذاتی طور پر بہت قابل آدمی ہیں اور ہر مسئلہ کو داجسبی لیکر حل کرنے کی کوشش کرتے ہیں مگر بات یہ ہے کہ ہر وقت ایسے مسائل نہیں رہتے ہیں کہ جن پر منسٹر صاحب کو ہی ذاتی طور پر سرچنے کی ضرورت ہو۔ بلکہ بعض مسائل ایسے بھی ہوتے ہیں جس پر قادیبی حیثیت سے سوچنا ہوتا ہے۔ آج پورے ہندوستان میں مزدوروں کی ایک آواز ہے کہ میجمنٹ میں مزدور کو بھی سہ ملنا چاہئے لیکن گورنمنٹ آج تک اس بارے میں کمرٹی قدم نہیں اٹھا سکی۔ آدھرا پردیش میں بہت سے انڈسٹریز میں ۱۰۰ پرسنٹ گورنمنٹ سکٹر ہونے پر بھی مزدور یونین کو نمائندگی نہیں دی جاتی ہے۔ مالکوں اور حکومت کے عہدہ داروں کی طرف سے مزدوروں کے ساتھ جو برتاؤ کیا جا رہا ہے وہ ٹھیک نہیں ہے۔ جو کارخانے پرائیوٹ سکٹر کے تحت کام کر رہے ہیں وہاں جنرل ایوب خان کی طرح ایڈیوڈ اختیار کیا جا رہا ہے۔ سرمایہ دار اکسپلائٹ کرنے کی کوشش کر رہے ہیں۔ سرکار انڈیوچول کاپیٹل پر کنٹرول نہیں کر سکی ورنہ مزدوروں کو پارٹیسپٹ کرنے کا ایک راستہ مل سکتا تھا۔ اس بارے میں گورنمنٹ کوئی قدم نہیں اٹھا رہی ہے کوئی ٹھوس پلان اٹھا چاہئے۔ ہم دیکھ رہے ہیں کہ جتنے کارخانے ہیں ان میں سرمایہ دار اپنا ایسہ لنگا کر چلانا چاہتے ہیں اور مزدور یونین میں پھوٹ ڈالنے کی کوشش کرتے ہیں یہی ان کا طریقہ رہا ہے۔ اس سلسلہ میں گورنمنٹ کو تمام باتوں کا علم ہونے پر بھی مداخلت نہیں کرتی ہے یہ طریقہ ٹھیک نہیں ہے۔ ریکنگنائزیشن آف دی یونینس کے بارے میں گورنمنٹ کے سامنے برابر مسائل پیش کئے جاتے رہے ہیں اور یہ بھی بتایا گیا ہے کہ میجمنٹ میں یونین کو نمائندگی ملنی چاہئے۔ آئی۔ این۔ ٹی۔ یو۔ سی یونین میں پھوٹ ڈالنی ہے بلکہ ان کا مقصد یہ ہے کہ جس یونین میں میجرائٹی ہو اس کو موقع ملے۔ میں سمجھتا ہوں کہ ان ہی اصولوں کو ہم اڈاپٹ کر رہے ہیں یہ کہنا صحیح نہیں ہے کہ آئی۔ این۔ ٹی۔ یو۔ سی والے پھوٹ ڈالتے ہیں۔ مزدوروں کو سیاسی طور پر اکسپلائٹ کیا جا رہا ہے۔ کہا جاتا ہے کہ مزدوروں کو سیاست سے الگ رکھنا چاہئے۔ لیکن یہ کیسے ہو سکتا ہے۔ بعض مزدور کانگریس کی پالیسی کے ساتھ ہیں اور بعض مزدور لال باؤئے کے ساتھ ہیں۔ جو مزدور کانگریس کے ساتھ ہیں وہ کانگریس کو سپورٹ کرتے ہیں اور جو لال باؤئے کے ساتھ ہیں وہ کمیونسٹ پارٹی کو سپورٹ کرتے ہیں۔ ہمارا جو ارادہ ہے وہ گاندھی جی کی پالیسی کو لیکر چلنا ہے۔ آئی۔ این۔ ٹی۔ یو۔ سی

والوں کو انکرجمنٹ ملتا ہے یہ کہنا صحیح نہیں ہے۔ یہ ہمارا فرض ہے کہ ہم آئی۔ی۔ٹی۔یو۔سی والوں کو انکرج کریں۔ روزانہ آپس میں جو اختلافات پیدا ہو رہے ہیں وہ بعض اسلئے پیدا ہو رہے ہیں کہ لیبر پالیسی کو چلانے کے لئے جو مشنری ہے وہ کمزور ہے۔ لیبر منسٹر صاحب کو چاہئے کہ وہ مزدوروں کو منظم بنائیں۔ ایک کوڈ آف ڈسپلین بنانا چاہئے۔ ٹریڈ یونین ایکٹ کو بعض سلوگنس سے چلانا چاہیں نہ چلنے والا نہیں ہے۔ مزدوروں کی مانگ کیا ہے۔ ان کے حقوق کیا ہیں اسکو سمجھنا چاہئے۔ لیبر منسٹر صاحب ان چیزوں کو اچھی طرح سے سمجھتے ہیں مگر گورنمنٹ کی مشنری کو مضبوط نہیں رکھ سکے ہیں۔ لیبر منسٹر صاحب یہ بھی جانتے ہیں کہ جہاں جہاں صنعتیں ہیں وہاں یونین ہونی چاہئے۔ بہت سے مزدور ٹاڑی شاپ میں پیسہ خرچ کرتے ہیں۔ اسلئے میں نے گذشتہ مرتبہ بھی یہ سچیشن دیا تھا کہ پانچ دس میل کے اندر ٹاڑی شاپ نہیں قائم کرنا چاہئے۔ اگر منسٹر صاحب اس جانب توجہ دیں تو یہ بہت اچھا ہوگا۔

مینیم وچس کے سلسلہ میں بھی گورنمنٹ کی پالیسی بہت سست ہے مینیم وچس کو بہت تیزی سے نافذ کرنا چاہئے۔ جب تک مینیم وچس منظور نہیں ہوئیے کرئی فائدہ نہ ہوگا۔ لیبر ڈپارٹمنٹ کے انسپکٹر جانتے ہیں اور وارننگ دیکر آتے ہیں۔ کارخانہ دار اور سرمایہ دار اس قسم کی وارننگ سے اثر لیتے والے نہیں ہیں۔ گورنمنٹ کا اٹیٹیوڈ سخت ہونا چاہئے جب تک ایسا نہیں ہوگا پروڈکشن بھی نہیں بڑھیں گے۔ اگر گورنمنٹ یہ چاہتی ہے کہ کسی کارخانہ کا پروڈکشن بڑھے تو چاہئے کہ مینیم وچس کا تقاضا عمل میں آئے۔ کئی ادارے ایسے ہیں جہاں مینیم وچس مقرر نہیں ہوئے۔ اگر یکلچرل لیبر کے تعلق سے مینیم وچس مقرر کئے گئے ہیں مگر اون لوگوں سے ملنے پر معلوم ہوا کہ اوس سے کسان بھی خوش نہیں ہیں۔ یہ خیال اب چلنے والا نہیں ہے کہ اگر یکلچرل لیبر ہمیشہ غلام کی طرح سے کام کرتے رہیں۔ کیونکہ ہندوستان کی پرستی اب ایسی ڈھنگ سے بن رہی ہے اسلئے تمام راتیں مزدوروں کو حاصل ہونے چاہئیں۔ مینیم وچس ایکٹ آنے والا ہے اسکے بارے میں سارے ہندوستان میں چرچا ہو رہی ہے کہ اس ایکٹ کے آنے کے بعد معلوم نہیں کیا کیا جھگڑے پیدا ہونے والے ہیں۔ آپ کو یہ معلوم ہونا چاہئے کہ بعض مینیم وچس ایکٹ بنا لینا کافی نہیں ہوگا بلکہ اسکو عمل میں لانے کے لئے مشنری قائم ہونا چاہئے مگر ایسی مشنری گورنمنٹ کے پاس نہیں ہے۔ مالک کارخانہ کو لیبر سکرپٹری بلا کر سمجھا دے تو کام چلنے والا نہیں ہے۔ مالک کارخانہ بہت چالاک ہوتا ہے وہ جانتا ہے کہ قانون میں کس قسم کی کمزوریاں ہیں اون کمزوریوں سے وہ فائدہ اٹھانا چاہتا ہے۔ لیکن اب مزدور

ان چیزوں کو برداشت نہیں کریگا۔ بلکہ دوسرا راستہ اختیار کرنے کی کوشش کریگا۔ جب کبھی اس قسم کی مشکلات پیش آئیں لیبر ایڈرس کو طلب کر کے ان مسائل کو ان کے سامنے لانا چاہئے۔ ہنمنٹ راؤ کمیٹی کا اعلان کیا گیا مگر میں پوچھنا چاہتا ہوں کہ کنسے کارخانوں میں اس کمیٹی کی سفارشات پر عمل کر رہا ہے بہت سے کارخانے ہنمنٹ راؤ کمیٹی کی سفارشات پر عمل نہیں کر رہے ہیں۔ پھر ہنمنٹ راؤ کمیٹی کو کس لئے بٹھایا گیا تھا۔ جن کمیٹیوں کی سفارشات کو عمل میں نہیں لایا جاتا ہے ایسی کمیٹیاں بنا کر فائدہ کیا ہے۔ مالک کو سمجھانے سے بھی کوئی فائدہ نہیں ہوگا۔ ریگولائزیشن کے بارے میں بھی کوئی قانون بنانا چاہئے۔ اس تعلق سے اب ٹک کوئی قانون نہیں بنا ہے۔ ایسا کوئی قانون بنانا چاہئے اتنا کہنے سے ہوئے میں اپنی تقریر ختم کرتا ہوں۔

శ్రీమతి డి. లక్ష్మీకాంతమ్మ (అమ్మం-జనరల్): అధ్యక్షా, కామ్యూనిస్టు మంత్రులు ప్రవేశపెట్టినటువంటి పరిశ్రమల డిమాండును బలపరుస్తూ నేను కొన్ని విషయములు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. వ్యవసాయ రంగములోగాని, పరిశ్రమల రంగములోగాని పురుషులతోపాటు స్త్రీలకు సమానమయిన వేతనాలు లభించడములేదు. నేను కొన్ని గ్రామాలను వెళ్ళి నప్పుడు స్త్రీ కార్మికులను కలుసుకొని వారికి ఎంత కూలీ యిస్తున్నారని దర్యాప్తుచేస్తే 0-0-0 లేక యింకా శక్కువగానే వస్తున్నదని వారు చెప్పినారు. అవే గ్రామాలలో పురుషులకు ఎంత యిస్తున్నారని అడుగగా 0-12-0 లేక 1-0-0 వరకు యిస్తున్నారని చెప్పారు. స్త్రీలకూడ పురుషులతోపాటు శ్రమించి పనిచేస్తున్నప్పటికినీ, వారికి పురుషులతోపాటుగా సమానమైన వేతనాలు లభించకపోవడము అక్రమము, అన్యాయము, మరియు మన రాజ్యాంగానికి విరుద్ధము. కాబట్టి దీనిని వెంటనే అరికట్టడానికి ప్రభుత్వము పూనుకోవాల్సి కోరుతున్నాను. మన రాజ్యాంగములో 39 (D) లో "That there is Equal Pay' for both men and women" అని వుంది. మగవారితో పాటు స్త్రీలకూడ సమానమైన హక్కు వుందని మన Constitution guarantee ఇచ్చినది. Women labourers ను exploit చేయడము సరియైనది కాదు. దీనిని వెంటనే అరికట్టించటానికి తగు చర్యలు తీసుకొనవలయునని కోరుతున్నాను. వెనుకబడిన దేశాలలో ఈ women labour ను exploit చేయడము జరుగుతోంది. మన రాజ్యాంగములో ఈ సూత్రాల్ని అంగీకరించి నప్పటికినీ, దీనిని అచరణలోకి తీసుకొనిరావడములేదు. United Nations లో చిన్నకాల అయిన I. L. O. వారు కూడ ఈ principle ను ఒప్పుకొని దీనిని అరికట్టించాలని ఒప్పుకొన్నారు. ఈ సుధ్యనే సంక్షిప్తముగా ఒక ప్రశ్న రు

సమాధానము చెప్పుకొని ఈ విధముగా exploit చేయడము సాధారణముగా సమానమైన వర్గ సమూహ విభజనము ప్రవర్తించుచు చేస్తున్నట్లు చెప్పినది. అర్థమే ప్రభుత్వము చేయడము తమ బాధ్యత అని సెనెట్ భావిస్తున్నాము. ఇది ఎన్ని రురూచాలంటి కారణమగుచున్నది అది ఏమంటే prostitution మొదలు ఎక్కువగా అర్థము కలవాడవు. మరొకటి మరలము అటువంటి దుర్భరస్థితిలో అనుసంధానము చూస్తే చాలా విషయములు కలుగుచున్నవి. ఎందుకంటే సెనెట్ గా భావించి, మహిళా సంఘము భావించి, గ్రామీణులు నిజమరూచారాన్ని వివక్షించడానికి ప్రయత్నించాలని కోరుకున్నాము.

ప్రతి అంశము Prostitution & Labour Demand (అధ్యయనము) అధ్యయనము

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇది miscellaneous demand. Women Welfare గా ఉండేది.

శ్రీమతి జి. లక్ష్మీకాంఠమ్మ : ఈ miscellaneous demand విషయంలో women welfare గురించి అధ్యయనము చేయాలని మంత్రిగారు చెప్పినందుకు నాకు కొంతమంది కష్టమనిపించింది. స్త్రీ కార్మికులకు తక్కువ వేతనాలు ఇవ్వడంవల్ల, ఆర్థిక దుస్థితి వారిని రురూచాలములకు తీసుకువచ్చింది. ఎన్నో విషయములు గురించి సునము మార్గము కొంటాను. ఎన్నో విషయములు గురించి చెబుతాము. ఈ దేశవ్యాప్త పరిస్థితులను ముందుగా పరిశీలించి మరల విగ్రహపరుతున్న దీనిని రూపొందించుటకు ప్రయత్నించు చేయాలి. సమానమైన వానికి సమాన వేతనాలు ఇవ్వాలి. మరొకటి రాజ్యాంగములో నిర్దేశించిన Minimum wages fix చేసేటప్పుడు పురుషులకు వాడుక సమానముగా ప్రయత్నించుట ప్రయత్నించుచున్నాము. ప్రభుత్వము సయమించిన Minimum Wages Committee for Employment in Agriculture నుండి questionnaire పంపించింది. సమానమైన వానికి సమాన వేతనాలు ఇస్తున్నారా తేడా అనిపిస్తుంది. ఈ విషయాన్ని కమిటీవారు కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని కోరుకున్నాము. ఆ discrimination వారిద్దరిమధ్య పుండకూడదని కోరుకున్నాము. అధికత్వమున సాధించాలని planning కమిటీవారు చెబుతున్నారు. అధికత్వమున సాధించడానికి తగిన ఉత్సాహాన్ని labourers లో కలిగించాలి. వ్యవసాయ పరిశ్రమల యూనియన్లములో పాల్గొంటున్నాడ భాగస్వామ్యము కలిగించి నట్లయితే అధికత్వము అవకాశము కలుగుతుంది. ఇతర దేశాలతో మనదేశమును పోల్చి మనన యోగం పరిశ్రమలో మరొకటి భాగస్వామ్యము చేయ

తక్కువ అని వోధపడుతుంది ఇండియా ప్రభుత్వము కార్మికులకుమాడ భాగస్వామ్యము కల్పించుచున్నది. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వముకూడ దీనిని అందు జరిపి అదర్శవంతముగా నుండాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుకున్నాను. Taj Glass Factory లోని 4000 మంది కార్మికులను పరిశుభి కోల్పోయారు. వారికి పనిలేక బాధపడుచున్నారు. వారిని కూడ పరిశుభి తీసుకొని కమ్యునిస్టుల నడవగలగని ఆశిస్తున్నాను. రాజమండ్రి పేపరుమిల్స్ లో గృహస్థాన్ని అమలు జరిపితే ప్రైవేటు పరిశ్రమల యజమానులు కూడా దీనిని అనుసరించడానికి పిలుగా వుంటుంది తరువాత labour disputes ని labour courts refer చేసికపుడు ఉన్నా official ఒక వైపు ముక్రపే ఉంటున్నాయి. labourers యొక్క వాదాన్ని వివడములేదు నిర్మాణిక స్పృష్టితో రెండువైపుల నిర్ణాయము చేయగలరని కోరుతున్నాను. ఈ disputes dispose of చేయడములో చాలా అశ్రమమగుచున్నది. త్వరగా సరిష్కారము మార్గము కల్పించవలయును. Victimized labour, direct గా కోర్టుకు పోవడానికి పిలుచుచట్టాన్ని తీసుకొనిరావాలి. Labour Court వున్నచోట క library ని కూడా స్థాపించవలయును Social workers for women welfare వారు All India Conference లో pass చేసిన కొన్ని resolutions ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. Industrial Co-operatives ను ఎక్కువ చేయడం ద్వారా స్త్రీలకు ఎక్కువ పని కల్పించడము జరుగుతోంది. ఇక్కడ కూడా సంతోషించేవారి కుటుంబాల సంగతి ఆలోచిద్దామని మరు సంతోషించేవారు, కుటుంబములోని మిగిలిన 4, 5 గురు తినడము జరుగుమావుంటుంది. N.G.O. లలో ఒక కాలనీ కట్టించాలని అనుకున్నాము అలాంటిచోట ఒక Industrial Co-operative ఏర్పాటుచేస్తే వారి కుటుంబాల ఆదాయానికి తోడ్పడగలిగిన వారము అవుతాము. స్త్రీ సంతోషముకోరని ధనమును వినియోగించి, వారిని అభివృద్ధికోరికి తీసుకొని రావాలి A large number of women workers is being supplied to take part in the activities of the Government. So, we can never call this expenditure unproductive expenditure.

ఇక beggar problem వుంది. Begging ను abolish చేయడానికి ప్రయత్నముచేస్తున్నారని మంత్రిగారు చెప్పారు. త్వరగా abolish చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) : అధ్యక్షా! మర ఆర్థిక మంత్రిగారు బడ్జెట్ ప్రసంగంచేస్తూ వంచాయితీలకు భూమికిస్తుమని ఏదయినా ఒక

ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వానికి అశక్యం అని తేలిపోయింది. ఇది అశక్యం అనిగా చేయవలసిన నిర్ణయమని ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేయబడినందుకంటే మనం ప్రజలయొక్క అభిప్రాయాన్ని పరిచాయితీల ద్వారా సాధించాలి. విరళంగా అనుభవించాము. భవిష్యత్తు ప్రత్యేకంగా అందుకోగలిగి ఉన్నట్లుగా ఉన్నట్లుగా ఉంది. కానీ పంచాయితీలు వాతావరణం ధనం లాంటివి పూర్తిగా అవకాశాలు లేవు గనుక భూమికిస్తుమంచి అంత ఇష్టంలేదు. ప్రభుత్వం పరిశీలన తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. పంచాయితీల నిర్మాణం చేరువులు ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం ఈ చేరువులు రెండు రకాలుగా ఉంటున్నాయి.

Dr. A. B. Nageswara Rao (Rajahmundry) : There is no Panchayat administration in to-day's agenda, Sir.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య : అయితే ఆ subject మీద కాదుడా ఎవరి మార్గాడతాను.

పిల్లలమర వంటి వర్గాలకు మార్గాడుగా కార్మిక సంఘాలకు Trade Union Act ప్రకారం register చేయడంతో చాలా ప్రాప్తిని చేసింది. ప్రభుత్వంమీద ఒక ఆరోపణ చేయడానికి ప్రయత్నించాను. ఈ సందర్భంలో ప్రత్యేకంగా చేసే పరిశ్రమను ఉదాహరించడం జరిగింది. అయితే వారు అలా స్పష్టంగా చెప్పలేదు. ఎందువల్లనంటే కమ్యూనిస్టులు ఎక్కడ చాలా ప్రాప్తిగా ఆ ఉద్యమం విచ్ఛిన్నం కావడంతో పాటుగా నిజమైన మనసు గల 10-15 సంవత్సరాలమంది తెలిసినట్లే. ఎందుకంటే ఎక్కడ చాలా నిష్పక్షం ఉంటుందో, ఎక్కడయితే సుస్థిరంగా శాంతిలో ఒక ఉద్యమం నిర్వహించబడుతూ ఉంటుందో, అలాంటి చోట చిచ్చు పెట్టడానికి ప్రయత్నించేసినా అది రణంగా కమ్యూనిస్టులు తప్ప ఏ ఇతర రాజకీయపార్టీ అలా చేయదని వారి ఒకసారి గుర్తుకు తెస్తున్నాను. 1936 నుంచి అంధ్ర దేశంలోని చేనేత పారిశ్రామికాలందరినీ చేనేత కాంగ్రెస్ ద్వారా సంఘటితం చేయాలని ప్రయత్నించేస్తుంటే 1944 వ సంవత్సరం వచ్చేసరికి కమ్యూనిస్టులూ కమ్యూనిస్టులూ ఉద్బవంగానైనా ఈ ఉద్యమాన్ని తమ స్వాధీనం చేసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో ముంబైలో మేము బ్రహ్మాండమైన మహాసభ జరుపుకుంటే, వారి అక్కడ ఉండిన విచ్ఛిన్న చక్రాలమూర్తి ప్రత్యేకంగా వస్తువననరంలేదు. ఎప్పటికప్పుడు ఈ చేనేత పరిశ్రమలో ఏ సమస్య వచ్చినా కూడా తమకు కూడా సంబంధం ఉన్నదని మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించేసి, చేనేత కార్మికలయొక్క ఉద్యమం విచ్ఛిన్నం చేసి భోరణులను అవలంబిస్తూ వచ్చారు. అయితే మన ఆదర్శవహమైన ఈ నాడు అంద్రదేశంలో చేనేత పారిశ్రామిక రంగంలో వారి స్థానం

లేకుండా పోయింది. ఈనాడు చేనేత పారిశ్రామికులు నిర్వహిస్తున్న బ్రహ్మాండమైన సంస్థలు ఉన్నాయి. ఈ సంస్థ లన్నిటినీ ఏదోవిధంగా విచ్ఛిన్నం చేయాలనే ఉద్దేశంతో labour laws ని అడ్డం పెట్టుకొని గత '5,6 మాసాలుగా వీరు సాగిస్తున్న చర్యలు తెలియకపోలేదు. ఏ విధంగానైనా ఆంధ్రదేశ చేనేత సహకార సంఘాన్ని కాని లక్షల పెట్టుబడితో గుంతకల్లులో నిర్వహించబడుతున్న గుంతకల్లు సహకార నూలు మిల్లును కాని విచ్ఛిన్నం చేయాలని వారు చేసిన ప్రయత్నాలు సాగకపోవడంతో, మనస్సులో బాధపెట్టుకొని ఆయన ఏదో Handloom Weaver Factories అంటున్నారు. Co-operative Advisory Council మొన్న రెండుసార్లు స్పష్టంగా తీర్మానం చేసింది. Co-operative Societies కి సంబంధించినంతవరకు యజమానులు, కార్మికులు అనే భేదంలేకుండా, యావన్మంది చాటాదారులుగాచేరి చారిప్రయోజనంకొరకు కృషి చేస్తున్న సంస్థలలోకుండా ఈ Labour Acts, Shops and Establishment Acts వర్తించాలా లేదా, అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిష్కారం చేయలేకుండా పోతోంది. కాని మద్రాసు ప్రభుత్వం Co-operative Societies అన్నింటినీ ఈ Acts నుంచి మినహాయించిన విషయాన్ని మన ప్రభుత్వం గుర్తుకు తెచ్చుకొంటే మన సహకార ఉద్యమం అభివృద్ధిచెందడానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉంటాయి. ఈనాడు చేనేత పారిశ్రామిక సహకార ఉద్యమమే కాక వివిధ రంగాలలో కూడా మనం సహకార ఉద్యమాన్ని తీసుకొని రావాల్సివుంటున్నాము గనుక ఈ Labour Act, Shop Establishment Act సహకార సంస్థలకు వర్తించకుండా ఉండేటట్లు మన ప్రభుత్వం కూడా వెంటనే నిర్ణయించేయాలని చెబుతున్నాను. అట్లా అని అందులో పనిచేస్తూన్న వారికి అన్యాయం చేయడానికి అవకాశాలు ఉండాలని కాదు. ఈనాడు ఆంధ్రదేశంలో సహకార పద్ధతిపై Sugar Factories నిర్మాణం చేస్తున్నాము. అట్లాగే భారీపరిశ్రమలక్రింద నూలు మిల్లులనుకూడా సహకారపద్ధతిమీద నిర్మాణము చేస్తున్నాము. చేనేత పారిశ్రామికులేకాకుండా, అందులో పనిచేసే కార్మికులకుకూడా అందులో సభ్యత్వం కలిపించాలనే విషయాన్ని నేను చాలాస్పష్టంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఎందువల్లనంటే ఉత్తరోత్తరా ఈ Co-operative Sugar Factory లో కాని, Co-operative Spinning Mill లో కాని వాటాలు వున్నవారిని యజమానులని, అందులో పనిచేసేవారిని కార్మికులని, వ్యవహారం చేస్తూ, మొత్తంగా నమ్మే తీసుకొనివచ్చి ఈ పరిశ్రమలన్నిటినీ సహకార పద్ధతిపై సాగకుండా చేయడానికి ఈలాంటి విచ్ఛిన్నకారులు కార్యక్రమమేదీ తీసుకోకుండా ఉండటానికి ఈరోజే వాటిలో పనిచేసే కార్మికులందరినీ వాటాదార్లుగా చేర్చుకోవాలి. అప్పుడు వారు మిల్లులోని లాభనష్టాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని పనిచేస్తారు ఏ కార్మికునికి ఎంతవరకు జీతం, బోనసు, ప్రావిడెంట్లు

ఫండ్ షన్వడానికి అవకాశం ఉంటుందనే సూచనలు ఎటు Board of Management లో ఉండి నిర్దేశించు 'ని' యొక్క కాపీలు అందుకు ఉంటుంది. భారీ పరిశ్రమలన్నిటినీ మనం సహకారవ్యవస్థపై వదిలి వేయాలి ఉబలాట పడుతున్నాము. కనుక, ఈ విధానాన్ని అమలులో పెడితే కాదు ఉంటుంది. లేకపోతే సహకారము ఉండకపోగా సహకారసంస్థలను ఎచ్చరించు చేసుకోవలసిన పరిస్థితులు ఎర్పడతాయనే విషయాన్ని మీ ప్రభుత్వం స్పష్టంగా మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల కార్మికులకు పాత రోజున సహకార సంస్థలలో వాటాలు ఇచ్చి, వారికి కూడా సభ్యత్వం కలిగించి, యు.ఎస్.ఎస్.ఎల్.లో భాగస్వామ్యం కలిగించినప్పుడు, ఈ లీబర్ చట్టాలు వాటికి సర్దుబాటు చేయడంలో పెద్ద ఇబ్బంది ఏమీ ఉండదు. దీనినిగురించి ప్రభుత్వం ఏమిచేసా అని మనవి చేస్తున్నాను. కార్మికులకు బోనస్, ప్రోవిడెంట్ ఫండ్ వంటివి Welfare Centres వారికంటే ముందుగా ప్రభుత్వం నిర్మించే Welfare Centres, Libraries ఏర్పాటు చేసింది. Co-operative Housing Schemes కావాలంటున్నాము. పరిశ్రమలు కేంద్రీకృతమై ఉన్నప్పుడు అక్కడి కార్మికులకు మాత్రం Minimum Wages, Provident Fund, Life Insurance Fund, Bonus కావాలంటున్నారు. కాని ఫ్యాక్టరీనట్టాలకు అక్కడకుండా దేశం మొత్తంమీద పనిపాటలు చేస్తున్న శ్రమజీవులను గురించి Labour Department ఏమి ఆలోచిస్తోంది? రోజుకు 10-15 గంటలు పని చేస్తున్నామంటే కనీసం ఒక్క రూపాయి వస్తున్నదా? లేదా? ఏం చేసినం సాగుతోందా? లేదా? సంవత్సరంకో వన్నిసార్లు వస్తులు ఉంటున్నాయి? వాగని వన్ని రోజులు పని పుంటున్నది? ఈ విషయాలను గురించి ప్రభుత్వం ఏమి. Labour Department కాని ఎందుకు ఆలోచించదు? వారు ప్రయత్నం గాగా? వారు కార్మికజనం కారా? వారికి మినిమం సేవ అవసరం లేదా? వారు దేశంలో బ్రహ్మచేట్టు చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి లేదా? ఈ విషయం గురించి ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా ఆలోచించాలి. సంప్రదిల్లి ఇంజనీరింగ్ లో రిస్క రన్ లో పనిచేసే కార్మికుల కొరకు, ఒక ప్రత్యేకమైన డిపార్టుమెంటు పెట్టి, ప్రత్యేకమైన శాసనాలు చేయుచు లేబరు కోర్టులు, ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసి అనేకమైన సిబ్బందిని పెడుతున్నారు. దానికి పెట్టే ఖర్చు ప్రజలతాలూకు డబ్బు అని మరచిపోకూడదు. మిగతా శ్రమజీవులను ఈ రోజు ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నదని చెబుతున్నాను. ఈ రోజున అగ్రికల్చర్ లేబరుకు, వ్యవసాయ కూలీలకు ఏమి సదుపాయాలు కల్పిస్తున్నారని అడుగుతున్నాను.

వారు శ్రమజీవులు కారా? factory కార్మికుల మాదిరిగా వారు శ్రమచేయుట లేదా? అలాగే చేనేత పారిశ్రామికులు శ్రమచేయుట లేదా? అలాగే మేదర్లు, రాష్ట్ర కొట్టేవారు, తాపిపనివారు ఉన్నారు. వారుగూడ శ్రమజీవులు కారా? వారినిగురించి ఎప్పుడైన ప్రభుత్వం ఆలోచించినదా అవి అడుగుపెట్టినా, ఈ లేబరుగట్టాలవల్ల ప్రయోజనం, ఒక్క ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసే కార్మికులకే గాకుండా, ఎటువంటి పనిచేసే శ్రమజీవులకు కూడ అందజేసే సమయం అసన్నమైనది. దీనిగురించి ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన ఆవశ్యకత ఏర్పడింది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వ మన స్వగర్వంలో మూర్ఖు రావాలని కోరుతున్నాను. Unions Recognition గురించి మాట్లాడుతూ, శ్రీ పిల్లలమజ్దీ వెంకటేశ్వర్లు గారు రైన్స్ యూనియన్లు అంటూ చెప్పారు. వారున్న దేశంలో ఎవరైన కార్మికసంఘాలు పెడితే Rival Unions అని అనడం కమ్యూనిస్టులకు పరిపాటి అయిపోయినది. కాము పెట్టినటువంటి సంఘమే చట్టబద్ధమైనదని, అభ్యుదయముకోసమని పనిచేయుచున్నదని చెప్పుకొనుట వారికి అలవాటు. ఏ కాంగ్రెస్ వారో లేక ప్రజాసోషలిస్టులలో లేక సోషలిస్టులలో కార్మికుల దగ్గరకు వెళ్ళినట్లయితే, తమకు ఏదో పెద్ద నష్టం వాటిల్లుతున్నట్లు, తమ ఆవకాశాలు విచ్చిన్నమైపోయినట్లుగా పెద్దగా జాధనడడం వారికి ఒక అలవాటు. These people do not represent the labour అని చెప్పడం పెద్దకేకలు పోయడం వారికి అలవాటు అయిపోయినది. ఈ రోజున లేబరుకోసము ఎవరు యథార్థంగా పని చేస్తున్నది చూచినట్లయితే, శ్రామికవర్గంనుంచి వచ్చిన ఆ మంత్రి తప్ప ఎవరు కాదని ఖంటాపథముగా చెప్పవచ్చు. ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడినప్పటినుంచి, ఎవరు, ఏ పార్టీకి సంబంధించినవారు అన్న సమస్యకు తావు లేకుండా, ఏ విధముగా శ్రమజీవులకు ఎంతవరకు సహాయం, ఇవ్వడం ఉన్న చట్టాల ప్రకారం చేయగలం అన్న ఆలోచనతో ఆ మంత్రిగారు చేస్తుండటమే కమ్యూనిస్టుల ఆటలు ఎక్కడ సాగుటలేదు. బెజవాడలో రిజాల సమ్మె జరిగిననంతే, Home మంత్రిగారు చేసిన నిర్ణయం ప్రకారం రిజామీద ఇద్దరు కూర్చోవచ్చునా లేక ఒక్కరే కూర్చోవాలా అనే నిర్ణయంపై ఆ సమ్మె జరగలేదు. యజమానులకు రోజుకు 'ఎంత యివ్వాలనే సమస్యను తీసుకు వచ్చి, కమ్యూనిస్టులు అక్కడ సాగించిన విచ్చిన్నకర పాత్ర అక్కడి ప్రజా నీకానికి తెలియగపోలేదు. ఈరోజున బెజవాడ వెళ్ళి రిజాలులాగే కార్మికులను ఒకచోటకు పిలిచి యీ సమ్మె విషయమై అడిగినట్లయితే, "కమ్యూనిస్టులు మానోట్లో దుమ్ముకొట్టారు" అని స్పష్టంగా చెబుతారు. ఈ విషయాన్ని సిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు మరచిపోకూడదు. ఈరోజున కమ్యూనిస్టులు దేశంలోఉన్న కార్మిక చట్టాలను అడ్డం పెట్టుకొని, లేక Shops and Establishment Act ను అడ్డం పెట్టుకొని, ప్రతిచోట ఏదోవిధంగా ఒకకుక్కును

ప్రసక్తపట్టి, తద్వారా రన్నుచేయడం కిముక్త స్థాయిలో ఉంటుంది. ఇది ఒకటిగా ఉండటాన్ని అడుగు ముందుకు తీసుకు వచ్చేటట్లుగా చూడటాన్ని సాధించే ప్రయత్నం చేయాలి. చూచి చూచి వచ్చడం అంటే అది సాధ్యమే. వల్లనే దేశంలో ఈ అనర్థాలు జరుగుతున్నాయని తెలుసుకుంటే, అది ఎరిగిపోయే ప్రశ్నక అభిమానం ఉన్నట్లు ప్రతిపక్షాలు అంటున్నాయి. చెబుతున్నారు. ఆయన ఎగ్జిక్యూటివ్ సేక్రటరీ ట్యూట్రియల్ పరిశోధనా బోర్డులో వాడు ఉన్నట్లు చెబుతున్నారు. అది ఎవరి పని? కానీ యిక్కడకు వచ్చి మొగిలి కన్నీరు కార్చడం అంటున్నారు. చేనేత పరిశ్రమలపై నమ్మకం ఉన్నట్లుగా చెబుతున్నారు. పరిశ్రమలలో యజమానులకు కార్మికులకు సంఘటింపట్టి, తద్వారా విస్తరణ తీసుకునివచ్చి, కార్మికుల యంగ్మన్ టెంట్లుగా ప్రయత్నించడం, పనులను విడిచి వదిలివేయడం అంటే అది అసంభవమని అంటున్నారు. అది పోవడం నుంచి ముందుకు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వమంతా అలాంటివి కాంక్షిస్తున్నా వారు ఈ విషయాన్ని గుర్తించాలని గుర్తించిస్తూ ఉంటున్నాను.

*శ్రీ డి. హనుమంతరావు (జగత్కల): అధ్యక్షా! ఈ లేబరుకు సంబంధించిన డిమాండ్లు, రెండు మాటలు మీముందు వున్నవంటివని అంటున్నాను. ప్రధానంగా నేను దేశంలో ఏవిధంగా మార్పులు జరుగుతున్నాయి, అలాంటివి గురించి కార్మికులను, ఎవిధంగా ఉన్నాయి తెలుసుకున్నాను, అన్ని విషయాలను అడవలో ఉన్నది. నేడు గౌరవ సభ్యులు, దీర్ఘంగా, తేలికపాటి సమస్యలను విమర్శించారు. ఒకే పరిశ్రమలో ఒకే యూనియన్ ఉండాలన్న విషయంలో, ప్రభుత్వం కొంత పక్షపాతధోరణిలో వ్యవహరిస్తున్నట్లు నేను వివరించాను. ప్రతిపక్షమలో ఒకే యూనియన్ ఉండాలి అంటే యూనియన్లు ఉండాలి అన్న విషయం గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. పరిశ్రమలలో ఉన్న కార్మికులకు సంఘటింపరచి, ఏవిధముగా వారి కోరికలను, వారి సమస్యలను పరిష్కరించాలి; యజమానులకు, కార్మికులకు ఎట్టి సంబంధము ఉండాలి అన్న సమస్యలను, సవ్యమైన రీతులలో పరిష్కరించాలంటే, ఒకే పరిశ్రమలో ఒకే యూనియన్ ఉండాలి. అలా ఉన్నప్పుడే వారి సమస్యలను పరిష్కరించుటలో మనం కృతకృత్యాల కాగలము. అందుచేత ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం పునరాలోచించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఒకే యూనియన్, ఒకే పరిశ్రమలో ఉండాలన్నప్పుడే, రాజకీయ శీత మైన, కేవలం కార్మికుల సమస్యలను, wages, మేనేజ్మెంట్ లో భాగస్వామ్యం మొదలైన సమస్యలను, నులక తరంగా పరిష్కరించుటకు అవకాశం ఉంటుంది. అవిధంగా ఒకే యూనియన్,

ఉన్నప్పుడు వారి గమ్యస్థానము పరిష్కరించుటకు పీలుపడుతుంది. అందుచేత ఈ విషయముపై ప్రభుత్వం బాగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

ప్రియి పబ్ సెక్టర్ లోగాని, పబ్లిక్ సెక్టర్ లోగాని పనిచేస్తున్న కార్మికులకు తగినంత ప్రాముఖ్యత ఈయవలసిఉన్నది. కార్మికవర్గానికి సౌకర్యాలు లభిగలవడంలో ఒక క్రొత్తదృక్పథం తీసుకోవలసిఉంది, కాపిటల్ కు, మ్యానేజి మెంటుకు పరిశ్రమలలో ఎంత ప్రాముఖ్యం, స్టేటస్ ఉన్నదో, అంత ఇంపాల్మెన్టు స్టేటస్ కార్మికవర్గానికి కూడా ఇవ్వవలసిఉన్నది. ఆ దృక్పథంతో కార్మిక సమస్యలను సరిపాకారం చేసినవాడే పరిశ్రమలు వృద్ధిచెందడానికి వర్గకలహాలు తగ్గడానికి, దేశం సర్వతోముఖాభివృద్ధి చెందిడానికి అస్కారం, అవకాశం కలుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. 19 వ శతాబ్దిములో కార్మికులపట్ల ఉండే గృహధాన్ని పట్టుకోని ప్రాబులాదినంతకాలం పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందవు. కార్మికులను ఎక్స్ ప్లోయిట్ చేయదలచినంతకాలం దేశం అభివృద్ధి చెందదు. సామ్యవాద సమాజ నిర్మాణానికి పాటుపడుతున్న ఈరోజులలో కార్మికులకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలి. ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యాన నిర్వహించబడుతున్న పరిశ్రమలలో ప్రత్యేకంగా ఈదృక్పథం దోర్తకమైననాడు ప్రవేట్ సెక్టర్ లోని వారికికూడా మనం మార్గదర్శకంగా ఉండగలమని మనవిచేస్తున్నాను.

కార్మికవర్గానికి పరిశ్రమలలో ఈయవలసిన స్థానమెట్టిది, కార్మికుల పరిస్థితి ఎలాఉంది, కార్మికులను దోచుకోవడం తగ్గుతున్నదా, లేదా అనే విషయాల గురించి ట్రేడ్ యూనియన్సు అలోచిస్తున్నాయి. పరిశ్రమలలో లేబర్ కు ఎంత వరకు భాగంఉన్నది, ఎంతవరకు వారికి భాగస్వామ్యం కలుగజేశారు అనే విషయాలు మనమందరం గమనించాలి. లేబర్ లాస్, లేబర్ ట్రీబ్యునల్స్ ఏవిధంగా పనిచేస్తున్నాయో చూడాలి. ఈశాసనాలు, సంఘాలు, ఏకాధిమంది కార్మికులకోగాక అన్నిరంగాలలోని శ్రమజీవులకు వర్తింపజేయాలి కరీంనగర్, నిజామాబాద్ జిల్లాలలో ఖిడీపరిశ్రమలో పనిచేస్తున్న కార్మికులకు ఇస్తున్న వేతనాలు, ఇతరవసతులు ఏవిధముగా ఉన్నాయో ప్రభుత్వం పరిశీలించాలి. పరిశ్రమలలోని కార్మికులను సరిగా చూస్తున్నది లేనిది గమనించాలి. అన్ని రంగాలలోని కార్మికులకు వసతులు, భాగస్వామ్యం కలుగజేసినవాడే పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందుతాయి. వ్యవసాయరంగములో పనిచేస్తున్న కార్మికులకు కనీస వేతనాలనుఇచ్చే శాసనాలను రాష్ట్రస్థాయిలోగా అమలు పరచవలెనని కోరు తున్నాను. గ్రామాలలో పనిచేసే కార్మికులకుకూడా సౌకర్యాలు కలుగునట్లు శాసనములను అమలుపరచాలి. జిల్లాలలో పనిచేసే గుమాస్తాలకు సంఘాలున్నాయి. పాస్ ఎంప్లాయ్ మెంట్ యాక్టు ఉన్నాయి. ఈచట్టములో కొన్ని మార్పులు చేయాలి. ఈగుమాస్తాలు పనిచేసేకాలం, వారికిస్తున్న జీతభత్యాలు

మొహిద్దీన్ గారు మునిసిపల్ కార్మికులకు సంబంధించిన రై వల్ యూనియన్ ను ఏర్పాటుచేసి నడిపించుకొంటున్నారు. అయితే మొన్న కౌన్సిలులో శ్రీ మొక్తం మొహిద్దీన్ గారు ఒక విషయం చెప్పారు. అక్కడ ఎ. ఐ. టి. యు. సి. కి 9000 ల సభ్యత్వం ఉన్నదని. ఐ. ఎన్. టి. యు. సి. కి చాల తక్కువ యున్నదని అన్నారు. ఇది వాస్తవం కాదనుకుంటాను. హైదరాబాదులో యుండే పరిశ్రమలలోను ముఖ్యంగా సనత్ నగర్ లో ఉండే కార్మిక సంఘాలు ఐ. ఎన్. టి. యు. సి. వారి అధ్వర్యం క్రిందనే యున్నవి. అక్కడ టోపలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులకు సంబంధించిన సంఘాలు లేవు. ఆల్విన్ మెటల్ వర్కుస్, ఆన్ షెఫ్టాస్ సీమెంట్ ఫ్యాక్టరీ, ఎల్లోరా సీమెంట్ ఫ్యాక్టరీ, టాన్ గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీ, ఇంకా చిన్న చిన్న పరిశ్రమలలోని కార్మిక సంఘాలు ఐ. ఎన్. టి. యు. సి. క్రిందనే యున్నవి.

దాని తదుపరి సికింద్రాబాదునుంచి బలార్నా line వరకు ఉన్న Brook Bond Company లోను, Godavari Thermal Power Station, రామగుండం తీసుకొని, సీమెంటు ఫ్యాక్టరీ తీసుకొని, బెల్లంపల్లి, సీర్ పూర్ వరకు హాడి ఈ అన్నింటిలోను I. N. T. U. C. membership ఉన్నది. ఎవరైనా చేప్పగలుగుతారా I. N. T. U. C. లేదని. అక్కడకూడ మేము శాంతంగా అహింసాపద్ధతిగా నడిపించుకొంటున్నాము, మా హక్కులు మేము సంపాదించుకోవాలి అనేటటువంటి పద్ధతితోటి I. N. T. U. C. పనిచేస్తున్నది. అది వాళ్ళకు కొంత మంటమందుకుంది. పాపము I. N. T. U. C. వాళ్ళు ఇంత గట్టిగా నడిపిస్తున్నారకదా. ఎట్లయినాని ప్రభుత్వంపైన దొబ్బలు బొద్దితే I. N. T. U. C. నాయకులు చల్లబడితే వాళ్ళ మళ్ళీ మన union గట్టిగా కావాలి అని ప్రయత్నం చేస్తూ ఉండవచ్చు. అంతేకాదు, నాగార్జున సాగర్ లో ఉండేటటువంటి కార్మికులకు ఎన్నో కష్టాలు ఉన్నవి. వాళ్ళంతా ఒకేజ్ఞనుంచి ఆ union నడిపించుకొంటూఉంటే ఒక వైసాకూడ ఎక్కువ గేయగుండా పోయారు. మేము అక్కడికి పోయాము. పోయిన తరువాత ఈ రెండురోజులు కష్టమై చేయించాము. తరువాత అధ్యక్షా ప్రత్యేకంగా ఈ సంగివ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వము labour యొక్క పాలసీ ఏ ప్రకారంగా ఉందో నేను ఈ House కు తెలియజేయదలచాను. అక్కడ ఉన్నటువంటి కార్మికులను ఎంత జీతానికి పెట్టుకొంటున్నారంటే, వారు 6 రూపాయలనుంచి వందరూపాయల వరకు increments తీసుకొంటున్నారు. ఒక్కొక్క కార్మికుని scale of pay లో కూడ ఎంతో disparity ఉంటున్నది. మోటారు నడిపించే ట్రై వర్కుకు 40 రూపాయలుఉంటే అతను ఈ వేత minimum 100 రూపాయలు సంపాదిస్తున్నాడు. అంతకన్న ఎక్కువ labour policy ఏమి

కావాలని ఆ ప్రముఖునిట్లు వాయరుట్లు అడుగిడిలనుకున్నాను. ఈ సందర్భంగా I. N. T. U. C మాతో కొట్లాడుకున్నది. వాళ్ళను గురించి ఎప్పుడు తున్నాము అని అంటున్నాను. వాళ్ళ increments విషయంలో వాళ్ళ wages విషయంలో వారిపాలన ఏదో తెలియచేసారా? అలాగే వారు అంతా ఏమిట్లు నీస్తుపాట్ల ప్రభుత్వం కి మూర్ఖులిస్తు worker లు I.N.T.U.C. ని ఏమిట్లు వాళ్ళు దానికి ఋణాన్ని చూపిసాము. ఇంకా ఏదో code of discipline అంటూ పెట్టారు. అట్లేమైనా గంభీర రద్దీగారి ప్రభుత్వంలో వారి అంతరించి code of discipline ఉన్నదా, I. N. T. U. C. వారి ననకనై వా కోట్లాదిగా అంటూ చూపిస్తారా, లేదు. దాం గేగాలు అక్కడి స్కూల్లో code of discipline కి వ్యతిరేకంగా I. N. T. U. C. office ను looting చేసి వారిని అక్కడికి తరలించుకుంటు ఉన్నాయని చెప్పాను. అందు ఆ code of discipline ఏమి ఉన్నదో చూపించండి. కనుక ఆ యొక్క policy, అంటూ గిర్దాంతిమల చాల తప్పు అని మనవిచేస్తున్నాను.

తరువాత ప్రభుత్వంలో నేను కొంత మంది గురువులనున్నాను. ఇక్కడ ఉండేటటువంటి scales కును Central Government scales కున్నా చాల తేడా ఉన్నది. కాక్రిగులు విషయం గొంత అలాంటిది వలసిన అవసరం ఉన్నది. Central Government scales కున్నా ఇక్కడి scales కున్నా ఉన్న disparity నీని వేయడానికి revised Pay Commission ఏర్పాటుచేసి Central Government లో ఏర్పడి, మా కాక్రిగులకు నవాయము చేసేవారకు గొంత funds మాకు ఇవ్వడని అడిగి ప్రయత్నం చేసినట్లుంటే, వారికి wages విషయంలో గవాయము అరగడానికి నీయంతుంటి ఆ విధంగాచేస్తే వాళ్ళ wages increase అరేమ్మడానికి అవకాశం ఉంటుంది. రెండవది, బాండుారు workers కి లోబాలు strike ఉంటే private sector. రామకృష్ణరావుగారి ప్రభుత్వములో 20 ఏళ్ళ syndicate లో వారికోరకు స్థానం ఇచ్చారు. ఇక్కడ ఉండేటటువంటి కాక్రిగులకు ఏమి ఇచ్చే మంటే, ఆ కాక్రిగులను ఇష్టం వచ్చినప్పుడు పనిలోకి తీసుకొంటారు. ఇష్టం లేనప్పుడు తీసివేస్తారు. ఆ విధంగా చేయడంవల్ల, ఆ industry లో ముడు వదివేలు కాక్రిగులు పనిచేసేది ఈ పేర అయిదు వేలు మాత్రం పనిచేస్తున్నారు. కాబట్టి ఆ 20 ఏళ్ళయొక్క syndicate agreement ను మళ్ళీ ప్రభుత్వము consider చేసి అక్కడ ఉండేటటువంటి కాక్రిగులకు co-operative basis మీదేనా ఇచ్చి పనిచేయించగలరని మనవిచేస్తున్నాను. రెండవది, వాగార్జున సాగర్ లో అక్కడి Dam site లో ఉండేటటువంటి నాకర్యాలు Right Canal, Left Canal లో పనిచేసేటటువంటి కాక్రిగులకుపూర్వ కావాలని నేను

ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. మూడవది, city allowance ఏదో declare చేశారు, అది university employees కు apply చేయడంలేదు. University కూడ Hyderabad city premises లో వస్తుంది కాబట్టి, University employees కు కూడ ఆ ఆరు రూపాయలు allowance ఇవ్వ వలెనని మనవిచేస్తున్నాను. హనుమంతరావు కమిటీ విషయంలో తోగడ కార్మిక మంత్రిగారు ఒక private sector యొక్క Managing Directors ను పిలిపించి, హనుమంతరావు కమిటీని మేము కూడ ఒప్పుకున్నాము. మీరు కూడ ఒప్పుకోండి అని చెప్పారు. కాని వాళ్ళు మాటలతో వినేటట్లులేరు, అహింసా సద్ధతిగా వాళ్ళకు చెప్పి ఇప్పిస్తామని అనుకుంటున్నారు. గాని వాళ్ళు వినడంలేదు. దానిమీద ప్రత్యేకంగా ఒక చట్టము తీసుకువచ్చి హనుమంతరావు కమిటీ report ను implement చేయడానికి ప్రయత్నం చేయవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రము agricultural ప్రదేశము అని మనము నమ్ము తున్నాము. కనుక ఇక్కడ ఉన్న agricultural workers కు Minimum Wages Committee ఒకటి తీసుకురావడం చాలముఖ్యమైనదని. Agricultural workers గా చాలమంది పనిచేస్తున్నారు కాబట్టి వాళ్ళకు అటువంటి కమిటీ ఒకటి తీసుకురావలెనని మనవిచేస్తున్నాను. Work charge కొరకు, ఆరురూపాయలు D. A. వాళ్ళకు increase చేసినామని ఆర్థికమంత్రిగారు వెల్లడించారు. అది Agricultural Department లో పనిచేసేటటువంటి కార్మికులకు. P. W. D. కార్మికులకు మొత్తము apply కావలెనని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత, Taj Glass Factory విషయంలో చాలసార్లు, ప్రయత్నం కూడ చేస్తున్నారు. అరువందలమంది కార్మికులకు సంబంధించినటువంటి ఈ విషయాన్ని నేను స్పష్టంగా చెప్పదలచుకొన్నాను. అక్కడ ఉండేటటువంటి management ఆ factory లో ఉండేటటువంటి ముఖ్యమైన వస్తువులను machinery ని అంతా అమ్ముకొని తిన్నారు. అక్కడ ఉండేటటువంటి కార్మి కులకు gratuity అనేదికూడా ఇప్పటివరకు ఇవ్వలేదు. అది ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పించేందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నారని వాళ్ళంతా ఎదురు చూస్తున్నారు. అందులో 9 మంది కార్మికులు ఇప్పటికే, చచ్చిపోయారు. తిండిలేక ఉపవాసాలు ఉండి చచ్చిపోయారు. కనుక అటువంటి industry ని ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పించినట్లయితే, వాళ్ళకుజీవనం జరుగుతుంది, అధ్యక్షా, మీద్వారా ప్రభుత్వానికి చెప్పదలచుకొన్నాను. ఈవేళ నడచేటటువంటి ఈ labour policy విషయంలో కొన్ని విషయాలు, మనవి చేయదలచాను. మీరు ఏదో సహాయంచేశాడ గాని, workers కొరకు ఇంకొకముఖ్యమైన విషయంఉన్నది. Labour parti-

cipation of management అనేది ఇప్పుడు ప్రాచుర్యము లోకి వచ్చింది. అమలుజరిగింది. ముఖ్యంగా గుంటూరు మండలంలోని పరిశ్రమలలోని ఇంజనీరుల సులభంగాగల సంతకములతోనే మనకు తెలుస్తున్నది. ఇలా ప్రభుత్వం, public sector లో ఎక్కడైతే industries ఉన్నా, అక్కడ మూలములు జరిగినట్లయితే ఇప్పుడు ఉండేటటువంటి private sector లో ఎవరైనా ఉన్నట్లైతే వాళ్ళు కూడా నయనది, మేము కూడా అదేవిధంగా ప్రోత్సహించాలంటే ఉద్యోగానికి రావచ్చు. వాళ్ళు కూడా ఆ ప్రోత్సహించి Labour participation of management కు representation ఇవ్వగలరు. గాంధీజీ industries లో peace ఉంటుంది. దానితోనే ఇంజనీరులలో శాంతి ఉంటుంది. అప్పుడే మన దేశంలో శాంతి ఉన్నది labourers లో ఎలాంటి strikes లేకుండా జాగా ఉంటుంది. ఈ అసకాశాన్ని ఇచ్చేటటువంటి అధ్యక్షులు, ఎలాంటి భవిష్యత్తులోని విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. సుదర్శనరావు (పార్లమెంట్) : అధ్యక్షా, ఈ Demand ముందు వరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవిచేస్తున్నాను. మన ఇండస్ట్రీలలోని విజయవంతంగా జరగడంగాని, లేక ముందు మనము పేదరికమునకు ప్రాధాన్యతలు జాగా అమలులోకి వచ్చి విజయవంతం కావడంగానీ, దేశము ముఖ్యంగా శాంతి నెలకొల్పబడి కార్మికులు, యజమానులు ఒకే అడ్డ ప్రాయంతో దేశాన్ని ముందుకు తీసుకొనిపోతాము, ఉన్న శీని ఎందుకంటే, సరకుల ధరలు తగ్గించి consumer కు అందుబాటులో అందజేయాలి. ప్రయత్నం చేస్తాము అనే భావము వాళ్ళు కలిగి ప్రభుత్వముగూడా అదే రుమైన policy లో తీసుకపోయినప్పుడు, అది సంతోషం అవుతుంది. అయితే ఇప్పుడు పరిశ్రమలలో దీర్ఘంగా strikes జరుగుతున్నవి. లేకపోతే, lockouts అవన్నీ జరుగుతున్నాయి. కాని పీటితోటే, పరిశ్రమలలో శాంతి ఉన్నదా లేదా అనేది, ఒక మీటరుగా కొలవలేము. ఇంజనీరులలో వీటాలు ఎక్కువగా ఉన్నవి. ధరలేమో పెరిగిపోతున్నవి, అనేటటువంటి విమర్శకూడా ఉన్నది. ఈవేళ కూడా ఈ విమర్శలు ఉన్నవి. అయితే, పరిశ్రమలలో శాంతి పరిరక్షించబడాలంటే, మనం కొన్ని విషయాలు గమనించవలసియుంటుంది. మూడు, నాలుగు విధాలుగా పరిశ్రమలలో శాంతి చెల్లించుతుంది. అది management యొక్క ప్రతిభ కావచ్చు. లేకపోతే, రాజకీయపార్టీలు ఒకవేళు వహించడంవల్ల కావచ్చు. లేకపోతే గవర్నమెంటు యొక్క labour విధానం సక్రమంగా లేకపోవడం మూలంగా కావచ్చు. ఈవిధంగా పరిశ్రమలలో ఉండే శాంతి చెల్లించడానికి వీలుంటుంది. యూనియన్లను recognise చేసేటప్పుడు ఒక వజాన్ని encourage చేసి యింకొకవజాన్ని discourage చేస్తే పరిశ్రమలలో శాంతికి ధంగం వాటిల్లు

మంది ఇవాళ ఒక sweet slogan—'one union, one industry'—అని ఉన్నది. దానివల్ల రాజకీయ పార్టీలు—ఏ పార్టీ అయినా సరే—కార్మికులను రిమూవర్డ్ జమకట్టుకొని యూనియన్ గా తయారుచేసి, దానిలో చీలికలు తీసుకు వచ్చి, రైవల్ యూనియన్స్ వద్దని చెబుతూనే రైవల్ యూనియన్స్ పెడుగూ ముందుకుపోతున్నారు. అయితే ప్రేడ్ యూనియన్ చట్ట ప్రకారం 7 గురు కార్మికులు ఉన్నచోట యూనియన్ పెట్టుకునే అధికారం ఉన్నది. యూనియన్స్ పెట్టుకొని ముందుకుపోతున్నారు. ఒక వైపు ఒకటే యూనియన్ ఉండాలని చెబుతూ, మరొక వైపు యూనియన్స్ ను ఎక్కువచేస్తూపోతున్నారు. దానివల్ల సమస్య పెరిష్కారం కాదు ఒక ఫ్యాక్టరీకి ఒకటికంటే ఎక్కువ యూనియన్స్ రిజిస్టర్ అయితే ఆ సమస్యలు పరిష్కారం చేసుకొనే విధానం కార్మికులపైనే వదిలిపెట్టాలి. అది ప్రభుత్వం నిర్ణయించకుండా కార్మికుల శ్రేయస్సు కార్మికులే నిర్ణయించుకునేట్లు చేయటం ఉచితం. ఎన్ని రిజిస్టరు అయినా ఒక పరిమితి సమయంలో వారి కష్టసుఖాలు, డిమాండ్లు—మేనేజ్ మెంట్ ముందుగానీ, ప్రభుత్వం ముందుగానీ, ఇండస్ట్రియల్ ట్రైబ్యునల్ ముందుగానీ ఎవరు represent చేయాలనేది, ఫలాని యూనియన్ represent చేయాలని, వారికే వదిలిపెట్టాలి. ఏ యూనియన్ కార్మికుల శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకొని పనిచేయడో ఆ యూనియన్ పడిపోతుంది రెండవ యూనియన్ వైకివస్తుంది. అందుకొరకై 'one union—one industry' అనే పద్ధతికంటే, కార్మికుల శ్రేయస్సు దృష్ట్యా ఎవరు బాగా పనిచేస్తారనేది, కార్మికుల నిర్ణయానికే వదిలిపెట్టుట ఉచితం. కేవలం అది స్లోగన్ గానే ఉంచితే లాభంలేదు పొలిటికల్ పార్టీస్ క్యం చేసుకొంటే లాభంలేదు. External influences ఉండివుండదు. యూనియన్స్ above politics గా ఉండి కార్మికుల శ్రేయస్సు దృష్ట్యా వారి కష్టసుఖాలు మేనేజ్మెంటుకు, ప్రభుత్వానికి, ట్రైబ్యూనల్ కు రిప్రెజెంటే చేసుకోవాలి. అప్పుడు one union—one industry సాధ్యం అవుతుంది. అది లేక, యూనియన్స్ ను రాజకీయ పక్షాలు తమ స్వప్రయోజనాలకు వాడుకుంటే ఆ స్లోగన్ ఆచరణలో సాధ్యం కాదు.

ఫ్యాక్టరీ లేబరుకు, బోనస్, ప్రీమియం వేజెస్, మెటర్నిటీ బెనిఫిట్స్, కాంపెన్సేషన్—యివన్నీ అడుగుతున్నారు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏ విధమైన చర్యతీసుకొనుటకు possibility ఉన్నదో పరిశీలించాలి. Employer-employee relationship సరిగా ఉండాలి. లేకపోతే ఆ తగవులు ఎట్లా తీర్చాలి? ఇవాళ ఉన్న Law లో provision ఉన్నదో, లేదో చూడాలి, పరిశీలించాలి. అందులో fit in కాకపోతే బీదవారికి మేలుచేసే స్కీమ్స్ ప్రభుత్వము ఓనరల్ గా తీసుకొని రాతివనులు చేసేవారికి, యితర వృత్తుల

పెట్టె, బజార్లలో పోరపేస్తే కష్టముగా ఉంటోంది. ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయమైన నిధానం ఆలోచించాలి. ప్రైవేటు ఇండస్ట్రీలో ఉండేవారికి పతనం యిబ్బంది ఉంటే రెంటు కంట్రోలు వద్దకు వెళ్ళే అవకాశం ఉన్నది. కాని ఈ కార్మిక కాల నిలలో ఉండి 15, 20 సంవత్సరాలనుంచి పనిచేస్తున్న కార్మికులు రిటైర్ అయినా, మేనేజ్మెంటు ఏ కారణాలవల్లనైనా తీసేసినా, అటువంటి కార్మికుల విషయంలో వారికి కొంత ప్రైము యివ్వడంగాని, యింకేదైనా మార్గంగాని ఆలోచించాలి.

ప్రావిడెంటు ఫండు రూల్సు కొన్ని ఉన్నవి. వానిలో అందరికీ అవకాశం ఉన్నదో లేదో పరిశీలించాలి. ప్రభుత్వం ఏ Labour Acts చేస్తున్నారో అవే ఆంధ్రప్రభుత్వం తీసుకుంటున్నారు. కాని ప్రత్యేకంగా మనం ప్రావిడెంటు ఫండు నుంచి మన కార్మికులకు ఎమిటాకర్యములు కలిగించవలెనో ఆలోచించుటలేదు. హిందూ ముద్రతైన యిగర రాష్ట్రాలలో అక్కడ స్థానిక కార్మికుల పరిస్థితులను గమనించి సెంట్రల్ చట్టాలలోపాటు additions జేర్చి చట్టాలు pass చేసి స్థానిక కార్మికుల హక్కులను రక్షించుటకు పూనుకుంటున్నారు. మనము కూడా ఆ పద్ధతిని అనుసరించాలని కోరుతున్నాను.

కార్మికుడు వని మానుకున్నతరువాత P. F. యివ్వడానికి సంవత్సరం రెండు సంవత్సరాలుకూడా ప్రైము పడుతున్నది. త్వరలో యిచ్చేట్లు చూడాలి. Gratuity (service fund) యివ్వడంకూడా అమలులోకి తేవాలని కోరుతున్నాను. యజమానుల ప్రతినిధులు, కార్మిక ప్రతినిధులు, ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు కూర్చోని ఆలోచించి Gratuity scheme అమలు చేయడానికి ఎంతవరకు వీలున్నదో పరిశీలించి అమలులోకి తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యమ్. రాజేంద్రరావు (దివి - రిజిస్టర్డ్) : అధ్యక్షా, మిత్రులు చాలమంది కనీసచేతనాల చట్టమును వ్యవసాయకూలీలకు అనువర్తించ చేయవలసినదిగా చెప్పారు. అందుకు నేనుకూడ మరొకసారి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. దానిని కొన్ని ప్రాంతాలలో అమలు జరపలేదు. సాధ్యమైనంతవరకు అన్ని జిల్లాలలోను ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రభుత్వం కృషిచేస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.

Fire services కు సంబంధించి యిదివరకు ఎన్నిసార్లు ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తులు చేశాము. అగ్నిప్రమాదాలు ఎక్కువగా ఉన్నవి. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రతి తాలూకా కేంద్రంలో Fire Service Station పెట్టాలని విజ్ఞప్తి చేశాము. కానన సభలోకూడ చెబుతూ వచ్చాము. కాని ఈ సంవత్సరం బడ్జెటు చూస్తే గతసంవత్సరం రు. 27 లక్షలు కేటాయించిన దానికి యీ సంవత్సరం రు. 22 లక్షలు మాత్రమే ఉన్నది. అది Maintenance charges తగ్గినందువల్ల తగ్గించారో, లేక కొన్ని సర్వీసు టైవన్ను ఎత్తివేస్తున్నారో తెలియదు. దీనిని

నుదితై నవారు యూ సర్వీసు సోఫ్టులో వృత్తులు చేర్చుకొని. వారు స్వతం
గంగా, వసం కేయటానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందుచేత ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ కు
ఖర్చు పెట్టే డబ్బు తగ్గించియో, లేక ఇంకా అదనంగా పొచ్చు డబ్బు ఖర్చు
పెట్టియో, (అవసరమైతే, రెస్టి మెంటరీ బడ్జెటులో తీసుకువచ్చి) ఎక్కువ సర్వీస్
సోఫ్టును ప్లాప్ చేసి, అనాథలైన బ్రతు ఆధారం చూపించటానికి ప్రభుత్వం
స్పష్ట చేయాలని కోరుతున్నాను.

Statistics డిమాండ్ మెంటు గురించి కొంత మనవిచేయవలసి ఉన్నది.
ఇదివరకు ఆంధ్ర రాష్ట్రములో “ఎకనమిక్ ఆఫీసర్ టు గవర్నమెంట్”
ఉండేవారు తప్ప. దానికి ఒక ప్రత్యేక డిపార్టుమెంటు లేదు. హైదరాబాదు
వచ్చినతరువాత మనం ప్రత్యేకంగా ఒక ఎకనమిక్ బ్యూరోను పెట్టుకొన్నాము.
ఇది ఉన్నదమైన విషయము, దీనిని ఇంకా డెవలప్ చేయవలసిన అవసరం
ఉన్నది. ప్రభుత్వంవారు టైమన్లీ ఒక జర్నల్ పబ్లిష్ చేస్తున్నారు. దానిని
మన్లీ జర్నల్ గా కన్వర్ట్ చేయవచ్చును. దానివల్ల చాల ఉపయోగకరంగా
ఉంటుంది. జిల్లాలలో ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు ఏమేమి జరుగుతున్నవో, ఏమేమి
అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు అమలుజరుపబడుచున్నవో తెలుపుతూ డిస్ట్రిక్ట్ పేండ్
మిక్స్ వేయడై జాగుంటుంది. బోయిన సంవత్సరం ఇందుకు బడ్జెటులో కొంత
కేటాయించబడినది. కాని ఈ సంవత్సరం దానికొరకు ఏమీ బడ్జెటులో కేటా
యించబడలేదు. దానికి బడ్జెటులో ప్రొవిజన్ క్రియేట్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

గవర్నమెంట్ ఎగ్జామినేషన్స్ కు సంబంధించి కొన్ని విషయాలు చెప్ప
దలచుకొన్నాను. వాటివల్ల కొంత డబ్బు వస్తున్నది. సంతోషమే. కమీషనర్
ఆఫ్ గవర్నమెంట్ ఎగ్జామినేషన్స్ డిపార్టుమెంటుకు 19 లక్షల రూపాయలు
వస్తున్నవని, ఖర్చులు 14 లక్షల రూపాయలు అవుతున్నాయని అన్నారు.
గవర్నమెంట్ ఎగ్జామినేషన్స్ కు చాలమంది కేండిడేట్స్ పెళ్ళుతున్నప్పుడు,
ప్రభుత్వం జిల్లా కేంద్రాలలో పరీక్షలు నడపటానికి ప్రయత్నం చేయాలని
కోరుతున్నాను. సర్వీసు కమీషన్ కు సంబంధించిన పరీక్షలను జిల్లా కేంద్రాలలో
పెడితే జాగుంటుంది. సర్వీసు కమీషన్ కు 9 లక్షల రూపాయలు ఎగ్జామినేషన్
ఫీజువల్ల వస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. అంతేకాకుండా కాండిడేట్స్ ఇక్కడకు వచ్చి
పరీక్షలకు కూర్చోవటంవల్ల మొత్తం ఇంకో లక్ష రూపాయలు కాండిడేట్స్
ఖర్చుపెట్టవలసివస్తున్నది. కనుక జిల్లా కేంద్రాలలో యీ పరీక్షలు పెట్టటానికి
ఏర్పాట్లు చేయవలసి ఉన్నది.

బ్యూరో ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ డిపార్టుమెంట్ వారు సర్వేస్ చేయటానికి కొంత
డబ్బు ఎలాట్ చేశారు. సమగ్రమైన సర్వేస్ చేయించవలసిన సబ్ జక్ట్స్ కొన్ని
ఉన్నాయి. ట్రేనింగ్ కు సంబంధించి, ఎంతోమంది నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు.

వారికి ప్రభుత్వం సహాయం చేయవలసి ఉన్నది. ఎంతవరకు ప్రభుత్వం సహాయం చేయటానికి అవకాశం ఉన్నదో సశ్యే చేయించటానికి మనము ఒక స్కీము ఎప్రూవ్ చేయించి, దానికి ప్రత్యేకమైన ప్లాఫ్ ను వేసినట్లయితే బాగుంటుంది.

మునిసిపాలిటీలలో, అర్బన్ ఏరియాస్ లో ఔగర్స్ వ్యవహారం రోజుకు పెరుగుతున్నది. దానివల్ల ప్రజల ఆరోగ్యానికి అటంకం కలుగుతున్నది. దానివల్ల వ్యాధులు రావటం, ప్రజారోగ్యం దెబ్బతినటం జరుగుతున్న దని ప్రభుత్వం గుర్తించాలి. దీనికి ఒక యాక్టు ఉన్నది. కాని, దానిని అమలుచేయటం లేదు. ఎందుకంటే, వారికి ఆల్టర్ నేటివ్ రిలీఫ్ చూపించటానికి కావలసిన మార్గాలు మనం అన్వేషించటం లేదు. అందువల్ల ఆ యాక్టును అమలుజరుపు లేకపోతున్నాము. పట్టణాలలో వీళ్ళకు ఔగర్ హోమ్స్ ఎక్కువగా ఫ్లోర్ చేయటానికి పూనుకొంటే బాగుంటుంది. ఈ ఔగర్ హోమ్స్ కు ఈ సంవత్సరం 46 వేల రూపాయలు కేటాయించారు. మైదరాబాదు ఏరియాలో ఒక ఔగర్ హోమస్ పెట్టారని వింటున్నాము. బహుశః యీ డబ్బు అక్కడ ఖర్చు పట్ట బడుతుం దనుకొంటాను. ప్రభుత్వానికి డబ్బు లేకపోతే, అర్బన్ ఇన్ క్లెయిమ్స్ పూర్ సేస్ అనే పేరుతో పన్ను వేయండి. ఔగర్స్ సంఖ్య నగ్గించకపోతే ప్రజారోగ్యం దెబ్బతింటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ చేంజ్ కి సంబంధించి, దానిపై చాల కంప్లెయింట్స్ వస్తున్నాయి. అక్కడ సక్రమంగా పని జరగటంలేదని చాలమంది చెబుతున్నారు. ఇందులో అవినీతి పెరిగిందని, సీనియారిటీ ప్రకారం పంపించ కుండా, తమ ఇష్టమైనవారిని ఇంటర్ వ్యూలకు పంపిస్తున్నారని తెలుస్తున్నది. "అసలు ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ చేంజ్ లేకపోయినా బాగుండేది; డైరెక్ట్ గా ఇంటర్ వ్యూకు వెళ్ళేవాళ్ళము; ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ చేంజ్ వల్ల ము కలుగు తోంది" అని చాలమంది బాధపడుతున్నారు. ఈ విషయంలో దర్యాప్తు చేయించాలి. సీనియారిటీ ప్రకారం అక్కడివారికి ఉద్యోగాలు ఇప్పించకపోతే, ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ చేంజ్ వల్ల మేలుకంటే కిడు ఎక్కువ కలుగుతుంట కాబట్టి, ప్రభుత్వం దీని విషయమై జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి.

ఇండస్ట్రియల్ ఎఫ్ టేట్స్ శిక్షవాడలో, విజయనగరంలో, సామర్లకోటలో నిర్మిస్తున్నారు. తేనింగ్ ఇండస్ట్రికి సంబంధించి, ఒక ఇండస్ట్రియల్ ఎఫ్ టేట్ స్థాపిస్తే బాగుంటుంది. ఆ విషయాన్ని ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా ఆలోచించి, మొదట దీనిని మోడల్ గా ఏర్పాటుచేస్తే, తరువాత దాని ఫలితాలనుబట్టి, ఇతర ప్రాంతాలకు ఎక్స్ టెండ్ చేయవచ్చును. కనుక దీనినిగురించి ఆలోచించా లని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

డాక్టర్ ఎ. వి. నాగేశ్వరరావు (రాజమండ్రి): అధ్యక్షా, కార్మికరంగం ఎంతో ప్రాధాన్యత వహించిన యీ రోజున ఆ కార్మికశాఖకు సంబంధించి ప్రత్యేక డిమాండ్ ను ప్రవేశపెట్టక, ఇంకా ఏడు అంశాలలో, మిన్ జేనియస్ డిమాండ్ గా ప్రవేశపెట్టటం సరైనదికాదు. లేబర్ డిమాండ్ వేరే ప్రత్యేకంగా పెడితే బాగుంటుందని నా సూచన. లేబర్ ఆర్గనైజేషన్స్, ట్రయిబల్ ఆర్గనైజేషన్స్ అని కొందరు గౌరవనీయ సభ్యులు మాట్లాడుతూ అన్నారు. లేబర్ ఎనోసియేషన్స్ లో అవుట్ పైడర్స్ ప్రెసిడెంట్ గాను, సెక్రటరీగాను ఉండటంవల్ల అవి ట్రయిబల్ ఆర్గనైజేషన్స్ గా ఉంటున్నమాట నిజమే. కాని, అది రెండు విభాగాలుండి జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాను నాకు తెలిసినంత వరకు, — రాజమండ్రి పట్టణంలో రాజమండ్రి పేపర్ మిల్ వర్కర్స్ ను ఐ. యల్. టి. డి వర్కర్స్ ను యీ రెండువిభాగాలవారే చేరదీస్తున్నారు. కొందరు పీరిని చేరవీయటం, కొందరు వారిని చేరదీయటం ఒరుగుతున్నది. మొత్తంమీద పీటిల్లో అవుట్ పైడర్స్ ప్రెసిడెంట్ గా సెక్రటరీగా ఉండటంవల్ల వారిలోవారికి కలతలు రావటం జరుగుతున్నది కనుక వారి ఎనోసియేషన్స్ లో (కానాలంటే రూల్స్ గాని, బైలాస్ గాని మార్చి అవుట్ పైడర్స్ ను ప్రెసిడెంట్ గా, సెక్రటరీగా లేకుండాచేస్తే, వారిలో రైవలరీతగ్గి, వారందరు కలిసి, ఐకమత్యంతో, తమ కోరికలను ప్రభుత్వంమందు పెట్టటానికి సావకాశం ఉంటుందని నాయొక్క సూచన. ప్రభుత్వం లేబర్ లాస్ ను, మద్రాస్ పాప్స్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ యాక్టును సక్రమంగా ఎన్ ఫోర్స్ చేయించి, తాము నడుపుతున్న పరిశ్రమలలోని, ఫ్యాక్టరీలలోని కార్మికులకు నిర్దుష్టంగా అమలు జరిపి తీరవలెను. తరువాత ప్రయివేటు పరిశ్రమల, ఫ్యాక్టరీలలోని కార్మికులకు ఎందుకు అమలు జరపటంలేదని ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా అడగవచ్చును. మద్రాసు పాప్స్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ యాక్టును అమలు జరుపుటకు అసిస్టెంట్ లేబర్ ఇన్స్ పెక్టర్ శ్రద్ధ చూపటంలేదు.

చాలామంది గౌరవసభ్యులు హనుమంతరావు కమిటీగురించి చెప్పారు, హనుమంతరావు కమిటీయొక్క కొన్ని సూచనలను ప్రభుత్వం అమలుజరిపి, కొన్ని సూచనలను అమలు జరపనట్లు వారు చెప్పారు. ప్రభుత్వంవారు హనుమంతరావు కమిటీ సూచనలను అమలు జరపకపోతే, వేరే ఇంకో కమిటీనివేసి నిర్దుష్టంగా కార్మికసమస్యలను, కార్మికుల కష్టాలను నివారించుటకు ప్రయత్నిస్తే బాగుంటుంది. ఇదివరకు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో (కర్నూల్ లో) ఎగ్రికల్చరల్ లేబర్ యాక్టును, మినిమమ్ వేజెస్ యాక్టును 14 గ్రామాలలో అమలుజరిపారు. ఇప్పటికీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడి రెండు సంవత్సరాలు అయినది, కాని ఎగ్రికల్చరల్ లేబర్ వేజెస్ యాక్టును ఇంతవరకు ఇతర గ్రామాలకు, ఇతర జిల్లాలకు

ఎక్స్‌టెండ్ చేసినట్లు కనబడను. కనుక వీలైనంత స్వగతో యీ చట్టాలను రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అమలుపరిపిత చాలామంది న్యవసాయకూలీలను భారం కలుగుతుంది. కనుక ఆ చట్టాలను ఎంటనే అమలు చేయించినా సరిగ్గా కోరుకున్నాను.

దీనిలో ఉన్న 9 items లో fire services కూడా ఉన్నది. 1958-59 లో Original Budget లో 23,60,000 కేటాయించారు. Revised estimate లో ఆ మొత్తం 28,37,000 అయినది. 1959-60 లో 23 అక్షలు 52 పేజీ అయింది. కారణం ఏమిటో తెలియదు. Fire Service Stations increase చేస్తున్నాం అని చెబుతున్నారు. Fire Service Stations ప్రతి తాలూకాకు అవసరం. ముఖ్యంగా వేపకలం వచ్చేసరికి అన్ని ప్రాంతాలలో ఆ మూడు నెలలు గ్రామస్థులు ఏ యిళ్ళు వగులబడిపోతాయో అనే ఆందోళనలో ఉంటారు. ప్రభుత్వం యిప్పటికే కృషి చేస్తున్నప్పటికీ, యింకా కొంచెం దగ్గరగా తాలూకా headquarters లో నున్నా fire service stations పెట్టట్లుగా budget ను కొంచెం increase చేస్తే బాగా ఉంటుంది ప్రభుత్వానికి చూచిస్తున్నాను.

Labour రు సంబంధించి Industrial Housing Scheme కు 4 అక్షల 25 వెల రూపాయలు provision చూపించారు. కొన్ని నెలలక్రిందట ముఖ్య మంత్రిగారు, కార్మికమంత్రిగారు రాజమండ్రిలోని Andhra Paper Mill కు సందర్శించినప్పుడు గూలీలు వారియొక్క grievances లో నమగ housing accomodation కలుగచేయాలని సునవి చెబుతున్నారు. అప్పుడు వారు ఆలోచిస్తామని చెప్పారు. అది ఏమైన ఆలోచించిఉంటే గారే, లేకపోతే Government చేత నడవబడేటటువంటి Andhra Paper Mill లోనే housing scheme ను అమలు పరచకపోవడం శోచనీయం అని వారికి మనవి చేసు కుంటున్నాను.

Preservation and transcription of ancient manuscripts అని ఈ items లో ఒకటి ఉన్నది. ఈమధ్యనే paper లో చదివాను. Madras లో ఉన్న library లో తెలుగుకు సంబంధించినటువంటి records ఉన్నాయని, అవి మనకు యిప్పారని ఏదో paper లో చూశాను, మన ప్రభుత్వం తీసుకున్నదో లేదో తెలియదు. వీలైనంతవరకు వాటిని తెప్పించవలసిందని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమైన గ్రంథాలయాలలో చీకటిపెట్టువంటి, చినిగిపోతున్నటువంటి old manuscripts కూల ఉన్నాయి. రాజమండ్రిలో గౌతమ library ఉన్నది, అది పురాతనమైన library. దానిలో తాటియాకు మీద వ్రాసిన గ్రంథాలు అనేకం ఉన్నాయి. ప్రభుత్వంవారు ప్రదర్శనహించి అటువంటివాటిని తీసుకొని preserve చేసే ఆలోచన చేయవలసిందని వారిని కోరుతున్నాను.

Women Welfare విషయంలో నాదగ్గర ఉన్న పుస్తకాలలో లక్ష 40 వేలు ఒక item, 28 వేలు ఒక item కనబడుతున్నది. ఇది చాలా తక్కువ amount అని నా అభిప్రాయం. ఇప్పుడు అధ్యక్షత వహించిన లక్ష్మీకాంతమ్మగారు మాట్లాడుతూ ఆమె గ్రామాలకు వెళ్ళినట్లు అనేకమంది కట్టుకోడానికి బట్టకూడలేక స్త్రీలు జాధపడుతున్నట్లు చూశానని చెప్పారు. State Welfare Board వారు. Central Welfare Board వారు కలిసి rescue homes అని, shelter houses అని పెడుతున్నారు. వాటిల్లో అనేక మందిని తీసుకొచ్చి, ప్రోత్సహించి ఏదో వృత్తివిద్య నేర్పించి వారిని economical గా పైకి తీసుకురావలెనన్నట్లయితే దీనిలో ఏర్పాటు చేసిన amount చాలామ. తినడానికే ఇండిలేక నీచవృత్తి అవలంబిస్తున్న స్త్రీలు అనేకమంది ఉన్నారు. వారందరినీ సరైన మార్గంలో ఉంచవలసిన జాధ్యత ప్రభుత్వమీద ఉన్నది. కాబట్టి ఈ డ్యూను యింకా ఎక్కువచేసి rescue homes ను, shelter homes ను ఎక్కువగా పెట్టవలెనని ప్రభుత్వంవారిని కోరుతున్నాను.

"Maintenance of Charitable and other institutions," గురించి ఉన్నది. కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట ఒక special officer ను వేశారు. వారు కొన్ని విషయాలలోకి వెళ్ళారు. Trust properties లో చాలమంది లక్షల కొలది అవహించి వారి స్వార్థంకోసం ఆస్తులు కొనుక్కొని, జాగు పడిన instances ఉన్నాయి. ఆ special officer గారు అవన్నీ ప్రభుత్వ notice కు తీసుకువచ్చారు. మా రాజమండ్రికి సంబంధించినంత వరకు నేను స్వయంగా తీసుకువెళ్ళి Secretary గారికి petition యిచ్చాను. Minister గారితో చెప్పకున్నాను వారు properly ని misappropriate చేస్తున్నారు, alienate చేస్తున్నారు. నాకు తెలిసినంత వరకు ఆ property మీద 6, 7 లక్షల రూపాయలకు account చెప్పవలసి ఉన్నది. ఆ 6, 7 లక్షల రూపాయల account పోగా ఆ ఆసామియే రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీకి మమారు 80 వేలు యివ్వాలి, ఇంకా income tax కొన్ని లక్షలు యివ్వాలి. ఇవన్నీ వారికిచ్చిన petition లో ఉన్నప్పటికీ కూడ తగిన చర్య తీసుకోకపోవడం మూలంగా దానికి రావలసిన రాబడి రావడంలేదు. అసలా డిపార్టుమెంటే సక్రమంగా నడవడంలేదేమో! ఇటువంటి విషయాలతో శ్రద్ధవహించి trust properties ను సక్రమంగా నడిపించే జాధ్యత వహించవలసినదని ప్రభుత్వాన్ని వినయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను.

Rehabilitation of Social Assistance to the infirm and the aged- ఉంది 10 వేల రూపాయలు provision ఒకటి కనబడుతున్నది. మనరాష్ట్ర

మురో Beggar Act ఉన్నది. గాని, ఎక్కడా అ Beggar Actను enforce చేయడములేదు. కుష్టురోగులు, కుంటి, గుడ్డి మొదలైనవాళ్ళు చాలమంది ఉన్నారు Madras లో Philanthropic Institute ఒకటి ఉన్నది, Government వారు beggars నందరినీ అక్కడికి పంపిస్తున్నారు. నెలకు మిగిలి 15 రూపాయలు యిచ్చి private institutions లో maintain చేయిస్తున్నారు. మన ప్రభుత్వంకూడ experimental గా Beggar Act ను కొన్ని చోట్ల అయినా enforce చేసి infirmed and aged people కు యింకా కొంచెము ఎక్కువ provision చూపించవలసిందిగా కోరుకూ నెలపుతీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాస్ (పాతపట్నం-జనరల్) : అధ్యక్షా, Miscellaneous demand ను ఒలవరుస్తూ, beggar problem గురించి కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. ఈనాడు మనం దేశాభివృద్ధికి అనేక కార్యక్రమాలు సాధించుకుంటున్నా యింకా దేశంలో beggars ఉన్నారని చెప్పుకోవడం ప్రతి ఒక్కరికి ఓట్లమైన విషయమే. ఈ beggar problem ను solve చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన క్రద్ధ పహించాలి. దేశంలో అడుక్కు తినే వాళ్ళ పేరుతో, దొంగలు, ఇంకా అనేక రకాలైన మనుష్యులు ఉండడం సొసైటీకి చాల అవమానకరమే కాకుండా అనాగరికతకు కూడ కారణం అవుతున్నది. Beggars లో పనిచేయగలరు అని అనుకున్న వాళ్ళంగరి చేత ప్రాశస్త్యము మొదలైన వాటిల్లో పనిచేయించి వారికి వృత్తి రల్పించడానికి అవకాశం ఉన్నది. మనం యింకా 10,15 ఏళ్ళవరకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సాధించుకుంటూ ఉండేటప్పుడు వీరందరికీ అక్కడ పనిపాటలు కల్పించవచ్చు. కాలుపోయి, చెయ్యిపోయి, కళ్ళు కనిపించనివారు ఉన్నారు. వీరికి beggar homes సృష్టించాలి. వృత్తి చేసుకోడానికి కూడ అవకాశం లేనప్పుడు వారికి తిండి కూడ మనమే కల్పించాలి. దేశంలో అనేక temples ఉన్నాయి. వాటికి చాల రాబడి ఉన్నది. వాటి తాలూకు ధనాన్ని కొంత వరకు దీనికి కేటాయించి ప్రతి దిల్లాలోను కనీసం ఒకటి, రెండు beggar homes వయినా సృష్టించాలి. ఇంకా ధనం చాలకపోతే ముఖ్యమంత్రి fund అని ప్రత్యేకంగా ఒక charitable fund ను raise చేయవచ్చు. అటువంటి homes ను సృష్టించుకున్నప్పుడే ఆంధ్రదేశం యితర రాష్ట్రాలకు అదర్థంగా ఉండడమేగాకుండా మనవ జాతికే కళంకమైన beggar problem ను మనం తీర్చినవాళ్ళం అవుతాము. స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకున్న తరువాత కూడ beggar problem ను solve చేయలేదంటే అది నాగరికతకే తీరని చెబ్బగా కనిపిస్తుంది. అందుచేత కోవెలలో, వస్తున్న అధిక ధనాన్ని దీని క్రింద

ఉపయోగించుకోవచ్చు. ఈనాడు మనం అనేక ఫ్యాబ్రికలీల కట్టిస్తున్నాము. ఇంకా అనేక కార్యక్రమాలు సాధించుకుంటున్నాం. పనిచేయగలిగిన వాళ్ళందరికీ యిటువంటి departmental works లో పనులు కల్పించడంద్వారాను, పని చేయలేని వారికి beggar homes ను సృష్టించడంద్వారాను దేశానికి మేలు చేయడమే కాకుండా, దేశాన్ని అనేకవిధాల పీడిస్తున్న beggar problem ను తీర్చినవాళ్ళం అవుతాము.

దేశం అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను సాధించుకుంటున్న యీ సమయములో labourers కు కల్పించవలసిన సౌకర్యాలను గురించి చూడా అలోచించవలసియున్నది. ఈ బాధ్యత ప్రభుత్వంపై నున్నది. Labour Organisations కు కార్యదర్శులుగాను, అధ్యక్షులుగా నుండే వారు అప్పక కార్మికులై వుండవలెను. బయటి వారు ఆ స్థానములలో వుండనట్లుగా ప్రభుత్వం ఒక శాసనం చేయవలయునని నావుద్దేశం. కార్మికులే తమ కష్టసుగాలు తెలుసుకుని, తెలుపుకొన్న నాడే, దేశమునకు శ్రేయస్సు, రేకపోతే యితర రాజకీయ పక్షాలు దారిచేసుకుని తమ కోర్కెలకు labour ను వుపయోగించుకునే ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది. సమ్మెలు మొదలగునవి జరుగుట యీనాడు దేశమునకు మంచిదిగాదు. అవి దేశము యొక్క అభివృద్ధికి నిరోధకాలు కాగలవు. ఈనాడు దేశం అన్నిరంగాలలోను సర్వతోముఖాభివృద్ధి సాధించుటకు ప్రయత్నిస్తున్నది.

ఫ్యాబ్రికీ దారు కీ కార్మికులకు అప్పుడప్పుడు తగాదాలు వస్తూనేవుంటాయి. అలాటప్పుడు వాటిని పరిష్కరించుటకు శాశ్వతంగా ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయవలసి ఉన్నది. Labour నుండి ఒక representative ను, factory నుండి ఒక representative ను, ప్రభుత్వము నుండి ఒక representative, యీ ముగ్గురితో శాశ్వతంగా ఉండునట్లు ఒక Standing Committee ని, ఏర్పాటు చేయవలసియున్నది. సమస్యలుత్పన్న మయినపుడు యీ ముగ్గురూ కలిసి వాటిని పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నిస్తారు, ఒక వేళ అవి అప్పటికీ తరగకపోతే ప్రభుత్వం యోక్యం కల్పించుకుని సమ్మెలు మొదలైనవి జరుగకుండా చూడవలసియున్నది. దేశం పారిశ్రామికంగా వెనుకబడివున్నది. సామాన్యంగా Labour Organisations అన్నీ కమ్యూనిష్టులచేతుల్లో వుంటున్నాయి. దీని వలన ఏమవుతుందో ఏమోనని అనేకమంది industrialists పరిశ్రమను నెలకొల్పుటకు దడిసిన విషయం మనకందరకూ తెలుసు. అందువలన మనమనేక పరిశ్రమలను నెలకొల్పుకుని, అభివృద్ధి చేసుకొనుటకు లేబర్ లో క్రమశిక్షణ, కట్టుదిట్టమైన కార్యాచరణ చాలా అవసరం. కేవలం వారి కోరికలే

ప్రధానంకాదు. ఈనాడు దేశంలో సరియైన తిండిలేక అల్లాడుతున్న వారు నూటికి 80 మంది వరకువున్నారు. ఈసమస్య బహుశా ఏ 20 ఏళ్ళ నాటికీ మనం సాధించుకో గలము అనిపిస్తున్నది. ఏ పది మందికో యిరవై మందికో తప్ప కక్కిర అందరికీ సమస్యలు వున్నాయి. సమస్యలనే కాదు చూడవలసింది, మన దేశం అన్ని రంగాలలో అభివృద్ధి చెందడానికి మార్గాలు అన్వేషించాలి. భారీ తరాలవారు కష్టపడకూడదు అనే దృష్టి థము కార్మికులలో - ప్రతి ఒక్కరిలో వున్ననాడే మన ఆశయాలను సాధించుకొనగలము. రాజకీయవాదులు లేబర్ ఆగ్గవై జేషన్స్ లో దూరి వాని తమ స్వలాభముకొరకు విని యోగించుకొనకుండా చూడవలసి యున్నది. దాని వలన దేశమునకు ఏమాత్రం మేలు కలుగదు. ఇటువంటి పరిస్థితులు దేశంలో వున్నప్పుడు మనమేకాదు, యితరులు వచ్చి మన ప్రాంతములలో పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయుటకు భయపడుట సహజము. ఈసమయములో లేబర్ రూల్సులో కొన్ని మార్పులు చేయవలసిన అవసర మున్నది. కార్మికులే తమ ఆగ్గవై జేషన్స్ కు అగ్గడులుగా వుండి, తమ సమస్యలను పరిష్కరించుకొనడానికి ప్రయత్నించాలి. లేక ఎవరో పెత్తందార్లు, వచ్చి తీర్పుతారనేది వట్టిది. అనేక మంది యీ విధముగా లేబరును తమ పువయోగముకొరకు పువయోగించు కుంటున్న సంఘటనలు మనం చూస్తున్నాం. అందువలన శాశ్వతంగా వుండే ఒక Standing Committee ని ఏర్పాటు చేయవలసిన అవశ్యకత ఎంతయినా వుందని మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను.

అన్నింటికంటే ఎక్కువగా దేశాన్ని చీకాకు కలిస్తున్న సమస్య మరొకటి వున్నది. అది beggar problem. దీని పరిష్కారానికి శ్రీ సంజీవ రెడ్డిగారు తగు శ్రద్ధ వహిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ రోజున రైళ్ళలో చూసినా, బస్సులలో చూసినా వాళ్ళే కనబడుతున్నారు. వీళ్లు beggars? లేక దొంగలా? అనే అనుమానంకూడా వస్తున్నది. ఏ కాలో, చెయ్యో పోయినవాళ్ళు కూర్చునివుంటే అది వేరే విషయం. కాని ఆరోగ్యవంతంగా వున్నవారే అవుపిస్తున్నారు. వీళ్ళు దొంగతనాలు చేయుటకు అట్లా వస్తున్నారేమో తెలియదు. కనుక యిటువంటి వారిని beggars నుండి విడదీయుటకు ఒక శాసనం తీసుకునిరావలసి వుంది. ఈ శాసనం అమలుకు కావలసిన డబ్బు యితర పద్ధతులనుండి కొంత కేటాయించు కొనవచ్చును. తరువాత భారతదేశంలో దానధర్మాలు చేసేవారు అనేకమంది వున్నారు. ఆ దానధర్మాలకు సంబంధించి ఒక fund ను ఏర్పాటుచేసిన అక్షలాది రూపాయలను పోగుజేయడానికి అవకాశముంటుంది. తద్వారా జిల్లాకు ఒకటో, రెండో beggar homes ను స్థాపించుకొనవలసి యున్నది. దేవాలయాలకు సంబంధించిన కొంత ఆస్తి వుంటుంది, తిరువతి శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామిదేవాలయంలో

మనం విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. ఆ దేముని ధనముతోనే అనేక హాస్పిటల్సు మొదలైనవి ఘనకార్యాలు సాధించుకున్నాము. కేవలం వీధుల్లోపడి అడుక్కుతింటున్న beggars కు రక్షణ : తప్పించవలసిన అవసరం దేమునికికూడా వున్నది. దేముని ధనమును కొంత యీ కార్యక్రమానికి వినియోగించుటవలన తప్పలేదు. ఎవరికి ఆశ్చర్యం వుందదు. ఈ beggars problem దేశంలో నానాటికి పెరిగితే, అవినీతి, అరాచకం వ్యాపించే అవకాశం వుంది. వీళ్ళలో అడుక్కుతినే వారేకాదు, కొంగతనాలు చేసేవాళ్ళు ఆచేర జబ్బులు కలవారలుకూడా వుంటున్నారు. Leprosy వున్నవారు అనేకమంది వుంటున్నారు. ఇందుకు కొన్ని clinics కు ఏర్పాటు చేయవలసి యున్నది. వారందరూ అక్కడికి వెళ్ళి జబ్బులు జాగుచేసుకొనే విధముగా శాసనము చేయవలసివుంది. ఈ problem ను పరిష్కరించుటలో మన ప్రభుత్వం ముంగిట వేసి, యితర రాష్ట్రాలవారికి ఆదర్శప్రాయం కాగలదని ఆశిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా యిందుకు beggar homes ను సృష్టించవలసి వుందని మరొకసారి తెలుపుచున్నాను.

అగ్రికల్చరల్ లేబరర్స్ ప్రాజెక్టుకూడా క్లిష్టముగానే తయారైనది వీరికి మినిమమ్ వేజెస్ నిర్ణయించవలెనా : ఆ నిధముగా నిర్ణయించుటకు అవకాశ మున్నదా, లేదా? అనే విషయమును పరిశీలించుటకు ప్రభుత్వ మొక కమిటీని నియమించినది. ఇందుకు ప్రభుత్వమును అభినందించుచున్నాను. కమిటీవారు యీ విషయాలన్నీ వాస్తవిక వృత్తితో పరిశీలించవలసి వున్నది. వేజెస్ విషయం ప్రశ్నకంగా, జాగ్రత్తగా కమిటీవారు అలోచించాలని కోరుచున్నాను. తమరు నాకి అవకాశమును బుగజేసికొందుకు ధన్యవాదము లిస్తున్నా యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ యస్. పేమయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం-రిజర్వుడు) : అధ్యక్షా, ఈ పద్ధతి క్రింద కేటాయించబడిన మొత్తం రాష్ట్రావసరాల దృష్ట్యా చాలా అల్పమని చెప్పాలి. ఇంతకుముందు మిత్రులు తెలిపిన విషయాలతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తూ, మరొకొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి రీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను. అన్నింటికంటే ముఖ్య విషయం—ప్రపంచంలోని ఏ దేశంలోను లేనంత మానవసంపద మనకు ఉంది. మనకు లేబర్ ఫోర్సు ఎంతో వుంది. దేశంలో ఎంతోమంది నిరుద్యోగులుగా నున్నారు. వారి ఎకస్టిన్సంకా మనము దేశసౌభాగ్యమునకు ఉపయోగించుకొనలేకపోతున్నందుకు చాలా బాధగా నున్నది. అన్ని రంగములలో అభివృద్ధికి కృషి చేస్తున్న ప్రభుత్వము యీ లేబర్ ఫోర్స్ ట్రైను లూడ సక్రమముగ దేశకల్యాణమునకు వినియోగపడుటకు ప్రయత్నించవలసి వున్నది. దీనికి మన రాష్ట్రప్రభుత్వము కొంతవరకు కృషి

చేస్తున్నది. కాని అది సముద్రములో ఇంగువ కలిపిన విధముగానూ, పుంజుకాగిన మనవిజేస్తున్నాను. ఈ కృషి చాలదు.

అన్నిరంగాలలోను నిరుద్యోగులు ఎక్కువగా ఉన్నారు. Labourersలో గాని చదువుకున్న వారిలోగాని, కార్మికరంగంలోగాని, వ్యవసాయ కార్మికరంగంలో గాని చాలమంది నిరుద్యోగులున్నారు. వ్యవసాయ కూలీలకు రెండు మూసాయి మాత్రమే పని ఉంటుంది. మిగిలిన 9, 10 నెలలు పని లేకుండానే ఉంటున్నారు. అందువల్ల వారి సంపత్తు అంతా కూడ వృథా అయిపోతున్నది. ఆ సంపత్తును వినియోగించుకోడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను. Agricultural Minimum Wages Act 1948 వ సంవత్సరంలో pass అయినది. ఇన్ని సంవత్సరాలు గడచిపోయినా సరకు చట్టాన్ని మన రాష్ట్రంలో అమలుచేయడానికి కృషి అంత ఎక్కువగా జరుగలేదు. 14 గ్రామాలలో ఆ చట్టమును apply చేయాలన్నారు. ఆ గ్రామాలు ఎక్కడో మూడుమూలలలో ఉన్నాయి. ఏమీ జరిగిందో దర్శాప్తు చేయడానికి ఎవ్వరికీ తెలియని పరిస్థితులు ఏర్పడినాయి. కనీసం, మాగాణి ప్రాంతాలు ఉన్న గ్రామాలకు దానిని విస్తరింపచేయమని మంత్రిగారిని కోరుతుంటే ప్రతి సంవత్సరం కూడ "రెవెన్యూ బోర్డువారిని రిపోర్టు పంపమని అడిగీము; అది వచ్చిన తరువాత ఆలోచించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము" అని చెబుతూ ఉంటారు. అంతకంటే ఏమీ జరగడంలేదు. దీనిని గురించి లూ మధ్యనే ఒక కమిటీ ఏర్పాటు. ఆ కమిటీ కార్యక్రమం ఎంతవరకు జరిగిందో తెలియజేలేదు. 14 గ్రామాలలో అమలులోనికి తెచ్చిన చట్టం యొక్క ఫలితము ఏమిటి? అరలు ఎంతవరకు అమలుజరిగింది, దానిమీద ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? వీటన్నిటికీ కూడ, రెవెన్యూ బోర్డునుంచి రిపోర్టు రావాలని చెప్పటం తప్ప అంతరంగం ఏమీ లేదు.

ఈనాడు labourers ను అనేక విధాలుగా exploit చేయడం జరుగుతోంది. దీనికి, వారిలోని అమాయకత్వం, పరిస్థితులు కూడ దోహదమిస్తున్నాయి. ఈ మధ్య నా మిత్రు డాక్టరు ఒక విషయం చెప్పినాడు. ఆయన employee గా ఉంటున్నాడు. ఫ్యాక్టరీలలో ఎక్కువ లాభాలు వస్తున్నప్పటికీ కనీసం 50% లాభం వచ్చినట్లయినా labourers కు తెలియకుండా మళ్ళీ వెట్టిడం జరుగుతోంది. ఎంత ఆదాయం వస్తున్నదో; ఎంత లాభం వస్తున్నదో తెలుసుకొనే శక్తి labourers కు లేదు. ఇంధుషట్టనే వీడి కోరికలను employers ఏమాత్రం కూడ గుర్తించడం లేదు. అని బాధపడుతున్నాడు. Labour ను exploit చేస్తూ employers బాధపడుతున్నారని, దానిని తెలుసుకొనే లావాదు

కూలీలకు లేదు కాబట్టి ప్రభుత్వంవారు దర్బాస్తు చేయించి తగు విధంగా, labour కు న్యాయం కలగేటట్లు చూడవలసి యున్నది.

Work charged employees కు కూడ రి రూపాయల allowance ఇస్తామని మంత్రిగా రన్నారు. ఇది చాల సంతోషకరమైన విషయం. కాని work charged అనే item క్రింద ఎవరెవరికి ఇస్తారు? ఏదే డిపార్టుమెంటుల లోని వారికి ఇస్తారు? ఈ విషయంలో నాకు కొంత అనుమానం ఉన్నది. Work charged అనేది Highways Department లో ఉన్నది, Electricity Department లోను, P. W. D. లోను కూడ ఉన్నది. Municipalities లో కూడ work charged employees ఉంటారు. Work charged establishment లోని అందరకు ఈ allowance ఇస్తారా? లేకపోతే ఎవరికి ఇస్తారో, ఎవరికి ఇవ్వరో స్పష్టంగా తెలియచేయాలి. అందరికీ ఈ allowance ఇవ్వడమే కాక, services ను కూడ provincialise చేయాలి. అట్లా చేస్తే వారి కున్నటువంటి ఇబ్బందుల్ని తొలగిపోతాయని మనవిచేస్తున్నాను. Highways Department లో కూలీలు ఉంటారు. వారు ఎట్టుటి ఎండలో రోడ్డుపని చేస్తుంటారు. వారికి తక్కువ కూలీ ఇస్తున్నారు. వారు ఎన్ని సంవత్సరాలు పనిచేసినా వారిని permanent చేయడంలేదు. కనీసం అవసరమైనంతనుండి నై నా permanent చేస్తే బాగుంటుంది. Temporary గా అట్టేబెట్టి ఒక్కొక్కప్పుడు తీసేయడం జరుగుతున్నది. ఈ విషయాలన్నీ తుర్జుమా పరిశీలించవలసి యున్నది. P.W.D. లో ఉన్న నర్మలర్స్ కు కూడ చాల ఇబ్బందులు వచ్చాయి. నీటి పారుదలకోసం వారు రాత్రింబగళ్ళు పనిచేస్తారు. అంతే కాకుండా ఇంజనీరులు మొదలైనవారి ఆఫీసులలో పడకలవంతున night-duty చేయవలసి ఉంటుంది. ఇది బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం నాటినుంచీ వస్తున్న ఆచారం. ఎంతదూరం నుంచైనా, పడకలవంతు ప్రకారం వచ్చి పనిచేయవలసి ఉంటుంది. వారికి బత్రాలు కూడ ఇవ్వడంలేదు. వారు work charged employees గానే ఉంటున్నారు. లోగడ ముద్రాను ప్రభుత్వంలో ఉండగా వీరిని temporary గా provincialise చేశారు. మళ్లా ప్రకారం చేతనో విరమించుకున్నారు. ఇప్పుడు వారినికూడ provincialise చేసి ఈ రూ.లు వారికి వచ్చేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. Highways department లో 60 సంవత్సరాల వయస్సున్న కూలీనికూడ boy cooly అంటారు. Boy cooly గా ప్రవేశించాడు కాబట్టి 50, 60 సంవత్సరాల వరకీ వేసినా సరే boy cooly అంటారు. ఇది చాల విచిత్రంగా కనబడుతోంది. కాబట్టి ఎంతవరకు boy cooly అనేది పరిమితం చేయాలని కోరుతున్నాను. చూడడానికికూడ సాంఘికంగా ఇది బాగాలేదు. దీనిని పరిష్కరించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

కార్యకుల విషయంలో “మాద్యప్టికే తెచ్చారా, మాకు వ్రాసారా” అని మంత్రిగారు చెబుతూ ఉంటారు. “పదై నాడెలిశే, పానినిగురించి ఏమీ చర్య తీసుకోవోతేకదా” అంటూ ఉంటారు.

మీద్యారా, యీ అసెంబ్లీలో కి గంటచర్చలో గవర్నమెంటు ప్రెసెంట్ ఉన్న employees గురించి వ్రాతమూలకంగా మంత్రిగారిదృష్టికి తెచ్చాము. 1,000 మందినుంచి 2 వేలవరకు ఉద్యోగులున్న చోట సురుగుదొడ్డిలేదు. Labour Acts ఎన్నో ఉన్నాయి. కానీ, కనీసం గాఫీతాగడానికి canteen కూడా లేదు. ఒకమైలు దూరంలోపుర ఎక్కడా canteen లేదు. మరుగుదొడ్లుకూడా లేవు. వారు అన్నింటికీ చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఆఫీసు క్రిక్కిరిసిపోతోంది. Overtime పనిచేసే workers కు overtime allowance ఇవ్వడంలేదు. Services ను regularise చేయడంలేదు. Bonus కూడా ఇవ్వడంలేదు. Leave salaries ఇవ్వకుండా చాలాకాలంనుంచి pending లో ఉన్నాయి. ఈవిషయం మంత్రిగారిదృష్టికి తెచ్చానుకాని యింతవరకూ ఎట్టిచర్య తీసుకోలేదు. మళ్ళా యీ సమావేశంలోపూడ కాగితంమీదవ్రాసి మంత్రిగారికి తెచ్చాము. దానిని గుర్తించి వెంటనే చర్యతీసుకోమని కోరుకున్నాను. సైనికులు మేనేజిమెంటు తమ workers ను సరిగా చూడటంలేదని సవాలుంచే ప్రభుత్వం, సర్వబాధ్యతను తాను నెరవేర్చడం లేదు. రెండు employees ను సక్రమంగా చూడకుండా ఉండడం సమంజసంకాదు. దానినిగురించి ప్రభుత్వం తగు గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడున్న temporary ఉద్యోగులకు కూడా bonus, leave salaries ఇవ్వాలి.

ప్రభుత్వ concern లో ఉన్న ఉద్యోగులకు minimum facilities కలుగజేయాలి. అట్లా చేసినప్పుడే ప్రయివేటు, మేనేజ్మెంటు కూడా బాగా చేయడానికి వీలుంటుంది.

హాగార్బనసాగర్ మున్నగుచోట్ల labour ఎక్కువగా ఉండేచోట్లలో ఆహారధాన్యాలను ప్రభుత్వమే డిపోలద్వారా సప్లయ చేయాలి. Sanitation పరిస్థితులు చాలా అభావనంగా ఉండడంవల్ల కలరా మున్నగు వ్యాధులు వస్తున్నాయి. ప్రభుత్వంవారు preventive measures తీసుకొని labour కు సదుపాయాలు కలిగించినట్లయితే బాగుంటుంది. పెద్ద పెద్ద బ్రిడ్జిలు కట్టేచోట పనిచేసే కార్మికులు చాలా కష్టపడి పనిచేయవలసి ఉంటుంది. వారు 90 అడుగుల, 100 అడుగుల లోతువరకు నీళ్ళలో రెండు గంటలవరకు ఉండి పనిచేయవలసి ఉంటుంది. వారి విషయములో ప్రత్యేక శ్రద్ధతీసుకొని వారికి యివ్వవలసిన కనీససౌకర్యములయినా యీ contractors యివ్వడములేదు. ప్రభుత్వము ఈ

విషయములో శ్రద్ధవహించి వారికి యివ్వవలసిన భత్యాలను యిప్పించే ఘోషాటం చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఇక women welfare department సరిగ్గా పనిచేయడములేదని యిదివరలో మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చి వుంటిని. ఎప్పుడుకూడ ప్రభుత్వానికి కొన్ని నిదర్శనలు యిస్తున్నాను. నేను యీమధ్యనే గూడూరు మైన్స్ నుంచి పోయినాను. అక్కడవున్న స్త్రీ పురుష కార్మికులను కలుసుకున్నాను. స్త్రీలు, అందు గర్భిణీలమని చెప్పకోవడానికి భయపడుతున్నారు. 'గర్భిణీ' అని చెప్పకుంటే వారిని తాత్కాలికముగా పనినుంచి లోకొత్తారనే కారణంచేత ఎంతో భయముగా వున్నప్పటికీ అవిధముగా చెప్పడానికి భయపడుతూ వున్నట్లు చెప్పారు. అధికారముగా స్త్రీ కార్మికులలో గర్భిణీ స్త్రీలు వుంటే ప్రభుత్వం, వారికి కొంత సత్కారమైనదిగా మంజూరుచేసి వీరికి ఆరోగ్య గౌరవములు కల్పించాలని కోరించింది. కాని యజమానులు వాటిని ధిక్కరించి, వారికి కనీస సదుపాయాలను అయినా కల్పించకపోవడముచేత వారు చాలా బాధపడుతున్నారు. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వము దిర్యాప్తు చేయించాలని కోరుతున్నాను. రొంతమంది మిత్రులు యిక్కడచెప్పవట్లుగా యీ Labour Acts, Shops and Establishments Act వృధాగా వున్నవి. ఇవి సరిగ్గా అమలు జరుగడములేదు. వాటిని సరిగ్గా అమలు జరిపించడానికి ప్రభుత్వము కృషిచేయాలని కోరుతున్నాను. Mica mines లో హెచ్చుమందే labourers పనిచేస్తున్నారు. వారు "సెలికాటన్" అనే విపరీతమయిన మరియు T. B. కంటే ప్రమాదమైన వ్యాధితో బాధపడుతుంటారు. ఇటువంటి ప్రదేశములో యీ వ్యాధి సంభవించడముచేత welfare department వారు కొన్ని వేల రూపాయలు deposit చేసి hospital లో కొన్ని beds ను ప్రత్యేకముగా కేటాయించమని కోరడము జరిగింది. కాని యింతవరకు ఆ beds కేటాయించు జరుగలేదు. ప్రభుత్వము యీ విషయములో యితోధిక శ్రద్ధవహించాలని కోరుతున్నాను. ఇంకొక ముఖ్యవిషయము కూడ మనవిచేయదలచుతున్నాను. కార్మికరంగంలో వచ్చిన తగాదాలను conciliation కు పంపించి awards pass అయిన తరువాత, ఆ awards ను సరిగ్గా యజమానులు అమలు జరుపుట లేదు. ఇవి అమలు జరుపకుండా సంవత్సరము కొలది జాప్యము చేస్తున్నారు. వాటిని అమలు జరుపని విషయాలలో ప్రభుత్వము నుదల వాటిని కోర్టులకు పంపించడము land revenue arrears క్రింద వసూలు చేయడము అవిధంగా కాలయాపన జరిగిపోతున్నది. అట్లా జరగకుండా యిక్కడ ముందుపై నా ఆ awards pass అయిన తరువాతే pay చేసేటట్లు తప్పని విధానము ప్రభుత్వము తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇక మూడవది provident fund ను గురించి 'కోరెసి' చెప్పదలచుకున్నాను. అధికారంలో నెల్లూరు జిల్లాలో 'Ceramic factory' అంటే పనిచేస్తున్నది. అందులో 'మూడు' వేల మంది కార్మికులు

వరి చేస్తున్నారు. ఆ workers సుమారు 15 ఏల రూపాయలు వరకు యీ provident fund క్రింద కట్టివారు. సాధారణముగా workers ఎంతదబ్బు provident fund క్రింద కట్టితే అంతదబ్బు management వారు అదనంగా కట్టాలి. యీ provident fund workers నుంచి కొన్ని సంవత్సరాలనుంచి వసూలు చేస్తున్నారేగాని, management వారు మాత్రము తమహాటా ఇంకా వరకు ఎంతకట్టినారో తెలియజేయనేలేదు. కనీసం workers కట్టినదబ్బు security deposit లో తై నా వుంచడానికి ప్రయత్నించలేదు. ఈ విషయము మంత్రిగారి దృష్టిలో వ్రాతమూలముగా పెద్దాము. ఈ సందర్భములో ప్రభుత్వము ప్రత్యేక శ్రద్ధతీసుకొనవలెనని తమద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తూ యింతటితో విరమిస్తున్నాము.

* شری بسوا مانیا (اندول)۔ جناب صدر۔ مزدوروں کی امداد کا حساب

انکایا جائے تو معلوم ہوگا کہ ہمارے ملک میں کاشتکاروں کی تعداد جس طرح زیادہ ہے اسی طرح کاشتکار مزدوروں کی تعداد بھی بہت زیادہ ہے اس لحاظ سے زراعتی مزدوروں کا درجہ مزدوروں میں پہلا ہوگا۔ اون مزدوروں کے لئے جنگا پہلا درجہ ہے اور عورتوں کی بھودی کے لئے اور بھکاریوں کے لئے ”سلیپس“ کے مد میں کچھ گنجائش رکھی گئی ہے۔ اس سلیپس کے معنی اردو میں ہیں ”ایرے غیرے“۔ ایسے اہم مسائل کو سن ۱۹۵۹ء جسے ترقی یافتہ زمانے میں ”ایرے غیرے“ کی مد میں جگہ دینا کس قدر بڑی بات ہے۔ جناب اسپیکر صاحب میں آپکے توسط سے حکومت سے یہ سوال کرنا چاہتا ہوں کہ مزدوروں عورتوں اور بھکاریوں کی بھودی کے مسائل کو کیوں اس ایرے غیرے مد میں شامل کیا گیا اور کیوں اس مد کے تحت اتنی کم گنجائش رکھی گئی۔ ان اہم مسائل کے تعلق سے یو۔پی۔سی۔پی سے بھی کم رقم رکھی گئی ہے۔ بہن لکشمی کاتما نے عورتوں کی بھودی کے تعلق سے اور ٹی۔ انجیا صاحب اور ویانکلیشور راؤ صاحب نے مزدوروں کے تعلق سے توجہ دلائی ہے کہ گورنمنٹ راؤ کمیٹی کی سفارشات کو کیوں عمل میں نہیں لا رہی ہے۔ انجیا صاحب نے سوال کیا تھا کہ جب گورنمنٹ راؤ کمیٹی کی سفارشات عمل میں نہیں لائی جاتی ہیں تو پھر اس کمیٹی کو کیوں مقرر کیا گیا تھا۔ آخر گورنمنٹ راؤ کمیٹی کس مرض کی دوا ہے۔ نہ صرف انجیا صاحب نے بلکہ اون لوگوں نے بھی سوال کیا تھا جو کہ حنان حکومت اپنے ہاتھ میں اپکر پٹھے ہوئے ہیں آخر گورنمنٹ راؤ کمیٹی کی سفارشات کو عمل میں

نہ لانے کی وجہ کیا ہے۔ جو مطالبہ ہر طرف سے ہو رہا ہے اسکو حکومت ٹھکرا دیتی ہے تو پھر ہم حکومت کس مرض کی دوا ہے۔ جب ایک کمیٹی مقرر کی گئی تھی تو پھر اسکی سفارشات کو کیوں نافذ نہیں کیا جاتا۔ ”اگرے“ غیرے“ کی مد میں عورتوں کی بھرتی کے لئے عوام کو دکھلانے کیلئے گنجائش رکھی جاتی ہے اور ساتھ ساتھ اسی دیش میں عزت مآب منسٹر صاحب کے زمانے میں عورتوں کو عصمت فروشی کے لئے لائسنس بھی اجرا کئے جاتے ہیں مسقدر شرم کی بات ہے۔ عورتوں کو بڑھانے لکھانے کی بجائے انہیں ڈگریاں دینے کی بجائے پیشہ وری کے لئے لائسنس دئے جاتے ہیں۔ جب یہی مقصود ہے تو پھر عورتوں کی بھرتی کیلئے اس ایرے غیرے کی مد میں کیوں گنجائش فراہم کی گئی ہے۔ تہذیب شائستگی اخلاق اور مذہبی نقطہ نظر سے جو فعل بڑا ہے اسکی اجازت دیجاتی ہے حالانکہ عورتوں کو تعلیمی سہولتیں فراہم کر کے پیشہ وری کا خاتمہ کرنا چاہئے تھا۔ اس جانب حکومت کی توجہ نہیں ہے جلد از جلد اس جانب توجہ کر کے اس قسم کی برائیوں کو دیش سے دور کرنا چاہئے۔

دوسرے یہ کہ اضلاع میں مزدوروں کی عدالت کے قیام کے لئے حکومت کے آگے مطالبات پیش کئے گئے۔ اس میں شک نہیں کہ شہر حیدرآباد میں ایک عدالت مزدوروں کی ہے لیکن اضلاع کے مزدوروں کے لئے شہر کی عدالت میں رجوع ہونا دشوار ہے۔ فرض کیجئے کہ کوئی مزدور ضلع میں رہتا ہے اور اسکو عدالت میں رجوع ہونا ہے تو کیا وہ چار سو میل کا فاصلہ طے کر کے شہر کی عدالت میں آئے یہ ممکن نہیں ہے۔ اگر وہ اسکی جرات کرے تو عدالت میں ہر پیشی کیلئے اسکو ۲۰-۲۵ روپیہ خرچ کرنے پڑیں گے وہ اس بار کو کہاں سے برداشت کریگا۔ اسلئے ہر ضلع میں مزدوروں کی عدالت کا قیام عمل میں آنا چاہئے۔

پہلے زمانے میں کسی ملک میں بھکاری نہ ہو تو راجہ لوگ فخر سے کہا کرتے تھے کہ ہمارے ملک میں بھکاری نہیں ہے۔ آج اس جمہوری دور میں عوامی حکومت کے زمانے میں ہر جگہ بھکاری موجود ہیں۔ اسکا اسناد ہوا ضروری ہے۔

کارپکروں کے نطق سے میں کہوں گا کہ ہمارے ملک میں کتنے قسم کے کارپکر ہیں۔ سونے کے کارپکر۔ لوہے کے کارپکر۔ لکڑی کے کارپکر۔ شی کے کارپکر۔ زعفران و غیرہ۔ انکی تنظیم کا کیا انتظام ہے۔ اسی ساری اہم چیزوں

کو لیکر چھوٹی صنعتوں کے نام سے اس ”ایرے سیرے“ کی مد میں شامل کر دیا گیا ہے۔ چھوٹی چھوٹی صنعتوں کی تعلیم کا انتظام حکومت کی جانب سے ہونا چاہئے تاکہ ملک سے بیروزگاری کا خاتمہ ہو۔

فائر سروس اسٹیشن شہر حیدرآباد میں تو ہے اسکے علاوہ سبز ورننگل کے دوسرے اضلاع میں نہیں ہے۔ چھاپہ سنگاریڈی میں بھی نہیں ہے نظام آباد میں نہیں ہے۔ کہا گیا تھا کہ اس میں اضافہ کیا جائے گا لیکن اس سال ہم دیکھتے ہیں کہ اس مد کے تحت گزشتہ سال ۲۴ لاکھ رکھے گئے تھے اور اس سال بچانے اضافہ کے دو لاکھ کم کر دیئے گئے ہیں۔ آدھرا پردیش فرا اسٹیٹ ہے باہر کے لوگ جب یہاں آکر کوئی سوال کرتے ہیں تو ہم نہیں بتا سکتے کہ یہاں کتنی بھاشائیں بولی جاتی ہیں یہاں کی تہذیب کیا ہے یہاں کا تمدن کیا ہے۔ یہاں رہن سہن کے کیا طریقے ہیں یہاں کی تاریخ کیا ہے سکن کن پہاڑوں سے ملک بے ترقی کی ہے۔ آخر جب اتنا بڑا ملک ہے تو اسکی تاریخ پر ہی چاہئے اسکا کوئی تمدن ہونا چاہئے یہاں کی کوئی تہذیب ہوئی چاہئے۔ حالت یہ ہے کہ یہاں جو کتب خانے ہیں کئی جگہ ان میں تالے پڑے ہوئے ہیں چاہئے کہ حکومت انہیں ہاتھ میں لیکر چلانے۔ جوگی پیٹھ میں وہاں کا کتب خانہ حکومت سے ایسے ہاتھ میں لے لیا ہے لیکن ہوا گیا کہ مرام کے فیل کی بچانے اسکر سرکاری فیل الگ کیا ہے۔ کتب خانوں کے قیام اور انکی اصلاح میں حکومت فیل ہو رہی ہے۔ ان چیزوں کو دور کر کے کے لئے حکومت کو قدم اٹھانا چاہئے۔ حکومت کو چاہئے کہ وہ ان منصوبوں کو عمل جامہ پہنائے جو وہ رکھتی ہے۔ قومی حکومت وہ کہلاتی ہے جو قومی منصوبوں کی عمل آوری کرے۔ حکومت کو عمل کرنا چاہئے۔ اور ہیرتوں کو راستے پر لانے کے لئے انکو تباہی سے بچانے کے لئے ایسے شرمناک افعال کو بند کرانے کی تدابیر اختیار کرنی چاہئے۔ لائسنس اجڑا کر کے انکی مزید حوصلہ افزائی نہ کرنی چاہئے بلکہ اس برائی کے خاتمہ کی کوشش کرنی چاہئے۔

The bell was rang

.. صدر صاحب نے گھنٹی بجانی میں ایسے خیالات کے اظہار کو حتم کر دیا
ہوئی۔ اور جناب صدر صاحب کا شکریہ ادا کرتا ہوں۔

*శ్రీ ది. శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం) ఆఫీసర్, కార్మిక సమస్యలు గర్హించేందుకు ప్రత్యేక demand లేకపోయినందుకు చాల విచారము కలుగుచున్నది. ప్రభుత్వం కార్మికరంగముయొక్క ప్రాధాన్యాన్ని గుర్తించలేదా. గుర్తించినట్లుంటే ఆచరణలో ప్రాధాన్యాన్ని ఇవ్వడములేదా అని అనుమానము కలుగుచున్నది. నిజానికి ఈ రోజునపున్న subject miscellaneous subject. దీనిగారకు ప్రత్యేకముగా ఒక మంత్రిని నియమిస్తే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయము. లేక శ్రీ సంజీవయ్యగారే అందుకు ఒప్పుకొంటే నాకు అభ్యంతరములేదు. ఈ రోజున కార్మిక రంగములోని అశాంతి, అసౌకర్యం బోలెడిది. ఎవడానికీ ప్రతిబింబం పనిచేయాలి. అందరి సహకారము కావాలి. ఇది ఏ ఒక పార్టీ సమస్యకాదు. రాజకీయ సమస్యకాదు. ఆ విషయంపై దృష్టి పెంచుకుని సమస్యను సామూహికంగా పరిష్కరించుకోవాలి. ఈ సమస్యలు శగ్గుల అనుభవం వల్ల అనుభవించవలసిన పద్ధతులు కొన్ని వున్నవి ఉదాహరణకు కొన్ని రకాలైన industries వున్నవి. Similar industries వుంటే uniform service conditions వుండాలనే ఒక సంప్రదాయక అక్షణము. దానివలన disputes points సందర్భములో అవాంఛనీయ సంఘటనలను నివారించే అవకాశము కలుగుతుంది. బొగ్గు, ఉప్పు, చక్కెర వంటివా పరిశ్రమలలో ఒక similar conditions establish చేయవలసిన అవసరము ఎంతైనా వుంది. మార్వము దీనిని ప్రభుత్వము అంగీకరించి ఇంకా అనుబంధంలోనికీ సీనుకొని రాష్ట్ర పోలీసులను కోరనియము. వీటిని సాధించేందుకు ప్రభుత్వము ఒక కమిషనును ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ minimum wages గురించి అలోచిస్తే ఒక విషయము బయటపడుతుంది. ఈ wages ఎప్పుడో నిర్ణయించారు. ప్రస్తుతము market లోని ధరవరలకు సంబంధము లేకుండా వున్నవి. ధరలు పెరుగుతున్న సందర్భములో ఎప్పుడో నిర్ణయించిన wages ను ఇప్పుడు పెంచవలసిన అవసరము ఎంతైనా వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. Minimum wages ను basis గా తీసుకొని wage structure ను సరిచేయడానికి భయపడుతున్నారు. హృదయము వున్న ప్రతి ఒక్క manager, owner ఈ minimum wages ని అనుబంధం చేయడానికి ఇంకాదు. ఎందుకంటే దీనిలో న్యాయము ధర్మము లేదని అందరికీ తెలుసు. ఈ minimum wages ని revise చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. ప్రస్తుత market ధరలకు అనుకూలముగా చేయాలని కోరుతున్నాను. దీనికి ఇంకా సందర్భముకూడ భూసుగోవాలి. ఇకర రాష్ట్రాలలో కార్మికులకు ఇస్తున్న జీతాలనుకూడ దృష్టిలో వుంచుకోవాలి. ఇట్టల మిల్లలలో కార్మికులు కానివ్వండి, Sugar Factory లోని కార్మికులు కానివ్వండి, Paper Mills లోని కార్మికులు కానివ్వండి. ఎవరు అయినప్పటికీ ప్రక్కనున్న రాష్ట్రాలలో అనగా బొంబాయి, మద్రాసు

